

české vězeňství

Mezi Přemyslovci

Děti zaměstnanců VS ČR se letos v červenci na letním táboře v Dolním Dvoře ocitly mezi Přemyslovci. Sám kníže Václav II, král český, pro ně připravil řadu turnajů, soutěží, her a překvapení.

Malí Přemyslovci, rozdělení do družin, si vyrobili rodové erby a před zraky královské rodiny udatně bojovali v mnoha turnajích. Na „věrných ořích“ podnikli výpravy do okolí, zážitkem byl výstup na Sněžku, kde je čekala pořádná fujavice. Během svého pobytu přijali i řadu významných návštěv. Přijeli za nimi pankráčtí psovodi se psy i kupci z cizích krajů, kteří jim za královské groše prodali šperky z mušlí. Po orientačním turnaji a nočním boji byli všichni stateční jinoši i panny pasováni na rytíře. Ani za deště děti nelenily a vyráběly dárky pro rodiče a sourozence. Poslední večer se hosté krále Václava pobavili na královském bálu, na který každá družina připravila program – divadelní představení, písničky a turnaj zbrojnošů. Do 21. století se nikomu moc nechtělo.

Bc. Jana Jodlová

Foto autorka

české vězeňství

Mezi Přemyslovci

Děti zaměstnanců VS ČR se letos v červenci na letním táboře v Dolním Dvoře ocitly mezi Přemyslovci. Sám kníže Václav II, král český, pro ně připravil řadu turnajů, soutěží, her a překvapení.

Malí Přemyslovci, rozdělení do družin, si vyrobili rodové erby a před zraky královské rodiny udatně bojovali v mnoha turnajích. Na „věrných ořích“ podnikli výpravy do okolí, zážitkem byl výstup na Sněžku, kde je čekala pořádná fujavice. Během svého pobytu přijali i řadu významných návštěv. Přijeli za nimi pankráčtí psovodi se psy i kupci z cizích krajů, kteří jim za královské groše prodali šperky z mušlí. Po orientačním turnaji a nočním boji byli všichni stateční jinoši i panny pasováni na rytíře. Ani za deště děti nelenily a vyráběly dárky pro rodiče a sourozence. Poslední večer se hosté krále Václava pobavili na královském bálu, na který každá družina připravila program – divadelní představení, písničky a turnaj zbrojošů. Do 21. století se nikomu moc nechtělo.

*Bc. Jana Jodlová
Foto autorka*

Profesionál korupci nepodlehne

Použít termín *zločinec* v časopise České vězeňství v souvislosti se zaměstnanci vězeňské služby je neobvyklé, ale v odůvodněných případech možné, dokonce nutné. Nazýváme věci pravými jmény. Zločinec je ten, kdo činí zlo, a zločin je jednoduše zlý čin.

Bohužel jsme měli opět příležitost se přesvědčit, že i mezi námi, tedy zaměstnanci a příslušníky Vězeňské služby České republiky, jsou lidé, kteří zlo činí. Nedávno byli z Věznice Rýnovice v železech odvedeni dva z našich bývalých kolegů. Ještě nebyli odsouzeni, takže mohu jen říci, že jsou důvodně podezřelí z pašování drog a podle všeho zřejmě i mobilních telefonů do věznice.

Co je to za lidi, a nyní nemluvím jen o Rýnovicích, kteří se dali touto cestou? Co je to za lidi, kteří tak lehkovážně ohrožují sebe a své rodiny? Co je to za lidi, kteří zrazují své kamarády a spolupracovníky?

Zatímco jedni se všemožně snaží zabránit průniku nedovolených předmětů do věznic, druhí je tam nosí. Potichu, kradmo, za zády svých kolegů, zákeřně a... za peníze.

Rady se nemají dávat. Moudří je nepotřebují a hlupáci na ně stejně neslyší. Ale učiním výjimku. Těm, kteří se denně třesou, kdy to na ně praskne, pokud mezi námi ještě takoví jsou, chci říci: jste ve vlaku, ze kterého se nedá vystoupit ani vyskočit. Stali se z vás jen pohůnci, kteří slouží jiným. Jste už jen cosi jako štafeta, co se předává z ruky do ruky. Už jste jejich a s nimi.

Zatím se o vás neví. Zatím. Ale věřte, že je jen otázkou času, kdy budete odhaleni.

Poradím vám jediné. Odejděte dříve, než se za vás vaši rodiče a děti budou muset stydět. Ušetřete i nás té ostudy a zloby, až vás budeme převlékat do vězeňského. Zkorumpovaní příslušníci k nám nepatří.

Pevně věřím, že moje rada se týká jen pár lidí. Jen nepatrný počet z nás selhává, jen nepatrný počet nechce být našimi spolupracovníky a kolegy.

Naprostá většina zaměstnanců vězeňské služby jsou poctiví lidé. Někteří nacházejí ve své práci poslání, jiní „jen“ důsledně plní své povinnosti a dosahují velmi dobrých pracovních výsledků. Slůvko jen je v uvozovkách záměrně proto, že poctivě pracovat a plnit své povinnosti není zase tak málo a vyžaduje to uznání. Proto je mi vždy líto, když takový dobrý pracovník, třeba pro vidinu lepšího uplatnění jinde, pro ztrátu důvěry v nový služební zákon nebo z nějakého jiného podobného důvodu, z vězeňské služby odejde.

Těm poctivým bych proto rád řekl: Zůstaňte, neodcházejte. Jsem si jist, že práce ve vězeňství je a bude perspektivní a dříve nebo později bude také více uznávanou a lépe honorovanou.

Ano, vím, rady se nemají dávat, ale jak již jsem řekl, každé pravidlo má i svou výjimku. A to je v tomto případě nadějně.

Plk. PaedDr. Bohuslav Burdziej,

1. náměstek generálního ředitele Vězeňské služby České republiky

Z obsahu čísla 5/2005

Bezpečná věznice je věcí všech zaměstnanců

Rozhovor s ředitelem Věznice Heřmanice plk. JUDr. Ladislavem Mičkou, člověkem s bohatými zkušenostmi, vysokou autoritou, ale i lidským vztahem ke svým spolupracovníkům.

str. 6–7

Byl jednou jeden hrad

„Znám jedny hradní dveře, které návštěvníky nelákají. Jsou mohutné, otvírají se ztěžka a za přísných bezpečnostních opatření. Vedou do hradu, který se jmenuje Mírov, a lidé, kteří jimi vstupují v doprovodu uniformovaných mužů, tak nečiní z vlastního rozhodnutí...“ – Reportáž

str. 25–26

Nepostradatelní pomocníci

Vězeňská služba ČR má celkem 271 služebních psů. Z tohoto počtu je 48 specialistů plně vycvičených na vyhledávání drog, dalších 22 je ve výcviku. Čtyři psi jsou zaměřeni na vyhledávání výbušnin.

str. 28–29

PPP projekty věznic v Británii

Do dvou britských věznic HMP Kilmarnock a HMP Parc Bridgend vybudovaných a provozovaných formou Partnerství veřejného a soukromého sektoru vedla koncem června pracovní cesta členů týmu, který v rámci projektu PPP připravuje výstavbu věznice v České republice.

str. 32–33

Nový úspěch fotbalové reprezentace VS ČR

Ve finálovém zápase mezinárodního fotbalového turnaje vězeňských služeb ve Francii zvítězila reprezentace VS ČR na týmem Polska zaslouženě 1 : 0, a potvrdila tak oprávněnost úřadujících mistrů Evropy z roku 2004.

str. 39

Zprávy

Zpravodajství z generálního ředitelství VS ČR a organizačních jednotek vězeňské služby.

str. 2–5, 26, 30, 44–46

Foto na obálce: Věznice Mírov (1. strana), symbol mírovského hradu (2. strana)
Autor: Miroslav Jílek, Lubomír Bajcura

Celorepubliková porada ředitelů VS ČR

PRACOV • Vystoupením generálního ředitele Vězeňské služby ČR plk. Mgr. Ludka Kuly byla ve středu 22. června tohoto roku zahájena celorepubliková porada ředitelů v zotavovně Pracov.

Zdůraznil v něm, že odstranění nedovolených předmětů, zejména mobilních telefonů, z našich věznic, je dnes jedním z nejdůležitějších úkolů vězeňské služby. V této souvislosti shrnul dosud přijatá opatření a nastínil další kroky k zabezpečení tohoto náročného cíle. Současně vyzdvihl, že především vysoce profesionální a odpovědná práce je zárukou kvalitního plnění úkolů při výkonu trestu a vazby a že vedení vězeňské služby bude i nadále věnovat zvyšování profesních schopností zaměstnanců odpovídající pozornost.

V diskusi se podrobněji k tomuto tématu vyjádřili a své zkušenosti a poznatky k problematice bezpečnosti našich věznic přednesli i přítomní ředitelé. Na program porady byla zařazena rovněž informace o zajištění léčebné výživy pro obviněné a odsouzené v zařízeních VS ČR, dále zpráva o rozvíjení aktivit v rámci projektu Partnerství veřejného a soukromého sektoru a o současném stavu bezdrogových zón

a činnosti specializovaných oddělení ve věznicích a vazebních věznicích.

Druhý den jednali účastníci porady ve dvou pracovních sekcích. Věnovali se zejména hlavním úkolům a aktuálním otázkám souvisejícím s výkonem vazby a trestu odnětí svobody v letošním roce. Z jejich jednání také vyplynuly hlavní náměty, které byly zformulovány do závěrů celorepublikové porady ředitelů

organizačních jednotek VS ČR. Stanovují mj. přijmout nezbytná opatření v oblasti polní výbavy a pokračovat v přestrojování příslušníků do nového pracovního stejnokroje, intenzivně se zabývat hledáním ubytovacích rezerv ve vězeňských zařízeních, určit, kteří zaměstnanci VS ČR jsou oprávněni poskytovat informace médiím, a přijmout opatření ke změnám v dietním stravování vězněných osob.

U příležitosti konání celorepublikové porady vrcholového managementu VS ČR ocenil její generální ředitel plk. Mgr. L. Kula výsledky práce některých vedoucích pracovníků a udělil jim vysoké resortní vyznamenání. Medaili Vězeňské služby ČR I. stupně převzali: plk. JUDr. L. Mička, ředitel V Heřmanice, plk. PaedDr. F. Vach, ředitel V Stráž p. Ralskem, plk. Mgr. P. Prasek, ředitel V Opava, plk. JUDr. M. Bednář, ředitel V Kynšperk n. Ohří, plk. JUDr. J. Gruber, ředitel VV Praha-Pankrác a plk. PaedDr. B. Burkiewicz, 1. náměstek GŘ Vězeňské služby ČR.

Medaile VS ČR II. stupně byla udělena: plk. Mgr. K. Schmeidlerovi, řediteli VV Brno a plk. JUDr. K. Kocourkovi, řediteli V Valdice.

Medaili VS ČR III. stupně převzali: plk. Mgr. J. Bauer, bezpečnostní ředitel GŘ VS ČR, plk. Mgr. V. Lang, ředitel V Mírov, plk. Bc. J. Hoffman, ředitel VV Praha-Ruzyně, plk. Mgr. M. Kubíček, ředitel V Ostrov n. Ohří, plk. Mgr. J. Beránek, ředitel VV Teplice, plk. Mgr. M. Hospodka, ředitel V Drahonice, plk. Mgr. J. Tregler, ředitel V Pardubice, plk. PhDr. Z. Kreuzzieger, ředitel VV Olomouc a plk. Mgr. P. Třasák, ředitel V Oráčov.

Ing. Miroslav Jílek

Ocenění zásluh

Generální ředitel Vězeňské služby ČR plk. Mgr. Luděk Kula udělil

Medaili Vězeňské služby České republiky I. stupně

plk. Mgr. Milanu Václavkovi, řediteli Věznice Znojmo za mimořádné zásluhy o rozvoj VS ČR (3. srpna 2005),

Medaili Vězeňské služby České republiky II. stupně

plk. Mgr. Włodzimierz Kosterkiewiczovi, řediteli poznaňského regionu polské vězeňské služby (14. června 2005),

Medaili Vězeňské služby České republiky III. stupně

pplk. Mgr. Simonu Michailidisi,

1. zástupci ředitele Věznice Stráž pod Ralskem, za zásluhy při výkonu služby u příležitosti jeho životního jubilea (6. června 2005),

pplk. JUDr. Zdeňke Kirschové, **pplk. Mgr. Miroslavu Špalkovi**, oba z generálního ředitelství Vězeňské služby ČR, za zásluhy při výkonu služby, kterými přispěli ke zvýšení prestiže vězeňské služby (8. června 2005),

plk. Mgr. Jiřímu Burešovi, řediteli Věznice Příbram za zásluhy při výkonu služby (14. června 2005),

plk. PaedDr. Vladimíru Raganovi, náčelníkovi odboru ochrany a obrany GŘ ZvaJS na Slovensku (14. června),

Strm. Slavomíru Galbavému (Věznice Rýnovice), **por. Ivo Jakšovi** (Vazební věznice Brno), **nstrm. Petru Vašíčkovi** (Vazební věznice Brno), **pprap. Vítězslavu Trmalovi** (Věznice Znojmo) za dlouholetou vynikající fotbalovou reprezentaci Vězeňské služby ČR (3. srpna 2005),

Plaketu Vězeňské služby České republiky I. stupně

Mgr. Pavlu Vlasákovi z generálního ředitelství VS ČR za dosažené pracovní výsledky (8. června 2005),

Plaketu Vězeňské služby České republiky II. stupně

Ing. Pavlu Vláškov z GŘ za dosažené pracovní výsledky (8. června 2005),

Miroslavu Kalužovi za dlouholetou vynikající fotbalovou reprezentaci VS ČR (3. srpna 2005),

Ing. Karlu Černému za obětavou práci pro vězeňskou službu u příležitosti jeho odchodu do důchodu (30. června 2005).

(red)
Foto archiv VS ČR

Za záchranu života

Medaili Vězeňské služby České republiky III. stupně za zásluhy při výkonu služby převzal dne 21. června 2005 **strm. Stanislav Tomeš**, strážný III. třídy oddělení vězeňské a justiční stráže Věznice Kynšperk nad Ohří z rukou 1. náměstka generálního ředitele Vězeňské služby České republiky plk. PaedDr. Bohuslava Burkiewicze.

Při výkonu služby přispěl k záchraně života kolegy, který po bodnutí sršněm upadl do bezvě-

domí. Poskytl mu kvalifikovanou první pomoc a zajistil přivolání rychlé záchranné pomoci.

Lidský život pomohli letos začátkem srpna zachránit i příslušníci věznice **npor. Ing. Petr Parčí** a **pprap. Jiří Chmeliczek**, když poskytli první po-

moc lesnímu dělníkovi, který se při práci v lese řízl do nohy motorovou pilou.

Ránu mu zaškrtili, přivolali záchrannou službu a až do jejího příjezdu udržovali zraněného při vědomí.

I v tomto případě podal ředitel věznice plk. MUDr. Miroslav Bednář návrh na udělení Medaile Vězeňské služby ČR oběma příslušníkům.

Petra Bělíková
Foto Lubomír Bajcura

Bojovali s požárem

Tři příslušníci VS ČR zpozorovali 14. 5. cestou na noční směnu požár v domě sousedícím s věznicí Vinařice. Ihned se zapojili do likvidace ohně a pomohli majiteli vynést tři propanbutanové lahve. Svým příkladným činem, bez ohledu na ohrožení vlastního života, uhasili požár ještě před příjezdem hasičů a zabránili velkým materiálními škodám. Jejich statečnost ocenili hasiči Středočeského kraje a konstatovali, že

bez pomoci těchto tří příslušníků vězeňské služby mohl požár způsobit výbuch, který by demoloval nejen hořící dům, ale poškodil by i oplocení věznice.

Za tento statečný čin udělil generální ředitel VS ČR plk. Mgr. Luděk Kula Medaili Vězeňské služby České republiky III. stupně **npor. Liboru Pokornému**, **pprap. Liboru Spěvákovi** a **strm. Vladimíru Rubešovi**.

(LB)

Slavnostnímu aktu byl přítomen i ředitel věznice Bc. B. Vrba (vlevo).

Rakouská ministryně spravedlnosti v české věznici

PRAHA • Rakouská ministryně spravedlnosti Karin Miklautsch navštívila 17. června 2005 za doprovodu rakouské velvyslankyně v Praze Margot Klestil-Löffler Vazební věznici Praha-Pankrác.

Hosty přivítal generální ředitel Vězeňské služby České republiky plk. Mgr. Luděk Kula a společně s prvním zástupcem ředitele vazební věznice pplk. Bc. Miloslavem Sekerkou je provedl oddělením výkonu trestu oddělení svobody a vězeňskou nemocnicí.

Karin Miklautsch při společném rozhovoru ocenila dlouholetou spolupráci rakouského a českého vězeňství a zdůrazni-

la, že bude i nadále podporovat výměnu zkušeností. Luděk Kula seznámil nejvyšší představitelku rakouské justice s českým vězeňským systémem. Při jednání byla mj. zmíněna problematika vězňů-cizinců.

V Rakousku v současné době tvoří 60 % vězeňské populace cizinci. V České republice je to pouze 10 %.

Mgr. Michaela Hájková

Foto autorka

Občané Třebíčska podpořili výstavbu věznice

RAPOTICE • Na Třebíčsku u obce Rapotice vznikne přestavbou bývalých kasáren věznice pro muže s dozorem. Po ženské věznici ve Světlé nad Sázavou se stane druhou v kraji Vysočina. Rozhodli o tom občané Rapotic, Lesního Jakubova a Újezdu u Rosic na Brněnsku, na jejichž katastrech se zhruba stohektarový areál rozkládá. Učinili tak poté, co si na besedě v rapotickém kulturním domě vyjasnili stanoviska se zástupci Vězeňské služby ČR a ministerstva spravedlnosti. Vězeňskou službu reprezentoval generální ředitel plk. Mgr. Luděk Kula, jeho náměstek ing. Zdeněk Kvasnička,

ředitelka ekonomického odboru GR ing. Radoslava Hüttnerová a ředitel Vazební věznice Brno plk. Mgr. Karel Schmeidler, za ministerstvo spravedlnosti byl přítomen ing. Michal Mrzkoš

Luděk Kula přítomným nejprve nastínil práci vězeňské služby a seznámil je s plánovanými kroky – na počátku září by mělo ministerstvo spravedlnosti areál převzít od ministerstva obrany. Okamžitě poté začne příprava projektové dokumentace a od 1. září by měl být zahájen zkušební provoz. Výkon trestu nastoupí prvních padesát odsouzených a spolu s nimi i padesát zaměstnanců. Trvalý provoz by

měl začít o rok později. Garantem projektu je Vazební věznice Brno. L. Kula zdůraznil, že věznice přinese do lokality levnou pracovní sílu, nové pracovní příležitosti a možnosti tamním podnikatelům.

V areálu se počítá s kapacitou 400 až 500 vězňů a 250 zaměstnanců a právě možnost perspektivního zaměstnání sehrála při rozhodování obyvatel Třebíčska, jak vyplynulo z debaty, největší roli. „Beseda byla velmi otevřená, lidé se nás ptali na všechno, co souvisí s pobytem vězňů, především na to, zda pro ně nepředstavují nějaké nebezpečí. Když se ale dozvěděli, jak věznice s dozorem funguje, nikdo nic zásadního proti jejímu vybudování neměl. Naopak uvítali, že se jim naskytne příležitost zaměstnání v místě bydliště. To také ocenili přítomní starostové všech tří obcí,“ konstatovala po besedě tisková mluvčí VS ČR Mgr. Michaela

Hájková. Občané si se zájmem pročtli i poslední čísla časopisu České vězeňství, která jim mluv-

čí přivezla, aby získali co nejvíce informací o českém vězeňství.

Veřejné schůzce s občany předcházelo setkání představitelů obou institucí se starostkami Rapotic ing. Marcelou Směkalovou a Újezdu u Rosic Helenou Malou, starostou Lesního Jakubova ing. Miroslavem Pelikánem a místostarosty na Obecním úřadě v Rapoticích, na kterém obě strany probíraly detaily projektu. Starostové obcí mj. informovali hosty o výsledcích jednání obecních zastupitelstev týkajících se nové věznice a ujistili je, že proti její výstavbě nebyly výhrady. R. Hüttnerová seznámila zastupitele, jak mají občané postupovat při podávání žádostí o zaměstnání a kam se mají obrátit o radu místní podnikatelé.

(mon, mh)

*Foto Mgr. Michaela Hájková
a Antonín Zvěřina*

s pobytem vězňů, především na to, zda pro ně nepředstavují nějaké nebezpečí. Když se ale dozvěděli, jak věznice s dozorem funguje, nikdo nic zásadního proti jejímu vybudování neměl. Naopak uvítali, že se jim naskytne příležitost zaměstnání v místě bydliště. To také ocenili přítomní starostové všech tří obcí,“ konstatovala po besedě tisková mluvčí VS ČR Mgr. Michaela

Poslanec zavítal do věznice

SVĚTLÁ n. S. • Člen Výboru pro obranu a bezpečnost a Podvýboru pro vězeňství PS ČR Karel Černý, poslanec za ČSSD, navštívil dne 7. 6. 2005 Věznici Světlá nad Sázavou. Za doprovodu ředitelky plk. Mgr. Kamily Meclové a jejího prvního zástupce Bc. Josefa Pšeničky si prohlédl ubytovny, specializované oddělení pro výkon trestu matek s dětmi i učebny školského vzdělávacího střediska, kde se zajímal o možnosti uplatnění získaných znalostí po propuštění z výkonu trestu.

*Mgr. Jana Koukalová,
por. Luboš Kořínek*

Projekt Parole

PRAHA • Probační a mediační služba ČR (PMS) zahájila v červnu tohoto roku s Vězeňskou službou ČR a ve spolupráci s Velkou Británií a Finskem projekt zaměřený na oblast podmíněného propuštění s dohledem – paroli. Navazuje na předchozí aktivity v rámci programů Evropské unie, díky nimž měli pracovníci PMS a VS ČR možnost rozšířit své odborné zkušenosti, a představuje důležitý krok v rámci dalšího rozvoje efektivní součinnosti mezi těmito službami. Účelem nového institutu parole je vytvořit podmínky pro účinnou integraci pachatelů zpět do života společnosti. Pro naplnění tohoto cíle je zapotřebí úzké a koordinované spolupráce mezi VS ČR, PMS a dalšími justičními složkami. Efektivní průběh parole může přispět k minimalizaci rizik opakování trestné činnosti, a tím i ke snižování vězeňské populace. Ředitel PMS Mgr. Pavel Štern a generální ředitel VS ČR plk. Mgr. Luděk Kula vyjádřili přesvědčení, že projekt pozitivním způsobem podpoří toto úsilí a zvýší odborné kompetence zainteresovaných pracovníků.

(mp)

Přijeli se přesvědčit na vlastní oči

OLOMOUC • Členové Podvýboru pro vězeňství Parlamentu České republiky – předseda PhDr. Karel Šplíchal, RSDr. Alexandr Černý, MUDr. Martin Barták, Jiří Bílý a Věra Vašáková – navštívili 21. 4. 2005 Vazební věznici Olomouc. Její ředitel plk. PhDr. Zdeněk Kreuzzieger seznámil poslance s historií, činnostmi a hlavními úkoly vazební věznice, s problematikou péče o obviněné a odsouzené spojenou s respektováním práv vězňenských osob. Dále uvedl, že důslednou a účelnou metodickou a kontrolní činností je zajišťováno jednotné provádění všech zákonných předpisů s cílem dosažení nejvyššího možného stupně vnější a vnitřní bezpečnosti. Zdůraznil, že právě v minulém roce se podařilo zmodernizovat a zabezpečit výstavbu nových bezpečnostních systémů a stavebně-technických, spojovacích a signálně-zabezpečovacích prostředků.

➤➤ Ředitel VV Olomouc plk. PhDr. Z. Kreuzzieger provází poslance oddělením se zvýšeným stavebně-technickým zabezpečením.

Hosté si prohlédli prostory vazební věznice a navštívili také bezdrogovou zónu. Při prohlídce se mj. zajímali o kapacitní možnosti vazební věznice vzhledem k celorepublikovému nárůstu počtu vězňenských osob a spolupráci s nevládními neziskovými organizacemi a církvemi. Ředitel organizační jednotky podrobně popsal aktuální situaci a uvedl, že i při současném mírném překročení ubytovací kapacity se vazební věznice snaží všemi prostředky dodržet stanovené 4m² na osobu. Dále vyzdvihl spolupráci s nevládní neziskovou

organizací Nadace Podané ruce a informoval přítomné o tom, že v současné době navštěvují věřící vězňenské osoby zástupci tří církví – římskokatolické, řeckokatolické a pravoslavné.

Jak vyplynulo ze závěrečné diskuse, návštěva poslanců přispěla k lepšímu porozumění problematice zajišťování výkonu vazby a výkonu trestu.

Hosté se na vlastní oči přesvědčili, že kvalita zacházení s vězňenskými osobami se neustále zvyšuje.

*Mgr. Martina Žbáňková
Foto archiv VV Olomouc*

Návštěva z Polska

OSTRAVA • Vazební věznice Ostrava přivítala koncem června představitele Vězeňské služby Polska ředitele vazební věznice Czeszochowa pplk. Mgr. Marka Ryše.

V průběhu jeho návštěvy byla podepsána Dohoda o vzájemné spolupráci mezi ostravskou vazební věznicí a vazební věznicí

Czeszochowa, jejímž účelem je prohlubování vzájemných vztahů, výměna zkušeností, rekreačních pobytů a účast na

sportovních akcích. Při této příležitosti předal ředitel vazební věznice plk. JUDr. Jan Hlislík svému polskému kolegovi Plaketu VS ČR, udělenou generálním ředitelem VS ČR plk. Mgr. Luděkem Kulou.

Polský host při neformální besedě s vedoucími pracovníky vazební věznice uvedl, že české a polské vězeňství mají mnoho společného, a vyzdvihl důležitost přímé výměny zkušeností. K tomu mají přispět vzájemné pracovní návštěvy. Uzavření dohody bude jistě přínosem pro obě věznice.

*Marie Bílková
Foto archiv VV Ostrava*

◀◀ Beseda s vedoucími pracovníky vazební věznice Ostrava – v čele stolu sedí zleva polský host pplk. Mgr. M. Ryš, dále plk. JUDr. J. Hlislík a pplk. Mgr. A. Pařízek.

Bezpečná věznice je věcí všech zaměstnanců

Rozhovor s ředitelem Věznice Heřmanice plk. JUDr. Ladislavem Mičkou

V oblasti slezské Ostravy, v krajině, kde se ještě před pár lety těžilo uhlí a nacházela hornická kolonie Liščina, stojí už více než čtyři desetiletí Věznice Heřmanice. Dnes je jedním ze čtyř vězeňských zařízení, která se nacházejí na severu Moravy, a zdejší lidé ji znají nejen z písničky oblíbeného ostravského barda Pavla Dobeše. Renomé si získala především odpovědnou prací příslušníků a občanských zaměstnanců vězeňské služby, takže ani staří pamětníci si nemohou vzpomenout, že by z heřmanické věznice vůbec kdy někdo utekl.

Od konce roku 1990 stojí v jejím čele ředitel plk. JUDr. Ladislav Mička, člověk s vysokou autoritou, ale i lidským vztahem ke svým spolupracovníkům. Jeho bohaté zkušenosti a odborné znalosti, nasbírané za 35 let služby, jsou garancí kvalitní sociální služby, kterou zde vězeňská služba poskytuje lidem ve výkonu trestu odnětí svobody.

Pane řediteli, můžete na úvod našeho rozhovoru stručně představit heřmanickou věznici?

Věznice Heřmanice je profilována jako věznice pro výkon trestu odnětí svobody s ostrahou, zřízeno je zde také oddělení pro výkon trestu v dozorovém typu pro šedesát odsouzených osob. Celková ubytovací kapacita věznice je 660 míst při 4m² ubytovací

plochy na jednoho vězně. Vzhledem k nárůstu odsouzených osob v posledních dvou a půl letech je tu dnes ve výkonu trestu na 800 vězňů, což je pomalu třikrát tolik než zaměstnanců, kterých máme 308. Z nich jsou zhruba dvě třetiny příslušníci a jedna třetina občanskí pracovníci VS ČR.

Věznice Heřmanice je dobře fungující mechanismus, ale když se ohlédnete zpátky do roku 1990, kdy jste byl jmenován ředitelem věznice, co bylo tehdy pro vás nejdůležitější?

Vytvořit tým spolupracovníků, na který se budu moci nejen spolehnout, ale také mít záruku, že je schopný zvládnout humanizační proces, který po společenských změnách v roce 1989 zasáhl i naše vězeňství. Rozhodující přitom byly charakterové vlastnosti lidí, neboť všichni jsme začínali z bodu nula a mně bylo jasné, že charakter se těžko mění, zatímco schopnosti a znalosti se vyvíjejí a zdokonalují s časem.

Který rok byl pro vás nejen zkouškou správné volby spolupracovníků, ale i potvrzením, že zvládnete plnit stanovené úkoly?

Určitě rok 1992, který znamenal velmi mnoho pro budování českého vězeňství v podmínkách demokratického a právního státu. Rozpracovali a realizovali jsme vnitřní diferenciaci věznice a kromě nástupního oddělení začalo fungovat i oddělení se standardním, mírnějším a přísnějším režimem. Zvládli jsme i návrat osob, které byly amnestovány, ale brzy se zase vrátily k páčání trestné činnosti. V každém dalším roce bych mohl jmenovat, co jsme udělali pro rozvoj českého vězeňství, ale rád bych zdůraznil, že by to nebylo možné, kdybych od počátku neměl kolem sebe tým schopných lidí. Samozřejmě, že k nějaké personální obměně občas došlo, ale soudím, že tak

z osmdesáti procent byl počáteční výběr správný.

Jak byste charakterizoval složení odsouzených ve věznici?

Většina vězňů spáchala násilnou trestnou činnost, z toho asi padesát osob se dopustilo trestného činu vraždy. Mezi odsouzenými jsou lidé s krátkodobými tresty, ale i s délkou trestu odnětí svobody na deset nebo patnáct let. Rád bych ještě podotkl, že přibližně 40 procent z celkového počtu odsouzených jsou recidivisté. Není bez zajímavosti, že mezi vězni, kde převažují lidé s poměrně nízkým vzděláním, máme i odsouzené s vyšší, dokonce i nadprůměrnou inteligencí. Ti také využili svých schopností k porušení zákona, většinou k nezákonnému obohacení.

Spolu s bezpečným výkonem trestu a vazby usiluje vězeňská služba o resocializaci odsouzených, která by jim měla umožnit úspěšný návrat do společnosti. Jejím důležitým nástrojem jsou programy zacházení. Jaké s nimi máte v Heřmanicích zkušenosti?

Program zacházení je u nás zpracován pro každého odsouzeného s délkou trestu delší než tři měsíce během jeho pobytu na nástupním oddělení věznice. Předchází mu zjištění zdravotního stavu vězně, provedení sociální anamnézy, psychologická a pedagogická diagnostika. Teprve na základě takto zjištěných skutečností a s přihlédnutím k osobnostní charakteristice jsou odsouzenému nabídnuty alternativy programů, které jsou pro něho vhodné a pochopitelně také vycházejí z možností věznice. Jejich obsahem je hlavně pracovní činnost, vzdělávání, individuální či kolektivní terapie, uplatňování speciálních výchovných postupů, zájmová činnost a volnočasové aktivity. Vzhledem k tomu, že v naší věznici máme poměrně

velmi omezené možnosti zaměstnávání odsouzených, klademe velký důraz na obsah a kvalitu zmíněných programů. Usilujeme také o to, aby vedle vychovatelů se na jejich realizaci podíleli i sami vězni, a myslím, že se nám to docela dobře daří.

„Ostrava je region rázovitý,“ zpívá v jedné ze svých písní známý ostravský písničkář Jarek Nohavica. Tím má na mysli i útlum výroby a vysokou nezaměstnanost ve zdejších krajích, z čehož logicky vyplývá, že podmínky k zaměstnávání odsouzených nebudou jiné. Přesto se vám daří zaměstnávat 20 až 25 procent vězňů. Jaký vývoj očekáváte v příštích letech?

Především bych rád zdůraznil, že při řešení otázky zaměstnávání vězňů musíme vycházet z toho, že jde převážně o nekvalifikované lidi. Tomu by měla také odpovídat nabídka práce. V současné době u nás vězni pracují

zejména v kovovýrobě a na vytěžování barevných kovů při recyklaci kovového odpadu. Část jich zaměstnáváme ve vnitřní režii, v brigádnické činnosti ve prospěch věznice a v rámci vzdělávání. Průměrné výdělky se pohybují okolo 2500 až 3000 korun za měsíc, a jak stanoví vyhláška Ministerstva spravedlnosti ČR, odsouzení ze svého výdělku přispívají až 40 procenty na náklady výkonu trestu. V letošním roce se nám podařilo ve spolupráci s jedním podnikatelským subjektem zprovoznit v areálu věznice pracoviště na ekologickou likvida-

ci autovraků. Předpokládám, že postupně v něm najde pracovní uplatnění až 25 odsouzených, a bude-li dost zakázek, zavedeme dvousměnný provoz. Také na následné demontáži již rozebraných součástek vozidel bychom chtěli najít několik dalších pracovních příležitostí. Spolupráci s podnikatelskými subjekty máme zájem rozšiřovat i do budoucna, ale nezáleží to jen na nás.

Mají vězni zájem o volnočasové aktivity?

Velký, zejména o sport a zájmovou činnost. Máme například dřevomodelářský, výtvarný, filmový a hudební kroužek, mezi

vězni se našli i chovatelé exotického ptactva, akvaristé, lidé se zájmem o zahradničení nebo zpěv. Skutečného úspěchu dosáhl pěvecký sbor našich odsouzených, který zahájil svou činnost v roce 1996. V listopadu 1998, poprvé v historii novodobého vězeňství, vyjel na „koncertní turné“ a repertoárem lidových, klasičtých i vánočních písní zaujal nejen spoluodsouzené ve věznicích Mírov, Kuřim a Opava, ale i nemalou část diváků České televize, která ho představila v cyklu pořadů „Zblízka“. Úspěšný je i kroužek s výukou základů prá-

Jak vypadá vnitřní diferenciaci věznice v Heřmanicích?

Všichni odsouzení bez ohledu na to, zda byli soudem zařazeni do věznice s dozorem nebo s ostrahou, jsou po eskortování k nám umístěni na nástupním oddělení. Zde se seznamují se svými právy a povinnostmi, přičemž délka pobytu je indivi-

duální a může trvat od několika dnů až po několik týdnů. V té době jsou jim zpracovány resocializační programy a nakonec odborná komise rozhodne, do kterého kolektivu budou umístěni. I když naplněná kapacita věznice nám neumožňuje příliš velkou diferenciaci, zřídili jsme jedno specializované oddělení pro mentálně retardované a tělesně slabé, které má kapacitu 33–35 osob. V provozu je také krizové oddělení. Pro odsouzené s dlouhodobě kladným přístupem k plnění povinností, respektive prvotrestané s příznivou penitenciární prognózou, je zřízeno oddělení mírnějšího režimu a naopak oddělení přísnějšího režimu pro odsouzené, kteří opakovaně a závažným způsobem narušují vnitřní řád věznice či spáchali v době výkonu trestu další trestný čin. Před dvěma lety jsme otevřeli specializované oddělení s ochrannou protialkoholní léčbou u vězňů v ostraze. Má kapacitu 45 osob a jeho výsledky jsou velmi uspokojivé. U řady vězňů mohlo po čase dojít k ukončení léčby nebo přejít na léčbu ambulantní. V provozu máme také dvě výstupní oddělení, jedno pro ostrahu a druhé pro dozor.

Od chvíle, kdy bylo na světě postaveno první vězení, existuje snaha lidí zvenku dostat k odsouzeným nedovolené předměty. Jak se vyrovnáváte s tímto jevem, který přetrvál staletí?

Tak jak se vyvíjí technika, která má zabránit průniku nepovolených předmětů do věznic, tak se přibližují a známí odsouzených snaží nacházet nové způsoby, jimiž by překonali naše opatření. Z naší strany je hlavním garantom zamezení průniku nepovolených předmětů vězeňská stráž a technika, kterou má k dispozici, například detekční rámy a rentgeny. Velký kus práce odvádějí například protidrogoví psi.

Z vlastní zkušenosti však vím, že účinná obrana proti průniku nepovolených předmětů je celý komplex preventivních opatření, do nichž musí být zapojeni všichni pracovníci vězeňské služby. Není to jen věc vězeňské stráže, ale i vychovatelů, dozorců, intendantních pracovníků, mistrů na pracovišti a dalších. Prostě každý zaměstnanec by si měl všimnat

toho, co se okolo něj děje, a nemyslet si, že to, co nemá v náplni práce, se ho netýká. Já vím, že to není lehká práce, ale patří to k našemu povolání. S tím se nedá nic dělat. Každý zaměstnanec by si měl uvědomit, že se podílí na bezpečnosti věznice a že záleží opravdu jen a jen na něm, zda umí jednat jako skutečný profesionál svého oboru.

Jaké předpoklady by dnes měli splňovat zájemci o práci u vězeňské služby?

Podle mého názoru by si každý uchazeč měl nejprve uvědomit, co je úkolem a posláním vězeňské služby, která je významným subjektem trestní politiky a bezpečnostní strategie státu. Měl by vědět, že naše práce je práce s lidmi, kteří nějakým způsobem porušili právní normy naší společnosti a že jí tedy nelze považovat za filmové dobrodružství, jak někdy vyplývá z přijímacích pohovorů. Upřímně říkám, že se hluboce mýlí i ti, kteří očekávají naši otevřenou náruč, když předtím nenašli jině práci. Vězeňská služba ČR provádí velmi náročný výběr nových pracovníků, při němž nejde jen o fyzickou zdatnost, ale každý uchazeč musí mít středoškolské vzdělání ukončené maturitou, musí zvládnout nástupní testy a pohovory, umět dobře komunikovat a hlavně mít upřímný zájem o naši práci. Není na škodu, když o ní už předem něco ví.

Pane řediteli, jsme u poslední otázky. Letošní rok se už přehoupnul do druhého pololetí, pomalu se blíží čas, kdy budeme bilancovat výsledky celoroční práce, takže mi dovolu, abych se vás s mírným předstihem zeptal, co se vám v tomto roce podařilo?

Jsem rád, že jsme zprovoznili nový vstup do objektu věznice včetně odpovídajícího technického zázemí, který je vybavený rentgenem i detekčním rámem, což je další důležitý krok k eliminaci průniku nepovolených předmětů. Uvítal jsem i nové možnosti ke zvýšení pracovních nabídek pro odsouzené a věřím, že spolupráci s dalšími podnikatelskými subjekty je v budoucnu ještě rozšíříme.

Ing. Miroslav Jílek
Foto autor

Týden proti drogám

RÝNOVICE • V Jablonci nad Nisou se každoročně koná „Týden proti drogám“. Jedná se o sled zajímavých akcí a přednášek určených nejen pro žáky základních a středních škol, ale i širokou laickou a odbornou veřejnost Libereckého kraje.

Zaměstnanci specializovaného oddělení ústavní léčby připravili pro žáky osmých tříd z pěti základních škol přednášku o drogách a jejich nebezpečí. Její nejzajímavější částí byla zpověď odsouzeného Ládi, který si v Rýnovicích odpykává trest odnětí svobody a zároveň se ve věznici léčí z dlouholeté drogové závislosti. Děti mu bez ostychu kladly otázky přímo „na tělo“. Bylo zřejmé, že některé již mají za sebou první experimenty s kouřením marihuany. Láďovo přiznání, že pod vlivem této drogy hrubě zbil svou přítelkyni, posluchačům vyrazilo dech a bylo vidět, že se v nich mísí pocity lítosti, nenávisti a strachu. Zajímalo je, jak se vyrovnává s výčitkami svědomí z toho, že drogu, která může i zabít, sám vyráběl a prodával.

Beseda byla přínosná nejen pro děti, ale i pro Ládu. Byl totiž nucen o své vině přemýšlet, hovořit a navíc ji ve zvláštní atmosféře prožít.

Bc. Monika Králová

Poradní sbor ředitele

LIBEREC • Poradní sbor ředitele VV Liberec, složený z odborníků organizací státní správy i neziskového sektoru, se zabýval problematikou zneužívání drog vězněnými osobami a možnostmi rekvalifikace lidí se základním vzděláním po výstupu z VT.

Speciální pedagog Bc. Petr Stružský uvedl, že více než polovina odsouzených odpykávajících si trest v Liberci absolvovala pouze základní školu a řada vězňů nemá představu, kde bude na svobodě bydlet. P. Stružský rovněž hovořil o drogách ve vězeňské komunitě a zmínil případy, kdy byli zaměstnanci liberecké vazební věznice úspěšní v zachycení pokusů o průnik omamných látek do objektu.

(tmvv)

Problematika alkoholismu je rozsáhlá a lze na ni nahlížet různými pohledy – psychiatra, psychologa, ekonoma... Zvládnutí alkoholové závislosti vyžaduje většinou součinnost léčby, výchovy a někdy také postihu. V případě nařízeného ochranného léčení bylo již v minulosti přistupováno ke spojení léčby a výkonu trestu odnětí svobody. Experimentálně byla zavedena v roce 1966 v Praze a následně v dalších věznicích. Výhody takového léčení spočívají především v jejím včasném zahájení, ve vzájemném prolínání výchovného a terapeutického úsilí a v ekonomické úspoře. Zanedbatelné není ani oproštění civilních léčeben od problematické práce s nemotivovanými, osobnostně poškozenými klienty a jejich nerentabilním dlouhodobým pobytem v léčebně.

Praxe

Léčba osob závislých dominantně na alkoholu má svá specifika, která jsou často v kombinaci s poruchami osobnosti velmi zvláštní. Jde především o dráždivost, vysokou míru vztahovosti, pasivní i aktivní agresivitu, neschopnost adekvátně komunikovat a další. Ve snaze o komplexní zacházení s odsouzenými probíhá léčba na našem oddělení na několika úrovních:

1. režimově – kdy terapeuticky působí režim a důraz na jeho důsledné plnění,
2. výchovně – kdy jsou odsouzení vedeni a jsou jim vysvětlovány požadavky a možnosti, jak mohou uplatnit své kvality v oddělení, jaká je vhodná forma jejich činností, důraz je kladen na plnění programu zacházení,
3. terapeuticky
 - a. v širší rovině – jde o aktivity, které odsouzení plní dobrovolně,
 - b. v užším významu – jde o záměrné a cílené psycho-terapeutické aktivity.

Základem je snaha o přiblížení se ke komunitnímu stylu práce (v rámci možností VTOS), kdy tento se jeví z hlediska účinnosti

Léčba odsouzených mužů v oddělení specializovaném pro výkon

léčby jako nejprogresivnější. Jedná se o pevný týdenní program a k němu dle potřeby a vhodnosti přičleněné další aktivity. Pevný program tvoří skupinové psychoterapie (skupiny po dvou hodinách týdně), psychoedukace (tři hodiny týdně) a jedna hodina psychiatrických konzultací, k tomu pravidelné komunity, deníky a úkoly. Dále individuální práce a činnosti dle zvoleného programu zacházení.

V praxi se v našem oddělení využívá hromadných, skupinových i individuálních aktivit. Jak psychoedukativních, tak konkrétně prožitkových forem. To vše za pomoci metod:

Terapeutické metody:

- skupinová a individuální psychoterapie,
- psychotherapeutická komunita,
- deníky (výpovědi o sobě a prožitém dnu, které čte jen psycholog),
- arteterapie,
- relaxační techniky,
- nácvik komunikačních dovedností,
- poradenství individuální, psychologické, psychiatrické, rodinné a sociální atd.

Výsledky práce jednotlivých klientů jsou vyhodnocovány celým psychotherapeutickým týmem a vedou k závěrům ohledně dalšího postupu či případné přeměny (z ústavní na ambulantní), zrušení nebo pokračování léčby.

V aktuální praxi se nejvíce osvědčují metody prožitkové a práce v malých skupinách, případně individuálně. Míra efektivity je velmi ovlivněná mírou ochoty a spolupráce klientů při léčbě, jejich intelektem a mírou osobnostní narušenosti.

Jednotlivé kroky

Při léčbě závislostí se obecně předpokládá větší nutnost vnitřní motivace klienta, která zvyšuje efektivitu samotné léčby. Psychoterapie a další terapie jsou pak, vedle psychiatricko-medicínského působení, jedním ze zdrojů, které mohou klienta přivést ke změně motivace. Od odporu, pocitu ublíženosti ke spolupráci. Velká míra psychote-

rapeutické práce se tedy nejprve věnuje problematice odsouzení, trestu a léčby. Klade důraz na využití doby pobytu k léčbě, přičemž tato témata jsou v pozadí otázek – co si klient vlastně chce odnést z léčby, jeho vnitřní cíle. Tyto konkrétní uchopené cíle jsou prvním krokem k úspěšnějšímu navázání vztahu.

V rámci vztahu se již mnohem lépe zvládají a zpracovávají další problémy. Nejdříve témata ohledně vztahů a sociální podpory, která postupně přecházejí k tématům více vnitřně orientovaným, například hodnotám. Z nich se odráží budování náhledu na vlastní dosavadní život a rozdíl mezi životem s alkoholem a bez něj. Zde se ukazuje postupně podíl klienta-odsouzeného na vlastním osudu a trestu. Kdy jsou léčba a trest vnímány jako možnost pro nový život. Vytváří se vnitřní motivace pro práci a růst.

Během celé léčby by měl každý klient projít tyto tematické bloky:

- náhled na problematiku závislosti,
- motivace k abstinenci,
- prevence relapsu s důrazem na znítnění sociálně-právních norem,
- příprava na praktický a bezúhonný život po propuštění.

Tento výčet ale neobsahuje všechna témata, která klient během své léčby absolvuje. Zbývá témata vycházející z aktuálních potřeb a situace. K nim se také řadí úspěšné setkání s rodinou klienta-odsouzeného či kontakt s poškozenými, prožitky z terapeutické vycházky, besedy a svědectví anonymních alkoholiků a další.

Efektivita

Vyhodnocení efektivity práce s osobami závislými na alkoholu lze provést několika způsoby. Vzhledem ke specifickému prostředí a poruchám osobnosti, malému přesahu do světa mimo VTOS nemáme dostatek takzvaných „tvrzých dat“ (data z vycházek, kde je možný kontakt s alkoholem, z dovolenek, z kondičních pobytů a z lékařské péče mimo uzavřenou léčebnu...). Můžeme

závislých na alkoholu ochranných léčení ve Věznici Opava

tedy vycházet především z nepřímých dat, která se týkají počtu přeměn a zrušení soudní léčby a z ohodnocení změn patrných na klientech našeho oddělení (měkká data).

Soudní přeměny léčby a zrušení léčby

Specializované oddělení pro léčbu odsouzených mužů závislých na alkoholu je v činnosti jeden rok. Za tuto dobu jím prošlo nebo prochází 26 odsouzených mužů. Z tohoto počtu bylo jednomu muži zrušeno soudem nařízené ochranné léčení (další zrušení je v návrhu) a u 4 mužů bylo přeměněno soudem nařízené ústavní ochranné léčení na ambulantní formu (další dva jsou v návrhu). Z bývalých klientů jsme navázali kontakt se třemi odsouzenými, kdy dle všech indicií dva z nich více než měsíc po propuštění abstinují. Druhý abstinuje již přes 5 měsíců a má trvalou práci. Úspěšně řeší svou bytovou otázku.

Změny na klientech

Tyto změny vycházejí ze změn chování a stylu myšlení klientů. To se projevuje i v dalších oblastech jejich mezilidských vztahů a vztahů k trestu a k poškozeným, což se ukázalo např. i na velmi úspěšné a otevřené probíhající besedě odsouzených s mladistvými chovanci ústavu a jejich reakci včetně následné korespondence.

Ze subjektivní reflexe klientů, z nichž někteří mají za sebou i řadu léčebných pokusů mimo VTOS, se ukazuje výhoda našeho zařízení – opravdová abstinence, intenzita programu včetně jeho psychoterapeutické části, která vede k zájmu klientů o změnu své budoucnosti a umožnění psychoterapeutických změn, vytvoření atmosféry spolupráce – spíše než nepřátelství mezi terapeutickým týmem a odsouzenými.

V rámci léčby je také nutné zabývat se i dalšími tématy, která ovlivňují úspěšnost návratu klientů do společnosti, např. sociální

mi vztahy, mechanismy vzniku delikventního chování, motivačními faktory pro jiný styl života, problémy s komunikací a s maladaptací. Každému klientovi-odsouzenému se snažíme „ušít terapeutický plán na míru“. Cílem je tedy nejen abstinence, ale schopnost samostatného života v abstinenci a se sociálně pozitivní prosperitou. Právě zde má odsouzený mnohem větší možnost uvědomit si souvislosti svého alkoholismu s trestnou činností a vyvodit z toho závěry. Toto vše se odráží v jiném náhledu klientů na jejich problémy a v jejich korektivních zkušenostech.

Jiným (měřitelným) úspěchem je úprava sociálních vztahů mezi poškozenými, rodinnými příslušníky (u alkoholiků často) a klientem, zpracování možností a rizik návratu a následné péče, úprava vztahů mezi klienty a rodinou atd. Ve všech těchto případech je častěji využívána i forma mediace.

*Mgr. Jan Bernard,
psycholog spec. odd.*

Krůček k úspěšné reintegraci

OLOMOUČ • „Podaří se mi získat zaměstnání? Budu při kursu na inzerované místo úspěšný,“ ptají se osoby navracející se z výkonu trestu. S cílem pomoci těmto lidem získat a udržet si zaměstnání byl 5. května 2005 ve Vězeňské věznici Olomouc zahájen pilotní projekt neziskového sdružení právnických osob CEPAC MORAVA pod názvem „Střednědobý kurz a doprovod osob končících výkon trestu směřující k úspěšnému vstupu na trh práce“.

Projekt je v současné době realizován u skupiny patnácti odsouzených mužů a souběžně probíhá rovněž v ženské věznici Světlá nad Sázavou. Všichni odsouzení jsou pracovní zařazení a výuka probíhá třikrát týdně po ukončení jejich pracovní směny. Skládá se z několika modulů:

1. Motivační trénink, který připravuje odsouzené na vlastní zodpovědnost za budoucí kro-

ky a využívá dopadu pozitivního společenského přijetí při získání zaměstnání a profesním zařazení.

2. Základní právní a daňové předpisy, trénink přenositelných dovedností – smyslem je doplnění úrovně základních právních znalostí a daňových povinností u vězeňských osob, součástí tohoto modulu je i trénink základních administrativních dovedností.

3. Trénink specifických dovedností, jehož cílem je práce s profesními dovednostmi získanými před nástupem do výkonu trestu nebo obnova takových pracovních návyků a dovedností, které odsouzenému zvyšují ve spojitosti s dalšími aktivitami šanci na získání zaměstnání.

4. Počítačová gramotnost, kde bude při výuce kladen důraz na obecné základy práce s PC, základní technickou obsluhu

a práci s databázemi na uživatelské úrovni.

5. Příprava na zaměstnání – doprovod klienta, kde hlavním smyslem je příprava vězeňské osoby na přímé jednání s „potenciálním“ zaměstnavatelem a videotrénink.

V současné době již probíhá modul 3 a účastníci zařazení do tohoto pilotního projektu si plně uvědomují, že naděje na úspěšnou reintegraci do společnosti se jim zvyšuje hlavně proto, že projekt nabízí vzdělání v oborech, které jsou uplatnitelné na trhu práce, a že po absolvování výkonu trestu jim bude umožněn odborný „doprovod“ ve fázi vyhledávání a získávání zaměstnání. Absolventi projektu získají certifikát o absolvování akreditovaného kurzu, který jim zvyšuje šanci na získání i jiného druhu zaměstnání, než které doposud vykonávali.

Mgr. Martina Žbáňková

ZPRÁVY

Za bránu věznice

BŘECLAV • V rámci programu zacházení a projektu poznávání břeclavského regionu se osm odsouzených za doprovodu speciálního pedagoga Mgr. Maulera, psychologů PhDr. Klimovičové, sociální pracovníce p. Šubové a vychovatele Mgr. Forejtníka společně vypravilo za poznáním přírody a historických památek v okolí břeclavské vězeňské věznice. Historickým vláčkem se dopravili do obce Lednice, navštívili lednický zámek, park, muzeum akvarijních ryb, prohlédli si dominantu valticko-lednického areálu, věž Minaret a cestou pěšky zpět, při níž ušli asi 11 km, i Janův hrad. Na některých odsouzených bylo vidět, jak je neobvyklý zážitek fyzicky unavil, ale krásné vzpomínky z výletu si zcela jistě odnesou do svého civilního života.

Organizované poznávací vycházky za bránu věznice se setkávají s velkou odezvou a pomáhají odsouzeným připravit se na zařazení do občanského života.

(ib)

Foto archiv VV Břeclav

Vítání pomocníků

PRAHA-RUŽYŇ • Tři odsouzení muži, kteří se zejména kvůli nedbalostním prohřeškům zpronevěřili zákonu a odpykávají si v ružyňské věznici svůj trest, jsou vítány a výtečnými pomocníky Veřejné sportovní haly ve Slaném. Zruční tesaři, auto-mechanici a další řemeslníci tak mají možnost nejen jedinečného uplatnění, ale zároveň si pravidelně vydělat finanční částku ve výši životního minima.

*(Regionální zpravodaj
Kladensko/Slánsko, 3. 3. 2005)*

Konec školního roku

VŠEHRDY • Červen ve Školském vzdělávacím středisku (ŠVS) věznice ve Všehrdech byl měsícem zkoušek v šesti učebních oborech: Stavební výroba, Provoz společného stravování, Květinářské a zelinářské práce, Zpracování dřeva, Strojírenská výroba a Elektrotechnická výroba. V komisích zasedli kromě domácích odborníků zástupci středních škol a odborných učilišť.

V prvních ročnících bylo na

konce školního roku klasifikováno 26 žáků, s vyznamenáním prospělo šest, ve druhých ročnících 33 žáků, sedm prospělo s vyznamenáním. K závěrečným učňovským zkouškám se dostavilo 31 žáků. Vyučeno bylo 30 žáků, z nichž 13 prospělo s vyznamenáním. Do záučních kurzů bylo během školního roku zařazeno 207 žáků, osmdesát šest bylo vydáno osvědčení o absolvování kurzu. Kurz „Práce na PC“ dokončilo všech 30 žáků. Součástí zkouškového období bylo i ukončení povinného základního vzdělání u tří svěřenců. O hladký průběh zkoušek se postarala speciální pedagožka Mgr. Jiřina Mihalová se zkušební komisí.

Poslední červnový den byla při slavnostním zakončení školního roku absolventům za účasti představitelů věznice, rodičů a příbuzných odsouzených předána vysvědčení. Po oficiálním projevu zástupce ředitele věznice ing. Vratislava Láfa, předvedli odsouzení pod vedením PaedDr. Kindermannové hru Jára Cimrmana „Dobytí severního pólu“ a hudební skupina odsouzených zahrála a zazpívala písničky bratří Nedvěďů ve vlastní úpravě.

Příbuzní odsouzených si prohlédli učebny i dílny a prezentační místnost s výrobky žáků.

Bronislava Vetešníková
Foto autorka

První absolventi kurzu výpočetní techniky

HEŘMANICE • Proklamovaným základním cílem státní informační politiky je vybudovat a rozvíjet informační společnost a vytvořit předpoklady pro zlepšení kvality života u všech skupin obyvatelstva. Zamysleli jsme se a hledali způsob, jak aktivně omezit nepříznivé dopady rozvoje informačních technologií na občany s nižším vzděláním a ekonomicky a sociálně slabší osoby, které jsou ve vězeňské populaci většinově zastoupeny.

Ve spolupráci s Ostravskou univerzitou jsme zpracovali projekt nazvaný „Systém vzdělávání odsouzených k výkonu trestu odnětí svobody podporující jejich integraci do společnosti“. Navržený systém vzdělávání odsouzených obsahoval rozvoj kompetencí sociálních a občanských (kurz právního minima) a kompetencí v oblasti informačních a komunikačních technologií (kurz výpočetní techniky – příprava na certifikát ECDL – European Computer Driving Licence). Realizace jakéhokoli projektu je samozřejmě vždy vázána na přidělení finančních prostředků. Předkladatelem žádosti o finanční dotaci byla v tomto případě Ostravská univerzita, která však se svým projektem u grantové komise neuspěla. Nicméně naši snahu tento prozatímní neúspěch nezastavil, o čemž svědčí to, že máme již první desítku odsouzených, kteří úspěš-

ně absolvovali kurz přípravy na ECDL. Tento mezinárodně platný certifikát představuje základní standard informační gramotnosti v mnoha zemích Evropy a jeho koncept byl přijat také usnesením vlády č. 265 – „Státní informační a komunikační politika e-Česko 2006“.

Ve Věznici Heřmanice se podařilo vybavit PC učebnu, získat metodiku a studijní texty, vybrat tým odborných lektorů z řad odsouzených a pedagogických pracovníků, kteří v současné době společně realizují v sedmi učebních skupinách kurzy počítačové gramotnosti, do kterých je zařazeno celkem 40 odsouzených. Posílení kompetence v oblasti informačních a komunikačních technologií (ICT), tak jak jsme si je stanovili v interním projektu vzdělávání, znamená pro odsouzené získání dovedností v práci s textovým editorem, tabulkovým kalkulátorem, databází, webovými technologiemi a v práci s informacemi. K dalším cílům patří posilování pocitu zodpovědnosti a sebedůvěry při plnění zadaných samostatných úkolů, rozvoj komunikační a prezentační dovednosti při obhajobě splněných úkolů, dokonalé zvládnutí základních počítačových programů, jako je MS Word, MS Excel, MS Outlook, MS PowerPoint a v neposlední řadě také podpora tvořivosti a zájmu o ICT technologie.

Informační gramotností je míněna schopnost uvědomit si a formulovat své informační potřeby, orientovat se v informačních zdrojích, vyhledat informace prostřednictvím informačních a komunikačních technologií. Vzhledem k rychlému vývoji v oblasti ICT není získání informační gramotnosti jednorázovou záležitostí, ale má kontinuální charakter. První úspěšní absolventi kurzu sice dosud nedostali možnost absolvovat přezkoušení k získání osvědčení ECDL, nicméně práci na počítači uživatelsky ovládají velmi dobře.

A my nadále hledáme osoby, jak předávat dalším odsouzeným dovednosti v oblasti ICT i jak umožnit úspěšným účastníkům kurzů – sociálně slabým jedincům – absolvování zkoušky k získání certifikátu ECDL na akreditovaných pracovištích, ke kterým patří také Centrum informačních technologií Ostravské univerzity, s níž se snažíme v této oblasti spolupracovat. Hledáme však také možnosti, jak vybavit učebnu kvalitnější technikou, jak zlepšit organizaci výuky, jaké zakázky zadávat pokročilejším uživatelům PC z řad odsouzených, aby měli pocit prospěšnosti a užitečnosti z nově nabytých dovedností. A když se odsouzeným podaří uspět na trhu práce, budeme mít radost i my.

Mjr. PhDr. Radomíra Dlouhá
Foto autorka

Do věznice novým vchodem

HEŘMANICE • Věznice Heřmanice má od dubna tohoto roku nový vstup. Od zpracování investičního záměru přes výběrové řízení na stavební firmu, vlastní výstavbu a kolaudaci uběhly přesně dva roky. Celá akce stála 6 356 000 investičních a 170 000 neinvestičních korun.

Vstup do objektu je zajištěn bezpečnostními dveřmi s autoblokem a optickou signalizací, dveře jsou opatřeny neprůstřel-

ným sklem, před vstupem je nainstalována otočná kamera a dorozumívací zařízení. Ve vstupním koši je tzv. pomocný propustný katr s autoblokem, ve kterém je možné regulovat počet osob ve vstupním koši a který současně zabraňuje neoprávněnému pohybu osob.

Strážní stanoviště je odděleno od ostatních prostor bezpečnostním neprůstřelným sklem. V místě manipulační přepážky je zajištěn vizuální kontakt mezi službukonajícími příslušníky a vstupujícími osobami. Ve vstupním koši je instalován rentgen na zavazadla a detekční rám. Vstup do služební místnosti je umožněn z prostoru vstupního koše, jsou zde umístěny moni-

tory a ovládací prvky ke kamerám a monitorům PTV, monitor a ovládání rentgenového zařízení. Součástí vstupního koše je místnost určená pro osobní prohlídky vstupujících osob. Čekárna pro návštěvy je umístěna v prostoru před detekčním rámem a rentgenem na zavazadla tak, aby osoby, které nevstupují do střeženého objektu, nemusely být zbytečně podrobovány kontrole. V prostorech vstupu jsou umístěny odkládací skříňky na předměty, s nimiž není povolen vstup do střeženého objektu.

Stavebně-technické řešení nového vstupu a rekonstruované části umožňují napojení na stávající objekt včetně střešní konstrukce, připojení na inženýrské sítě a instalaci posuvné plošiny pro osoby s omezenou schopností pohybu a orientace.

Mjr. PhDr. Radomíra Dlouhá

Foto autorka

Moderní technologie v práci psychologa ve Vazební věznici Praha-Pankrác

Uspěchaná moderní doba přináší zvýšené nároky na způsob života. Jak se tedy vyrovnávat s nadbytkem každodenního stresu?

Jednou z neefektivnějších cest, jak dosáhnout celkové harmonie, lépe se učit, soustředit, doplnit energii, umět relaxovat i bezproblémově usnout, je metoda audiovizuální stimulace. Principy jejího fungování znají přírodní národy nejméně 5000 let. Pomocí plápolajících ohně a zvuku bubnů dokázaly navozovat příjemné stavy těla i mysli. Tyto rituály i např. jogínský letitý trénink jsou v současné době nahrazeny daleko rychlejšími metodami.

Technologie, na jejímž vývoji se podíleli nositelé Nobelových cen, byla nejprve určena pro kosmický program NASA. Po jejím odtajnění v 70–80 letech se začaly mozkové stimulatory šířit mezi veřejnost. Dnes se na trhu objevila celá řada modelů, které nahrazují návštěvu himálajských klášterů, meditace indických mistrů jógy či seance různých ša-

manů a kouzelníků. Stačí si jen nasadit brýle s množstvím červených diod uvnitř, zavřít oči a vzít si stereofonní sluchátka, která jsou stejně jako brýle spojena s krabičkou připomínající běžný walkman. Mladým obviněným tato světla a rytmické zvuky často připomínají atmosféru oblíbených diskoték, zvláště zvolí-li zábavný či povzbuzující program. Do stavu hlubokého uvolnění se dostávají ti, kteří zvolí program uvolňující, relaxační, jiný rytmus a přeladění pocitů ti, kteří si vyberou program výukový, poznávací. A právě v tom spočívá princip relaxačně-terapeutického přístroje, tzv. psychowalkmana. Dokáže vás totiž přeladit na jednu ze čtyř hladin lidského vědomí – hladinu delta (hluboký spánek), hladinu theta (mírný spánek se sny, představivost), hladinu alfa (uvolnění, pohodu, klídek) nebo hladinu beta (bdělost, tj. napětí a soustředěnost).

Odborně i laické veřejnosti známá osobnost, primář MUDr. Jan Cimický, uvádí, že psycho-

walkmany používají fakultní nemocnice v Praze a v Brně, stejně tak jako známí herci a zpěváci. Ve Vazební věznici Praha-Pankrác tento přístroj pravidelně používají i mladiství a mladí dospělí. Za nejvíce využívané účinky přístroje považují jeho uživatele velmi rychlé a účinné odstranění únavy a stresu (během 15–30 minut), snadnější učení a mnohem vyšší schopnost koncentrace, dostatek energie a trvalou duševní vyrovnanost – nadhled a pozitivní naladění.

Díky pochopení vedení pankrácké vazební věznice mají i zdejší zaměstnanci umožněno využívat pozitivních účinků psychowalkmanu a pravidelně dbát na udržování své duševní a tělesné kondice. Pod vedením psychologa relaxují ve speciální terapeutické místnosti pro zaměstnance především ti, kteří žijí aktivním stylem života a chtějí ve své práci podávat soustředěný a bezchybný výkon.

*PhDr. Milada Vimrová
psycholog OVV Praha-Pankrác*

ZPRÁVY

Odsouzení se rekvalifikovali

KYNŠPERK n. O. • Ve spolupráci se soukromou organizací Lesma, spol. s r. o. Krnov, se uskutečnily ve Věznici Kynšperk nad Ohří rekvalifikační kurzy Obsluha křovinořezu a a Obsluha křovinořezu a benzínové sekačky.

Zúčastnilo se jich celkem čtyřicet odsouzených a zájem značně převýšil kapacitní možnosti. Po složení zkoušky, sestávající z teoretické a zejména praktické části, obdrželi absolventi Osvědčení o rekvalifikaci a Průkaz k obsluze křovinořezu a benzínové sekačky.

Získané zkušenosti a doklady o rekvalifikaci rovněž pomohou odsouzeným lépe se uplatnit na trhu práce po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody.

*Ing. Milan Joura,
speciální pedagog OVT*

Vysvědčení ve věznici

OSTRAVA • Ve Vazební věznici Ostrava byla ve školním roce 2004/2005 zajišťována výuka obviněných mladých mužů, kteří neměli splněnou povinnou školní docházku.

Poslední červnový den byl pro tři z nich, kteří se dosud ve Vazební věznici Ostrava nacházeli, slavnostní. Za úspěšné absolvování učiva základní školy převzali z rukou 1. náměstka ředitele pplk. Mgr. Aloise Pařízka vysvědčení. K úspěšnému zakončení přišel poblahopřát žákům speciální pedagog PhDr. Jiří Pavlů, který byl přítomen výuce a zkouškám.

Doufáme, že tito mladí lidé budou nadále pokračovat ve vzdělávání a využijí získané vědomosti a znalosti i po propuštění na svobodu.

*Marie Bílková
Foto autorka*

PRAHA-PANKRÁC • Nedílnou součástí v programu zacházení s odsouzenými je podle zákona vzdělávání a příprava pro jejich budoucí povolání. V období od letošního února do začátku června probíhal v pankrácké vazební věznici pro odsouzené kurz „Základy přípravy stravy“.

Prvního běhu se zúčastnilo jedenáct odsouzených. Všichni úspěšně absolvovali komisionální závěrečnou zkoušku z teoretické i praktické části a obdrželi potvrzení o absolvování kurzu, z něhož není patrné, že jej získali v průběhu výkonu trestu odnětí svobody. Při zařazování do kurzu jsou preferováni odsouzení, kterým zbývá do konce trestu kratší doba.

Absolvent kurzu má zvládnout základní techniky jednoduchých pracovních činností spojených s přípravou surovin a polotovarů včetně manipulace s nimi a jejich skladováním a přípravu vybraných jednoduchých pokrmů ve studené a teplé kuchyni. Na úseku výdeje jídla a obsluhy hostů by měl ovládat základy stolničení a hlavní zásady kultury stolování a společenského chování.

Absolvent kurzu nejen získá vědomosti a dovednosti, které jsou pro samostatný život na svobodě nezbytné, ale zvýší si i šanci uplatnit se po návratu do občanského života na trhu práce, třeba jako pomocná kuchařská síla. V souhrnu lze konstatovat, že kurz může pozitivně přispět k účelnější reintegraci odsouzených do společnosti a sehrát významnou úlohu v prevenci opětovného páchání trestné činnosti. Kromě toho může přispět i k pracovnímu zařazení již v průběhu výkonu trestu odnětí svobody.

*Mgr. Radek Kutíš,
speciální pedagog OVT*

Foto archiv VV Praha-Pankrác

Legionella a jak se proti ní bránit

Aplikace vyhlášky ministerstva zdravotnictví č. 252/2004 v podmínkách Vězeňské služby ČR, kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody

V dnešní době, kdy jsou provozovány nové typy budov s omezenou výměnou vzduchu s okolím, kdy jsou používány plasty pro vybavení a zařízení bytů, kanceláří a nemocničních i jiných prostor a člověk se stále více dostává do „podruží“ technických systémů pro zabezpečení jeho života, se ukazují, zcela samozřejmě, další problémy v oblasti životního prostředí (voda, osvětlení, ovzduší, elektrické, iontové a magnetické parametry mikroklimatu atd.). Podle americké vládní organizace EPA (Environmental Protection Agency) se tzv. vnitřní znečištění ovzduší stalo jedním z nejvážnějších problémů v této oblasti. Akutní a chronická zdravotní ohrožení obyvatelstva jak v pracovním, tak v obytném prostředí i v jiných oborech dosahují takových rozměrů, že se tímto problémem zabýval i Kongres USA, neboť finanční ztráty se ve Spojených státech rozrostly na miliardy dolarů ročně (mzdy, snížená produktivita práce, zdravotní náklady apod.). Mezi hlavní škodliviny nepatří jen chemické sloučeniny a prvky jako radon, formaldehyd, pesticidy a chlorovaná rozpouštědla, ale také dosud opomíjené biologické kontaminanty. Jedním z nich se stala i „populární“ bakterie Legionella.

Své jméno a nechvalnou slulost získaly legionely roku 1976 ve Filadelfii, kde v hotelu Bellevue-Stratford způsobily dosud nejrozsáhlejší epidemii plicních onemocnění mezi účastníky sjezdu amerických legionářů (veteránů II. světové války). Tzv. legionářskou nemocí zde bylo postiženo 221 přítomných, z nichž 34 zemřelo. Zdrojem nákazy se ukázal jak kontaminovaný aerosol z klimatizace, tak zřejmě i vodovodní systém hotelu. Krát-

ce nato se prokázalo, že epidemie vyvolané legionelami se určité vyskytovaly i před rokem 1976.

Legionela je běžná bakterie, obecně rozšířená ve vodním prostředí, ve vlhké půdě, zahradním substrátu i jinde. Ve vodovodním potrubí je problém s legionelou v rozsáhlých budovách, kde voda často zůstává v potrubí několik dní. Navíc jsou zde i slepá ramena rozvodu, kde se legionela může tvořit. Záleží i na materiálu, ze kterého je vodovodní potrubí vyrobeno, protože každý materiál jinak podporuje rozvoj mikroorganismů. Kovové potrubí, ať už z mědi, olova nebo pozinkovaného železa, má tendenci koroze. Koroze přispívá rozvoji mikroorganismů. Zcela bezpečné není ani plastové potrubí, záleží na složení plastu.

Bakterie legionely způsobují dva druhy onemocnění. Horší z nich je pneumonie, tedy legionářská nemoc, tj. zápal plic. Začíná s inkubační dobou 2 až 10 dnů. Rozšiřuje se mlhou, čili kapénkami vody, které lidé vdechují z mnoha zdrojů včetně sprch. Druhá choroba způsobená legionelou je jednodušší, nazývá se pontiacká horečka. Projevuje se zimnicí, horečkou, bolestmi hlavy. Nedochází k postižení plic a vede ke spontánnímu uzdravení.

Jedním z důvodů vysokého obsahu bakterií v teplé užitkové vodě je ta skutečnost, že velké zásobníky TUV nejsou nikdy kompletně prohřáté. Nehybná voda při teplotě okolo 40°C poskytuje ideální podmínky pro růst kolonií bakterií.

Legionela se nešíří přímo z člověka na člověka. Naopak, lidé se nakazí, pouze pokud je použita nevhodná nebo zastaralá technologie rozvodů TUV. Onemocnění legionelou se projevuje

vysokými teplotami, zimnicemi, bolestmi hlavy, bolestmi svalů, průjmami a zažívacími problémy. Ročně se ve světě objeví tisíce případů, z nichž zhruba 10 % je smrtelných. Většina z nich připadá na děti, starší nebo nemocné lidi s poruchou imunitního systému. Toto nebezpečí se týká i Vězeňské služby ČR, protože ve věznicích a vazebních věznicích není vyloučen výskyt odsouzených a obviněných s oslabeným imunitním systémem způsobeným např. požíváním drog, ale i jinak. Nákaza legionelou je pro imunitní systém člověka zbytečně vysilující.

Potírání růstu kolonií bakterií legionely může být potlačováno správnou aplikací stávajících zkušeností a znalostí, správným návrhem systémů vytápění a ohřevu teplé vody. Tyto systémy musí být především čisté, teplotně a průtokově vyvážené.

Technologie ohřevu v systémech teplé vody vytváří vhodné podmínky pro kolonizaci celého systému legionelami, protože při vhodných teplotách dochází až k exponenciálnímu růstu těchto bakterií a jejich následnému osídlení zásobníkových ohřivačů, které nejsou odkalovány, vodorovných rozvodů s množstvím kalu a také v moderních systémech přípravy teplé vody s deskovými výměníky bez akumulace. Tyto systémy svojí konstrukcí neumožňují záchyt či odloučení, a tedy odstraňování zákalu, jehož rozšíření může být v příčinné souvislosti s mikrobiální kolonizací.

Uvnitř distribučních vodovodních sítí pak legionely kolonizují vnitřní stěny trubek, směšovací baterie, perlátory a spořiče, hadice i koncovky sprch. Experimenty prokázaly, že již v rozmezí jednoho týdne tyto mikroby ulpívají

téměř na všech površích s výjimkou měděných. Gumová těsnění jejich růst dokonce potencují.

Člověk je považován za náhodného hostitele legionely. Je možno rozlišit nejdůležitější cesty přenosu na vnímavého jedince. Je jich známo pět:

- **Vzdušná cesta** – kontaminovaným aerosolem (chladicí věže, zvlhčovače vzduchu, inhalátory, klimatizace, skrápění proti prachu, sprchování, mlžení zeleniny v supermarketu, mlžení květin na výstavě, ale i fontána v parku. Rovněž je doložena epidemie z kondenzované vody ve vzduchotechnických zařízeních velkých prodejen po několikadenním přerušení provozu, například svátcích).
- **Aspirační cesta** – požití kontaminované vody, kdy se legionely dostávají z úst do dýchadel při pití nebo čištění zubů. Tato teorie je podložena několika epidemiologickými studiemi, chybí však výrazný mikrobiologický důkaz.
- **Potravní cesta** – je rovněž možná, 35 % postižených má střevní potíže.
- **Přímé zavlečení do plic** – jen na odděleních intenzivní péče v nemocnicích z nedokonalé dezinfikovaných dýchacích přístrojů, inkubátorů.

➤ **Jiné cesty přenosu** – přes povrchové rány atd., bez objasněné cesty vniku do organismu.

Infekce může člověka ohrozit všude, kde dochází k rozstříku nezabezpečené vody (tedy vzniku aerosolu) se zvýšenou teplotou, třeba i nechtěně přehřátou, jako u oštríkače aut, v rámci provozu úklidových zařízení, u novorozeneckých inkubátorů, u myček aut, při zvlhčování třeba v kamenolomech proti prachu, při práci kuličů skla. Mezi ohrožená pracoviště je však třeba zahrnout i všechna ta, kde dochází ke zvlhčování – brusky, skrápění proti prachu ve slévárnách a hutích, při recyklaci stavebního odpadu, v obrobnách kovů s rozstříkem chladicí kapaliny, lisovnách plastu při opravách a výměnách forem napojených na chladicí zařízení, ve sklenících atd. Z roku 1998 je u nás znám případ legionelózy u pracovníka, který při běžné údržbě čistil vnitřní prostory zásobníkového ohříváče od kalu a inkrustů. Potencionálním nebezpečím mohou být i solární systémy, kde se voda pro přímou potřebu ohřívá v plastových vácích a je delší čas bez pohybu či odběru. Podstatnou stránkou problematiky je ovšem i osvětový přístup: nezřídka se stává, že je teplá voda ze směšovací vo-

dovodní baterie využívána k pití (přípravě instantních nápojů, polévek apod.).

Prevence proti legionele záleží zčásti na každém z nás. To znamená zdravou životosprávu a styl života, udržování obranyschopnosti organismu. Samozřejmě je potřeba omezovat výskyt bakterií ve vodovodu. Vyměnit zkorodované potrubí, případně je dezinfikovat. Účinné je také odtočení vody před napitím, protože ve stojaté vodě, která byla dlouho v potrubí, se bakteriím daří lépe. Můžeme omezit i vodní rozprašovače včetně příliš jemných sprch. Bakteriím legionely se daří ve vodě teplé mezi 20–60°C. Legionela se dá likvidovat také ohřátím systému rozvodu teplé vody na teplotu okolo 80°C. Prohřátí musí proběhnout ve všech částech a větších vodovodního řádu. Pokud technický stav vodovodního řádu takové zahřátí neumožňuje, je možné sanovat systém dezinfekčními prostředky. V takovém případě je třeba přijmout taková technická opatření, aby nedošlo ke styku s pokožkou a zasažení citlivých orgánů člověka, především očí. Vypuštění systému je třeba provést řízeným způsobem, aby dezinfekční prostředek očistil všechny výtokové části.

Pavel Kliment,

TP – ekolog VV Hradec Králové

ZPRÁVY

Návštěva poslance

VŠEHRDY • Poslanec Výboru pro obranu a bezpečnost PS ČR Zdeněk Maršíček navštívil 7. června Věznici Všehrdy. Ředitel věznice Mgr. Petr Křenek seznámil hosta a jeho doprovod s programem zacházení s mladistvými v komunitách a při mimořádných činnostech.

Z. Maršíček si za odborného výkladu vedoucí oddělení výkonu trestu pplk. JUDr. Jiřiny Novákové prohlédl věznici. Navštívil také Školské vzdělávací středisko, kterým ho provedl vedoucí střediska Mgr. Pavel Vorálek.

*Bronislava Vetešníková
Foto archiv V Všehrdy*

Dopravní výchova

BĚLUŠICE • Pracovníkům oddělení výkonu trestu ve Věznici Bělušice se podařilo koncem minulého roku zajistit dva starší modely automobilových trenažérů, vzor AT 75. Trenažéry byly umístěny a zprovozněny v odborné učebně a slouží především odsouzeným zařazeným do výstupního oddělení.

Zájem odsouzených o novou aktivitu – povinná dopravní výchova – je značný. Navštěvuje ji přes padesát osob rozdělených do čtyř skupin. Mezi odsouzenými, a to nejen ve výstupním oddělení, jsou i řidiči, kteří vzhledem ke své situaci nemohli několik let řídit motorové vozidlo, a odsouzení, zejména mladí, kteří by po propuštění z výkonu trestu rádi získali řidičské oprávnění.

Smyslem této aktivity je přispět k rozšíření znalostí odsouzených a naučit je zodpovědnosti v této, v poslední době tolik celospolečensky diskutované oblasti.

*Ing. Miroslav Průša,
speciální pedagog
Mjr. Ing. Jiří Vávra
tiskový mluvčí*

Ve věznici začala likvidace autovraků

HEŘMANICE • Myšlenka na zprovoznění zařízení určeného k ekologické likvidaci autovraků ve výrobní zóně věznice napadla zástupce ředitele Mgr. Zdeňka Vavříčka spolu s ing. Lubomírem

Urbanem již v roce 2003 poté, co byla vládou schválena novela zákona o odpadech. Začátkem června udělil Krajský úřad Moravskoslezského kraje firmě Urban spol. s r. o. souhlas k provozování zařízení ke sběru, výkupu a využívání odpadů – autovraků (osobních a nákladních vozidel, tramvajů, autobusů, trolejbusů a speciálních vozidel – policejních, hasičských, vojenských).

Tímto zařízením se stala výrobní hala č. 2 a část plochy před halou ve výrobní zóně vězni-

ce. Stavební úřad ministerstva spravedlnosti vydal rozhodnutí o změně užívání (do této doby byla hala určena pro zámečnickou výrobu). Vzhledem k tomu, že rozhodnutí krajského úřadu nabylo právní moci až 19. 6. 2005, mohli jsme provoz na novém pracovišti zahájit teprve po tomto datu. První tři zařazení odsouzení dokázali za přítomnosti kamery ČT Ostrava a objektivu fotografa z Moravskoslezského deníku během jednoho dopoledne demontovat první přistavenou staříčku škodovku.

Předpokládáme zařazení pětadvaceti odsouzených, bude-li dost zakázek, uvažujeme také o zavedení dvousměnného provozu.

*Mjr. PhDr. Radomíra Dlouhá
Foto archiv V Heřmanice*

Sport a bezpečnost

LIBEREC • Při sportovních aktivitách odsouzení nejen ventilují energii, ale také se učí kolektivní zodpovědnosti a mohou najít smysluplnou zálibu, která jim může pomoci i po návratu na svobodu v orientaci na vztahy s nedelikventní komunitou a na hledání aktivního životního stylu, což v důsledku může omezit riziko jejich návratu k trestné činnosti.

Liberečtí odsouzení zařazeni ve věznici s dozorem tráví pravidelně několik hodin týdně v tělocvičně malým fotbalem. V sobotu 12. června se hráli své první utkání s účastníkem I. liberecké ligy sálové kopané, týmem Banán. Hráli velmi ukázněně a neprotestovali, ani když proti nim rozhodčí za stavu 4:4 nařídil pokutový kop. V zápase hraném na 2 x 25 minut hrubého času na hřišti ve Stráži nad Nisou nakonec sice podlehl 8:13, nepodali však vůbec špatný výkon a zdá se, že by se podobná sportovní setkání mohla stát tradicí.

Mgr. Václav Mitáš
Foto archiv VV Liberec

Kilometry v nohou

POUCHOV • Tucet odsouzených se letos na jaře v areálu samostatného oddělení výkonu trestu s dohledem v Pouchově zúčastnil závodu ve vytrvalostní chůzi. V době od 8 do 20 hodin měli s libovolným počtem zastávek urazit co nejdelší vzdálenost. V průběhu závodu se peloton rozdělil na čtyři skupinky závodníků. Nejlepší čtyřčlenná skupina po bezmála dvanáctihodinové chůzi urazila vzdálenost 55 km. Zvláštní poděkování patří organizátorovi závodu Bc. Hynku Vojtěškoví.

Pplk. Mgr. Ilja Jurka

Resocializace sportem

Zkušenosti z Francie

Organizace sportovních struktur ve francouzském vězeňském systému je výsledkem pozvolného vývoje a výzkumu pozitivních účinků, které sportovní a tělovýchovné aktivity přinášejí, což se stalo relativně nedávným fenoménem. Podle Filleta (1987) rozlišujeme tři významné periody v historii sportu ve francouzských věznicích, které se začaly rýsovat již v roce 1945:

- a) fáze experimentální (1945–1958),
- b) fáze upravovaná předpisy (1958–1985),
- c) fáze aplikační (po roce 1985).

V roce 1945 byla vytvořena Komise pro reformu vězeňských institucí (la Commission de réforme des institutions pénitentiaires), která určovala zásadní pravidla a cíle trestu. V tehdejších předpisech doposud nebyla jediná zmínka o výchově vězňů pomocí sportovních aktivit. Pojem sportovní aktivity byl používán spíše ve smyslu „vycházek“.

Výnos Vrchní rady vězeňské správy (Conseil supérieur de l'administration pénitentiaire) z roku 1948 oznamuje s opatrností, ale i s přesvědčením, že „nedostatek pohybu (imobilita) přispívá k fyzickému oslabení vězňů, a tudíž administrativa rozhodla zavést v některých zařízeních sportovní praxi v nejracionalnější formě – tělesné kultuře.“ Poprvé v historii francouzského vězeňství se objevuje pojem „tělesná kultura“, který se vztahoval na ženy i muže s přihlédnutím na věkovou hranici (mladší 35 let) a fyzickou kondici. Vězni mohli využívat gymnastických cviků a byli nabádáni ke spoluúčasti na každodenním kolektivním cvičení pod vedením vězeňského personálu. Vězeňský systém se přikláněl k myšlence, že mladí vězni potřebují nejvíce praktikovat sportovní činnost a základní infrastruktura nedovolovala v této době spoluúčast starších vězňů.

Středem zájmu se stali také dlouhodobě odsouzení, protože ti bývali často deportováni na nucené práce do zámoří a dobrá kondice byla u nich vítána.

V záznamu Kanceláře výkonu trestu z 10. srpna 1949 je uvedeno rozhodnutí: „Ve vězeňských zařízeních, kde jsou umístěni dlouhodobě odsouzení, budou zavedeny lekce tělesné kultury, a to po dobu půl hodiny denně, určené vězňům mladším 35 let, kteří projeví zájem.“ Ředitel věznice mohl organizovat hodiny TV a stanovit vhodné osoby z řad dozorců, kteří by byli způsobilí hodiny vést.

Vzájemná vyjednávání mezi vězeňskou administrativou a ministerstvem školství se začalo rozvíjet až na základě spolupráce asi sta dozorců, kteří si zažádali o formativní praxi v rámci monitorovacích technik TV.

Tělesná výchova byla poprvé zmíněna 13. května 1954 ve výroční zprávě Nejvyšší rady vězeňské správy. Cíle, které jí byly přisouzeny, odpovídají administrativní organizaci té doby, což byla hlavně otázka hygieny a reinserce (v české literatuře je užíván pojem reintegrace) do společnosti: „Potřebu tělesné výchovy ve věznicích není třeba dokazovat. Přes veškerá nezbytná omezení vězeňského života musí být odsouzený udržován v takové fyzické formě, která dovoluje snášet věznění a vzdorovat obtížím, které trest odnětí svobody přináší.“

Instrukce vydané 1. 10. 1958 Vězeňskou správou (l'administration pénitentiaire) a Vrchním ředitelstvím mládeže a sportu (la Direction Générale de la Jeunesse et des Sports) řeší pět základních oblastí: zařízení a materiál; osobní ostrahu; organizaci hodin TV a sportu; vztah s Vrchním ředitelstvím mládeže a sportu; působení a účinnost na jednotlivce.

Důležité bylo v roce 1959 přijetí článku D.362 zákona o výkonu trestu, který upřesnil, že „...hodiny TV a sportu budou zařazeny do všech vězeňských zařízení, kde je to možné z hlediska organizace, a všichni vězni budou na vlastní žádost zařazeni do výcviku TV a sportu.“

Přelom 60. a 70. let XX. století znamenal změnu přístupu.

Dekretem z 12. 9. 1972 bylo novelizováno znění článku D.363 a sportovní činnost (kromě povinné pro mladistvé) byla založena na dobrovolnosti. Tato fáze je také nazývána obdobím „zlomu“ nebo též obdobím „velké reformy“. Nelze opomenout také nově odhalený pohled na ekologii člověka i společnosti či na důležitost rodinných svazků, které se do této doby nacházely na okraji vězeňské reality.

Od roku 1972 do současné doby trvá snaha o zřizování sportovních asociací a klubů ve francouzském vězeňství a jejich extramurální spolupráce. Nové studie bojují především s architektonickým řešením a současnou organizací věznic. Stěžejním bodem se stal v roce 1972 článek zákona o výkonu trestu číslo 449.1, který podněcuje k činnosti a utváření sportovních asociací v rámci vězeňských útavů a hlavně vybízí samotné vězně k osobní účasti a aktivitě.

V hodnocení radikálních kritiků se v roce 1975 ujalo slovní spojení „sport pro všechny“, a to z hlediska humanizace věznic a poukazování na reinserci. Pozice povinného cvičení se změnila na formu dobrovolnou a mezi strážci a dozorců se začali objevovat i sportovní instruktoři, kteří byli od roku 1977 odborně školeni ve sportovním komplexu Státní školy vězeňských útavů a zařízení (l'École nationale d'administration pénitentiaire).

Dne 15. 11. 1978 vydala Kancelář metodiky a předpisů (Bureau des méthodes et de la réglementation) zprávu o zřizování sportovních a kulturních asociací. Prohlásila za žádoucí rozšiřování spolupráce vězňů a vedení věznic s veřejností, zejména sdělovacími prostředky. V oblasti ekonomické umožnila komerční podporu sportovní činnosti vězňů a vstup kantýn pro stravování sportovců do těchto aktivit. Vězeňský sport však v té době ještě brzdila starost o bezpečnost a ostrahu, veškeré nadšení kromě toho utlumovaly radikální odborové a stavovské organizace.

Sportovní lekce

DRAHONICE • Přátelské utkání ve stolním tenisu mezi odsouzenými Věznice Drahonice s týmem Spartaku Lubenec – účastníkem okresního přeboru okresu Louny –, které se konalo 5. května 2005 v areálu Základní školy v Lubenci, sice skončilo porážkou drahonického týmu, ale důležité bylo, že se podařilo navázat spolupráci s TJ Spartak Lubenec. Díky ní budou pokračovat zápasy ve stolním tenisu a v dalších sportovních odvětvích. Součástí spolupráce bude i pomoc odsouzených při úpravách lubeneckého sportovního areálu, fotbalového hřiště či tenisových kurtů.

A ještě jeden pozitivní prvek – neúspěch v zápase přiměl hráče uvědomit si, že dobrých výsledků v jakékoli lidské činnosti, nejen sportu, lze dosáhnout pouze na základě poctivého přístupu k věci, tréninku, píle a snahy se neustále zlepšovat. Toto poznání je jedním z důležitých momentů v další výchovné práci s odsouzenými a v naplňování cílů programů zacházení.

Bc. Jaromír Hykl,
lektor- instruktor

Kopaná v Koblově

OPAVA • V průběhu května se družstvo odsouzených z Věznice Opava zúčastnilo turnaje v malé kopané „Kdo si hraje, nezlobí 2005“ na hřišti TJ Sokol Koblov. Opavští zaslouženě vybojovali první místo, když ve finále porazili družstvo z Velkých Heraldic. Třetí se umístili hráči z Hlučína.

O dojmech z turnaje se s námi podělil jeden z mladistvých odsouzených: „Nejvíce se mi líbilo to, že jsme si mezi sebou dobře rozuměli. Moc jsme chtěli vyhrát a udělali jsme pro to maximum. V zápasech jsme se soupeři moc problémů neměli, mysleli jsme, že to bude horší. I proto, že vloni tady mladiství skončili poslední. Složitější to bylo ve finále, když jsme vedli už 2:0 a oni vyrovnali. Naštěstí jsme dali v poslední minutě vítězný gól. Byli jsme šťastní, že jsme první.“

Mgr. Pavel Žurek

Studium historie vězeňského sportu probíhá neustále a zájem o ni stoupá, což potvrzuje práce profesora Filleta ze spolku Tělesného a sportovního výzkumu (Éducation Physique et Sportive) z pozice poradce pro TV a sport ve vězeňské správě: „Už po dobu 50 let pozorujeme sport, který si buduje svoji cestičku jiným způsobem ve vězeňství a jiným ve společnosti. Samozřejmě sport ve věznici přejímá určitou část trestaneckého pojetí, cvičení musí být disciplinovaná, aktivity očistné a výchovné, využívají se pomocné terapeutické prostředky a kompenzace, rozdíly jsou i na poli ekonomických investic a profesionality. Využívají se reálné možnosti, nadhled symboliky i výuka reálné kulturní zakotvenosti.“

Autorka obhájila v roce 2004 magisterskou práci na Fakultě tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci. Mnoho cenných informací načerpala během studijní stáže na Université Montpellier I, faculté UFR STAPS, v rámci evropského studijního programu SOKRATES ERASMUS. Situaci doma zmapovala návštěvou tří českých věznic a formou ankety, do níž se zapojilo dvanáct věznic.

Dne 2. 1. 1981 byl novelizován nový článek zákona o výkonu trestu (code de procedure pénale) č. 449.1, který podnítl činnost společenských, kulturních a sportovních organizací ve vězeňském systému. Od té doby roste počet tzv. regionálních koordinátorů, kteří zastávají místa společenských a kulturních animátorů. Ještě v roce 1986 tyto spolky neměly ekonomické zázemí a jejich finanční zdroje byly často závislé na členských příspěvcích vězňů samotných. Svými výsledky si však sportovní vězeňské organizace ve Francii postupně získávaly důvěru veřejnosti. Zvýšil se počet extramurálních účastníků, institucí a kolektivů, do nichž se mohli vězni při sportovní činnosti zařadit. V zákoně o výkonu trestu se 13. března 1986 objevilo nové ustanovení směřující k rozvoji fyzických aktivit a propojování s vnějšími systémy ministerstva mládeže a sportu v návaznosti na asociace podporované tímto ministerstvem.

V letech 1988–1989 byl kladen důraz na spolupráci mezi ministerstvy. Začal se monitorovat pozitivní vliv sportu na prevenci

patologických jevů typických pro vězeňské prostředí. Za zmínku stojí některé asociace vzniklé v tomto období: ENAP – École Nationale des Activités Penitentiaires (Státní škola vězeňských aktivit), BESAPT (organizace pro přípravu sportovních profesionálů), JAP – Juge d'application de peine (soudní organizace zabývající se výkonem trestu), SPIP – Service Penitentiaire d'Insertion et de Probation (Penitenciární reintegrační a probační služba). Na vývoj sportovních aktivit ve francouzském vězeňství působí dualita názorů, a to demokratizace tělesných a sportovních aktivit a svržení pomyslné „přehrady“ mezi vězeňským prostředím a extramurálním okolím. Demokratizace je vyjádřena rozšířením obzoru,

dosud omezeného na jednu defavorizovanou populační skupinu, např. na osoby tzv. třetího věku nebo mentálně, tělesně či jinak postižené spoluobčany. Francouzská společnost si uvědomila, že je potřeba brát v potaz i osoby, které se ocitly ve věznicích. Také jim společnost přiznala tzv. sociální handicap.

V roce 1994 byla na nejméně 3,8 měsíce stanovena minimální délka trestu, od které již lze realizovat tzv. individuální projekt resocializace pomocí sportu. Projekty se začaly rozvíjet především u odsouzených s dlouhodobými tresty. Věznice pro dlouhodobě odsouzené se v minulosti potýkaly s přeplněností a individualizace programů byla nemožná, rokem 1994 se však reintegrační snahy orientují doslova na vyhledávání individuálních sportovních kapacit a umožnění pravidelně sportovat všem vězňům, kteří jsou ochotni pomalu postupovat na žebříčku sportovní úspěšnosti.

Z pohledu práva jsou cíle a pravidla sportovních vězeňských organizací upřesněna ve výroční zprávě z roku 1994, kde je sport

pojímán z pohledu každodenního života odsouzených:

- ústavů, které dnes sport neprovazují, je již minimum (pouze 10 ze 180),
- hlavní část diplomovaných sportovních animátorů je již využívána (více než 240 specialistů), externí zástupci jsou nadále proškolení (asi 100 lektorů),
- servisy integrovaného sportu při sportovních asociacích a servisy sociálně-výchovné existují ve většině vězeňských zařízení, praktikuje se více než 35 sportovních disciplín,
- více než 60 sportovních družstev se angažuje v civilních šampionátech, mnohé sportovní akce se odehrávají v rámci letních aktivit za spoluúčasti atletů na vysoké úrovni,
- extramurální jsou zřizovány plochy sportovního charakteru, které hostí vězeň-sportovce (cca 200 000 m², cca 20 tělocvičen),
- vznikají federální či státní útvary, kde probíhá příprava profesionálů na funkce vězeňského sportovního vychovatele (státní diplom, univerzitní diplom), tyto jsou nabízeny k dosažení všem osobám, stejně tak i samotným vězňům,
- vězeňská zařízení mají možnost uzavírat smlouvy s místními sportovními asociacemi a kluby (dohoda ujednává vztahy spolu s ministerstvem spravedlnosti a ministerstvem mládeže a sportu).

Jeden z významných francouzských odborníků, L. Gras, popisuje současné cíle vězeňského sportu takto: od vycházek na nádvoří k regulérnímu sportu v úměrném terénu; od dozorců ke sportovním cvičitelům (instruktorům); od povinného cvičení ke sportu pro všechny; od pasivního uposlechnutí k iniciativní a zodpovědné pozici; od TV jakožto prvku zacházení k TV jako integračně-socializačnímu prvku.

O významu sportovních aktivit při zacházení s odsouzenými říká L. Gras: „Tvoří-li sportovní činnost na počátku výkonu trestu okrajovou součást, potom je postupem času třeba častěji připomínat pocit svobody, o to důležitější v období před koncem trestu odnětí svobody.“

Mgr. Iva Novotná

Výtvarné aktivity v podmínkách vězeňství

Ve vztahu k vězeňské populaci by se dalo říci, že výtvarné činnosti patří mezi nejrozšířenější formu aktivit. Vězněné osoby tak někdy vědomě, jindy nevědomě, projektují do těchto činností svůj aktuální psychický stav a sociální situaci, ve které se momentálně nacházejí. Před listopadem 1989 nebyla v takové míře jako dnes věnována pozornost výtvarným aktivitám. Na podněty chudé prostředí vazební cely tak splňovalo jen účel separace vězněných osob od společnosti a směřovalo k deprivaci zátěží a následné prizonizaci, tedy desocializaci.

Potřeba nových přístupů k vězněným osobám však nabrala v posledních letech nové rozměry a možnosti. I když se otevřelo pole pro široké uplatňování programů zacházení, musíme říci, že dle našeho názoru neodpovídá nynější stav současným potřebám a cílům, které jsou jedním z hlavních úkolů Vězeňské služby České republiky. Jedná se zejména o to, aby prostřednictvím tvůrčích aktivit přijímaly vězněné osoby vzorce chování, které jsou potřebné pro zařazení mezi běžnou populaci po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. Jde tedy o nápravu či resocializaci vězněné osoby, zejména v etických a estetických oblastech. Obecný trend, který je v současnosti aplikován v některých vězeňských zařízeních, je postaven na filozofii „kdo si hraje, nezlobí“. Z tohoto hlediska je proto zřejmé, že toto pojetí výtvarných aktivit nijak esteticky ani eticky vězněné osoby nerozvíjí, neboť jsou zobrazována pouze externí témata. Dle našeho názoru jde pouze o jakousi prevenci senzorické deprivace.

Vedle toho se v pracích vězněných osob projevuje obecnější trend, se kterým se běžně setkáváme ve školách. Dyrtrtová (2002), která se ve své práci *Interpretace umění ve výtvarné výchově* zabývá výtvarnou formou, jej popisuje takto: Forma dětských kreseb svědčí o způsobu vnímání a přemýšlení dítěte o světě. Tento způsob je původcem kresebných konceptů. Dnes, kdy se lidé obklopují reklamou, televizí, časopisy a videoprogramy, se setkáváme s dalším způsobem utváření těchto konceptů. Vznikají přebírání a kopírování hotových vzorů, které jsou dítěti a mladistvým sympatické - vřla Amálka, želvy Nindža, komixoví hrdinové apod. Grafické schéma zde není výrazem výtvarného prožitku

nebo názoru dítěte a mladistvého. Vyjadřuje pohled profesionálního umělce, který tvoří knížky a kreslené filmy pro děti. Ve spojení vyjadřovacích prostředků s převzatými znaky dospělého se objevuje křiklavý nesoulad vlastní a cizí výtvarné formy.

Dalším úskalím je všudypřítomnost kýče a manýry. Dyrtrtová uvádí: Kýč je téma velmi ošidné. Kýč přitahuje a svádí, je v něm síla, které těžko odolávat. Jeho podraz je ve vábivosti, která je však plytká. Hlubšímu rozboru neodolá. Proto je volen těmi, kteří se nechťejí nebo nemají čas zamyslet nebo nejsou schopni hlubšího názoru, protože ho v nich škola nevychovala. Příklady: paní učitelka přinese do třídy květináče a všechny děti si na ně malují zimní krajinu s vločkami sněhu, zasněženým kostelíkem, kde určitě za žlutými okénky probíhá půlnoční... dárek pro maminku k Vánocům... falešný sentiment. Zatímco umění naši smyslovou zkušenost zintenzivňuje, kýč ji uspává. Kýč je bytostně parazitní a jako takový krásu nevytváří. Jeho líbivost není způsobena jeho estetickými kvalitami, ale sentimentální a emocionální vlezlostí.

Dalším diskutovaným problémem je manýrismus z konce renesančního období. Již z názvu vyplývá, že problémem je styl až manýra, tj. ověřený úspěšný postup v užití formy. Pro vy-

chovatele z toho plyne důležité poučení. Jakmile nějaký objekt výchovy příliš podléhá svým vlastním naučeným stereotypům zobrazení, neposunuje formu k novým obsahům, nevyvíjí se a opakuje jedno úspěšné, blíží se k manýře.

Během dalších let se děti a mladiství z pohodlné a často i obdivované polohy výtvarného vyjadřování nedovedou vymanit. Jejich myšlení je ochromeno bezduchým opakováním hotových vzorů, které brání autentickému projevu.

Ve výtvarné činnosti vězněných osob převládají vnější témata, specifická vězeňská manýra a kýč. Práce jsou bez jakékoli zážitkové reflexe, nedostačující je zkušenost s barvou a materiály, úroveň celkové kompozice. Další ze specifických výtvarných projevů vězňů je tetování, jímž se většina vězeňské populace separuje od ostatních, méně prizonizovaných spoluvězňů. I zde můžeme vysledovat opakující se zobrazování vnějších témat. Stejně jako vězeňství prochází transformací, tak se objevují nová pojetí, cíle a programy aktivit prováděných v rámci programů zacházení s vězněnými osobami.

Ačkoli nepochybujeme o pozitivním vlivu současných výtvarných činností ve výchovné práci, ukazuje se nutnost hlubších teoretických uchoopení těchto činností. Nabízí se zde možnost obrátit se na bohatou výzkumnou tradici školní výtvarné výchovy, která je zavedena od roku 1989.

K novějším poznatkům tradice školní výtvarné výchovy patří práce E. Linaje *Osnovy výtvarné výchovy pro 1.–9. ročník VP Základní škola Alternativa C) pro individuální práci s žákem* (2001). Východiskem psychodynamického pojetí výtvarné výchovy je hlubinně psychologicky zdůvodněný předpoklad existence niterných témat, jež jsou společná jak výtvarným projevům dětí, tak i tvorbě umělců, a jichž je možno výtvarně pedagogicky využít ve smyslu niterně (primárně) motivovaného rozvoje programu, který je nabízen samotným dítětem.

V pozadí těchto témat působí nevědomé nebo jen nejasně uvě-

domované síly, procesy a obsahy, jež pramení z kolektivně zděděných (archetypových), individuálně vývojových a institucionálních zdrojů, z charakteru individuální zkušenosti a z dynamiky sociálního života dítěte. Usilují o svoji vědomou existenci prostřednictvím sebevýrazu a uspořádané formy (tvaru). Tato tendence se projevuje jako percepční zájmy, které jsou charakterizovány hlubokým spontánním zaujetím dítěte určitými materiály, objekty, jejich smyslovými vlastnostmi, s nimiž se identifikuje, ale i fascinací pozorováním určitých objektů, činností a situací, do nichž promítá své (vědomé či nevědomé) potřeby a přání. V jiné formě se tato tendence objevuje jako snaha o vyjádření osobních aspektů nějakého námětu, situace nebo osobních témat, jež jsou provázena silným prožitkovým nábojem, a která můžeme považovat za témata niterně (pri-

márně) motivovaná. Toto pojetí překonává nejen nesoulad vlastní a cizí výtvarné formy, ale zbavuje výtvarný projev kýče a manýry. Dále nabízí i možnost poznání a rozvíjení mravního principu, který je nezbytnou podmínkou transformace jedince, kterému byl udělen nějaký trest.

Aplikace principů psychodynamického pojetí výtvarných aktivit v podmínkách vězeňství tak nabízí nové možnosti, a to jak v oblasti estetické, tak etopedické.

Mgr. J. Beránek, Mgr. P. Blažek,
PaedDr. K. Rajma
Foto archiv autorů

Zkušební komise. Zleva J. Polák a F. Sucharda, mistři odborného výcviku SOU, ing. A. Žalská, předsedkyně zkušební komise, ing. Z. Bartoň, vedoucí ŠVS.

Závěrečné učňovské zkoušky

VALDICE • Ve Školském vzdělávacím středisku (ŠVS) Věznice Valdice se 9. června konala ústní část závěrečných učňovských zkoušek žáků Středního odborného učiliště Vězeňské služby ČR.

Dvouletý učební obor Obrábění kovů ukončilo 17 odsouzených, 11 s vyznamenáním. Tříletý učební obor Obráběč kovů zakončilo závěrečnou učňovskou zkouškou 6 odsouzených, 3 s vyznamenáním. Vzhledem k tomu, že součástí studia je i kurz svařování, obdrželi vyučení také svářečské průkazy. Předsedkyně zkušební komise ing. Alena Žalská, ředitelka SPŠ v Jičíně, konstatovala dobrou úroveň teoretických znalostí a praktických dovedností letošních absolventů učebních oborů.

Od roku 1983 bylo vydáno 316 výučních listů. Kromě odborného vzdělávání se činnost ŠVS orientuje i na všeobecné vzdělávací aktivity, jako jsou jazykové kurzy, kurzy výpočetní techniky a především na kurz doplnění základního vzdělání. Určité novum v této oblasti představuje dálkové maturitní studium, organizované ve spolupráci s civilními školami. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že ani v zemích EU není maturitní studium odsouzených běžným standardem a že se jedná o úzce výběrovou záležitost.

*Mgr. Roman John
Foto archiv V Valdici*

Rozmaričovy soudnělékařské pracovní dny

Sebepoškozování jako typ anomálního chování osob ve výkonu vazby a trestu odnětí svobody. To bylo téma přednášky Bc. Zdenky Majorové vrchní sestry zdravotnického střediska Vazební věznice Olomouc na multilaterální konferenci z oblasti soudního lékařství, známé jako Rozmaričovy soudnělékařské pracovní dny, která se konala ve dnech 27. až 29. dubna 2005 v Koutech nad Desnou za účasti zhruba 150 odborníků nejen z České republiky, ale i ze sousedních států.

Z. Majorová objasnila pojetí holistické péče o pacienty v zaří-

zeních vězeňského typu, systém poskytování komplexní ošetrovatelské péče o osoby ve výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody a zmínila i problém zneužívání této péče ze strany obviněných a odsouzených. Těžiště jejího vystoupení tvořil rozbor specifického socio-zdravotnického problému, jímž je sebepoškozování neboli automutilace vězňů – od charakteristiky sebepoškozování jako formy anomálního jednání osob ve výkonu vazby či trestu odnětí svobody, typologie automutilace až po analýzu jejích příčin. Majorová uvedla i kon-

krétní případy. Nejčastějšími důvody automutilace je nesouhlas s uvalením vazby na obviněného, nesouhlas se sdílením cely s určitými konkrétními osobami, nesouhlas se skladbou a kvalitou stravy, s postupem léčby, s přístupem personálu, nespokojenost s tím, že např. obhájce se nedostaví ihned a tehdy, kdy si jej obviněný žádá apod.

A v čem je spatřována prevence automutilace? Jsou to mj. speciálněvýchovné, vzdělávací, zájmové a sportovní programy, které realizují s vězňovými osobami odborní pracovníci a vycho-

vatelé. Zapojením obviněných do těchto aktivit se výkon vazby pro ně stává snesitelnější. Současně se vytvářejí předpoklady pro snížení četnosti anomálního chování osob dočasně omezených na svobodě.

V závěru své přednášky upozornila vrchní sestra zdravotnického střediska VV Olomouc na skutečnost, že péče o problematické pacienty vyžaduje značné psychické úsilí, schopnost odhalit opravdové onemocnění od simulace anebo opakovaného zneužívání zdravotnické péče.

*PhDr. Táňa Černá,
spec. pedagožka VV Olomouc*

Panenky z rukou vězňů

PRAHA-RUŽYŇ • Odsouzení muži, obviněné ženy a mladiství obvinění z Vazební věznice Praha-Ružyně se v rámci pracovní terapie pod vedením vychovatelky-terapeutky zapojili do projektu Dětského fondu OSN – UNICEF „Adoptuj – ušij panenku a zachrániš dítě!“ Cílem tohoto projektu je získat prostředky pro celosvětovou očkovací kampaň UNICEF. Díky ní se každoročně podaří zachránit až 3 miliony dětí.

Každá panenka představuje dítě, které bude v rámci kampaně očkováno proti šesti dětským chorobám – spalničkám, záškrtu, černému kašli, tetanu, tuberkulóze a dětské obrně. Očkování jednoho dítěte stojí 600 korun a taková je i cena adoptovaných panenek.

Vězni i obvinění se do projektu zapojili s nadšením. Počáteční rozpaky a obavy z vlastní neobratnosti byly překonány, když byla dokončena první panenka s osobitým výrazem tváře, originálním účesem a oblečkem. Za krátkou dobu se šití panenek stalo vyhledávanou činností i těch, kteří nikdy nezažili radost z tvořivosti, hry a nezištné pomoci dětem v tíživé situaci, čímž tento projekt získal nový rozměr.

Mgr. Petra Slovanová

Vězení nejsou jen mříže (9)

České vězeňství z pohledu konkrétní činnosti věznic a vazebních věznic

Věznice Nové Sedlo

Věznice byla k 1. červenci 2004 reprofilmována na typ s dozorem. Tím došlo nejen ke změně systému realizace programů zacházení, ale i k vytváření nových kolektivů odsouzených, jejichž délka trestu odnětí svobody je zpravidla krátká (u 61 % kratší než 10 měsíců). Mnohé činnosti s vězni se proto začaly dělat vlastně od začátku. Při tak vysoké migraci odsouzených bylo nejdůležitější a také nejtěžší vyvolat a udržet u nich motivaci. To se podařilo a efektivitu výsledků lze hodnotit jako velmi dobrou. Zásahu na tom má 30 zaměstnanců věznice z OVT a 3 externí pracovníci (ar terapie, pohybová terapie, duchovenská služba), kteří se podíleli na realizaci celkem 43 základních aktivit – pracovních, vzdělávacích, speciálněvýchovných, zájmových, sportovních. Jen vzdělávacích aktivit bylo deset druhů (kurzy základy češtiny, češtiny pro cizince, cizích jazyků, společenského chování, dopravní výchovy atd.). Rekvalifikační kurz číšník absolvovalo 22 z 25 zařazených odsouzených.

Loni v červnu bylo zprovozněno nové oddělení, které je určeno k selektivní detenci zpravidla rizikových odsouzených.

Většina speciálněvýchovných a kulturních aktivit se soustředila do mimoubytovacích prostor. Bohužel nezbytné hromadné ubytování odsouzených ve velkokapacitních ubytovnách (57 % kapacity věznice) vytváří podhoubí pro subkulturní život odsouzených a aplikace odborných forem zacházení se pak často mívá účinkem.

Sociální práce i v loňském roce spočívala především v oblasti diagnostiky, speciálněvýchovných postupů, vedení aktivit programů zacházení, utváření vnějších vztahů mezi odsouzeným a jemu blízkými osobami i příslušnými úřady sociální a obdobné péče. Zaměstnancům OVT však chybí státem řízený mechanismus zpětné vazby k dalšímu životnímu

vývoji propuštěných odsouzených, a to včetně jejich dalšího zrecidivování.

Nástupní oddělení bylo trvale využíváno na 124 %. V roce 2004 bylo do věznice přijato téměř 930 odsouzených, což je o 388 odsouzených více než v roce 2003. Oddělení pro mladé odsouzené bylo rozděleno na standardní ubytovnu a bezdrogovou zónu a výsledky jeho práce byly dobré. Výstupní oddělení bylo rozšířeno ze čtyř lůžek na osmáct.

Využitelnost krizového oddělení po zřízení a zprovoznění speciální ubytovací sekce tzv. celového ubytování bylo nulové. Efektivita využívání celového ubytování se v průběhu roku mnohokrát potvrdila, zejména v oblasti individuálních i kolektivních opatření bezpečnostního charakteru.

Vloni byly dovršeny podmínky pro transformaci bezdrogové zóny na specializované oddělení pro odsouzené s poruchou osobnosti a chování způsobenou užíváním psychotropních látek.

Výsledky práce jsou velmi dobré, žádoucí je však vyšší podíl denní psychologické činnosti při skupinové práci s odsouzenými. Zaměstnanci OVT-bezdrogové zóny opakovaně chodili přednášet chovancům dětského domova a studentům ZŠ v Žatci o drogách. Poradna protidrogové prevence centrálně evidovala všechny drogově závislé, drogově kontaktované a ohrožené odsouzené. Celkem bylo evidováno 241 osob, tj. nárůst o 71 % oproti roku 2003. Ze zařazených odsou-

zených bylo 58 % vytypováno pro kontakt s drogou, 36 % pro nealkoholové závislosti a 6 % pro alkohol a distribuci drog. Stále jsou rezervy v rozsahu zapojení odsouzených do speciálních terapeutických činností. Mohlo by jich být více. Monitoring moči byl ve věznici proveden celkem u 169 odsouzených, 9 bylo pozitivních (tj. 3x více než v r. 2003). V bezdrogové zóně se kontrolám podrobilo 42 odsouzených, žádný z odběrů nebyl pozitivní.

Z cizinců byla nejpočetnější skupina ruskojazyčných odsouzených, následovali občané Vietnamu a lidé z jihovýchodní Evropy. Postupy zacházení byly modifikovány vzhledem k sociálněkulturním odlišnostem odsouzených.

Od 1. 11. 2004 byla dozorčí služba organizačně včleněna do OVT. Tato změna přinesla v některých oblastech zefektivnění činnosti v oblasti koordinace řídicí činnosti a spolupráce zaměstnanců (tj. specialistů, vychovatelů, dozorců). Věznici však stále chybí dozorcí II. třídy.

Vnitřní bezpečnost byla dozorčí službou zabezpečena, nebyla zaznamenána žádná větší mimořádná událost. Také výkon služby na úseku zvýšené detence (celové oddělení) byl kvalitní.

Významným mezníkem pro vývoj strážní služby bylo dokončení rekonstrukce vnějšího oplocení. Po změně profilace věznice bylo nutné změnit způsob střežení věznice – ukončit střežení z pevných strážních stanovišť s využitím střelných zbraní a pře-

jít na střežení pomocí strážní zásahové hlídky a služební kynologie. Kompletně byl přepracován plán střežení věznice. Práce příslušníků ve strážní službě byla ředitelem věznice hodnocena velmi dobře.

Stejně dobře byl hodnocen výkon dozorčí služby, která byla převedena 1. 10. 2004 na úsek VT. Kolektiv příslušníků je poměrně věkově mladý, ale dostatečně zapracovaný. Dozorčí služba plnila stanovené úkoly velmi dobře a má výrazný podíl na dosažené úrovni režimu a pořádku ve věznici.

Eskortní služba ve věznici byla prováděna třemi strážnými I. třídy. Ve 2. čtvrtletí 2004 podstatně vzrostl počet eskort, a proto byla eskortní směna posílena. V průběhu loňského roku nedošlo v této oblasti k žádné mimořádné situaci a stanovené úkoly byly splněny.

Věznici se podařilo zintenzivnit výcvik služebních psů, což se projevilo ve zvýšení úrovně jejich vycvičenosti.

Ke konci loňského roku bylo ve věznici 198 zaměstnanců, z toho 110 příslušníků a 88 občanských zaměstnanců. Nejpočetnější skupinou jsou zaměstnanci, kteří jsou ve služebním nebo pracovním poměru 6 až 10 let. Doplnování početního stavu zaměstnanců probíhá v souladu s plánem práce oddělení, u uchazečů je důsledně sledována požadovaná kvalifikace.

Jedním z úkolů, které si vedení věznice uložilo, je zvyšovat zaměstnanost odsouzených. To bude vyžadovat mj. i vybudování odpovídajících výrobních prostor uvnitř věznice.

Vazební věznice Ostrava

Pro obviněné bylo ve Vazební věznici Ostrava do konce roku 2004 zpracováno na 900 programů a realizováno přibližně 6500 aktivit. U odsouzených byly programy zacházení směřovány především do oblasti pracovní a vzdělávací, ale také speciálně-

výchovné, zájmové a utváření vnějších vztahů.

Programy zacházení u pracovních nezaražených odsouzených mužů vykonávajících trest odnětí svobody ve věznici s dozorem a s ostrahou byly zaměřeny na pracovní aktivity spočívající v úklidu. Jejich součástí byly také zájmové aktivity – posilování a vzdělávání.

Od září 2004 až do ledna 2005 zajišťovala ostravská vazební věznice pro vězňe v rámci ČR rekvalifikační kurzy v oboru pánský kadeřík, který absolvovalo ve 3 kurzech 24 mužů. Kurzy byly financovány z přidělených prostředků na prevenci kriminality ve výši 144 000 Kč. Důležitou součástí programů zacházení bylo udržování rodinných vazeb, pokračovalo se v nácviku relačních technik, sociálněpsychologickém výcviku se zaměřením na zvládání stresových situací a asertivitu. Tato oblast byla výrazně rozšířena i o arteterapii. Aktivity probíhaly formou různých kroužků, besed, tematicky zaměřených společných vycházek a podle zájmu obviněných a odsouzených i formou duchovenské činnosti.

Vzdělávání odsouzených je v ostravské věznici věnována velká pozornost. V loňském roce mohli studovat cizí jazyky, s angličtinou jim pomáhala Armáda spásy, další okruh vzdělávání tvořila výuka na PC, ale i právní minimum pro podnikatele, pravidla silničního provozu, historie, zeměpis, udržování odbornosti a přehledu v profesích, v nichž odsouzení získali kvalifikaci, a školení pro potřeby vnitřního provozu věznice – odborná způsobilost v elektrotechnice, obsluha stabilních nízkotlakých nádob a kotlen.

Kus dobré práce vykonali specialisté – psychologové, speciální pedagogové a sociální pracovníci – při řešení mimořádných událostí a při intervenčních pohovorech s osobami nastupujícími do výkonu trestu či vazby nebo s vězňami osobami, pokud o to požádaly, z podnětu lékařů, vedoucích řídicích funkcionářů, dozorců či vychovatelů. Pravidelně každý týden také prováděli psychologové sociální výcvik včetně relaxačních technik u skupin mladistvých obviněných a mladých vězňů.

Sociální pracovníci řešili žádosti vězňů bez rodinného zázemí týkající se materiálního a finančního zabezpečení. Zdárně byla rozvíjena spolupráce s Probační a mediační službou ČR a pokračovala spolupráce se středními a vysokými školami v regionu.

Speciální pedagogové zabezpečovali odbornou činnost na oddělení VVaT a v poradně protidrogové prevence.

Činnost odsouzených na nástupním oddělení byla zaměřena na co nejrychlejší adaptaci na podmínky výkonu trestu ve vazební věznici. Na celý krizového oddělení byly vězněné osoby umísťovány na základě posouzení psychologa. Systém krizových cel se osvědčil a přispěl k operativnímu řešení případů akutních nepříznivých psychických stavů vězňů nebo k jejich prevenci.

Poradna drogové prevence (PDP) se orientovala především na klienty vytypované služebními lékaři. Na jednání bezpečnostní komise ředitele vazební věznice byla pravidelně projednávána aktuální situace v oblasti drogové prevence. V roce 2004 lékaři vytypovali 365 vězňů osob s drogovou závislostí nebo zkušeností s užíváním drog, což představuje nárůst o 85 osob oproti předcházejícímu roku. Ke konci loňského roku bylo v evidenci PDP 88 osob.

Od dubna 1998 je v ostravské vazební věznici uplatňován bezdrogový program pro odsouzené pracovních zařazené ve vnitřních provozech vazební věznice. Ve vyčleněných prostorách byla zřízena bezdrogová zóna, kam jsou odsouzení přijímáni na vlastní žádost. Pro rok 2004 získala vazební věznice od Statutárního města Ostravy v rámci výběrového řízení grant ve výši 20 000 Kč na projekt „Poznááme město ve kterém žijeme“, který formou vycházek přispěl k naplňování volnočasových aktivit odsouzených v bezdrogové zóně. Během roku se konalo 24 akcí, jichž se zúčastnilo 132 osob. Na základě velmi dobrých zkušeností z předchozího roku získala vazební věznice i letos grant ve výši 10 000 korun. Kromě toho se vloni uskutečnilo několik set individuálních pohovorů s odsouzenými z bezdrogové zóny, z nichž 67 souhlasilo

s vyplněním dotazníku a zařazením do Registru uživatelů – žadatelů o léčbu u VS ČR.

Se skupinou mladistvých obviněných se zachází tak, aby se omezil negativní dopad účinku vazby, pro kterou je charakteristická společenská a sociální izolace jedince. K provozování aktivit slouží mladistvým obviněným vyhrazené, dobře vybavené místnosti.

Při plnění úkolů na úseku strážní služby v roce 2004 nebyly zjištěny závažné nedostatky ve výkonu služby. S nárůstem počtu úkonů souvisejících s předváděním vězňů osob k soudním jednáním apod. bylo nutno povolávat příslušníky strážních směn k plnění těchto úkolů, což se odrazilo v nárůstu přesčasové práce.

Na úseku eskortní služby bylo v loňském roce provedeno 12 503 eskort vězňů, z tohoto počtu bylo 5178 obviněných (v r. 2003 – 4267) a 7325 odsouzených (v r. 2003 – 9347). Na úseku služební kynologie byly v průběhu loňského roku dosahovány velmi dobré výsledky, a to jak v oblasti výkonu služby, tak v oblasti re-

prezentace vazební věznice na soutěžích.

Justiční stráž provedla v loňském roce celkem 6627 služebních úkonů, což je skoro o tisíc úkonů méně než v roce 2003.

V roce 2004 byla dokončena akce „Objektová bezpečnost Vazební věznice Ostrava“, byla vybudována plášťová ochrana budov pomocí venkovních infrazvuků, změněn systém digitálního nahrávání průmyslové televize včetně audio záznamu, nainstalována nová ústředna EPS a bezpečnostní detekční rámy v prostorách vstupu do administrativní budovy a výslechových místností.

V březnu 2004 ředitel vazební věznice zřídil poradní sbor, v němž jsou i čtyři odborníci, kteří nejsou zaměstnanci vazební věznice. V loňském roce se sešel dvakrát.

K 31. 12. 2004 měla vazební věznice 387 zaměstnanců, z toho 317 zaměstnanců VV a 70 příslušníků justiční stráže.

V letošním roce ostravská vazební věznice pokračuje v kadeříčském kurzu pro odsouzené z vazebních věznic a věznic VS.

Věznice Pardubice

V roce 2004 došlo k reprofiliaci věznice – v květnu byly odsouzené ženy předisponovány k dalšímu výkonu trestu do věznic v Opavě a Světlé nad Sázavou a do pardubické věznice byli k dalšímu výkonu trestu přemístěni trvale pracovní nezařaditelní odsouzení muži v typu věznice „s ostrahou“ z Věznice Ostrov nad Ohří. V souvislosti s touto zásadní změnou bylo pro zajištění bezpečnosti objektu realizováno množství stavebních a technických úprav včetně přizpůsobení sociálního zařízení novým potřebám na ubytovnách.

Změna profilace věznice se projevila také v četných organizačních a personálních opatřeních. Zacházení s odsouzenými ženami vyžadovalo od personálu zcela jiné odborné přístupy než zacházení s muži. Bylo proto nutno od základu revidovat dlouhodobě aplikované přístupy nejen v oblasti bezpečnosti věznice, ale také ve struktuře programů zacházení s odsouzenými.

V této souvislosti je nutno zmínit i oblast zaměstnávání odsouzených, kdy díky mimo-

řádnému pracovnímu nasazení personálu věznice nebyly zaznamenány žádné výpadky v činnosti stravovacích provozů, výroby výstrojních součástek pro vězněné osoby ani na dalších pracovištích odsouzených. Organizačně náročná byla zejména změna pracovní síly (odsouzené ženy → odsouzení muži) na pracovišti vězeňská kuchyně, kterou bylo nezbytné provést takřka jít ze dne na den.

Reprofilace věznice a vymístění odsouzených žen se projevilo také v oblasti vzdělávání. Ve školním roce 2003/2004 byla činnost školského vzdělávacího střediska zaměřena ještě jak na odsouzené ženy, tak i na odsouzené muže. Dokončení dvouletého učebního oboru Výroba konfekce se pro odsouzené ženy podařilo zajistit ve spolupráci s věznicemi v Opavě a Světlé nad Sázavou. Pro odsouzené muže byl v tomto oboru otevřen rekvalifikační kurz a ve školním roce 2004/2005 mohli začít studovat i na SOU. Nabídka vzdělávání byla rozšířena také o kurz zahradnických prací. Vzdělávací programy pro odsouzené jsou tedy nabízeny jednak prostřednictvím Školského vzdělávacího střediska, jednak vzdělávacích kroužků s ohledem

na potřeby odsouzených, kteří mají různé zdravotní a psychické problémy.

Jedním z hlavních úkolů speciálněvýchovných postupů je diferencované zacházení s odsouzenými, zejména s rizikovými skupinami vězňů. Dále je pozornost věnována drogově závislým odsouzeným. Pro trvale pracovní nezařaditelné odsouzené muže vznikly terapeutické skupiny, jejichž cílem je psychické rozptýlení a smysluplné využití volného času. Individuálně probíhala též terapie imobilních odsouzených.

Hlavním úkolem zájmových aktivit programů zacházení je poskytnout všem odsouzeným co možná nejširší nabídku pro aktivní a efektivní využití volna. Největší zájem je tradičně o kroužky sportovní. K oblíbeným akcím patří turnaje v nohejbale, volejbale a v šachu.

V rámci sociálněprávního poradenství jsou odsouzeným předávány informace o základních právních normách. U praktického nácviku dovedností je zaměřena pozornost na vyřizování dokladů a žádostí, hledání možností uplatnit se na trhu práce a spolupráci s Probační a mediační službou ČR – střediskem Pardubice. Kontinuálně jsou udržovány kontakty

s orgány státní zprávy i s nevládními organizacemi. Velmi úspěšně pokračuje spolupráce zejména s oblastní charitou v Hradci Králové a charitou Sv. Vincence z Pauly v Praze.

V oblasti drogové problematiky se činnost soustředila zejména na drogovou prevenci, tedy pracovní, vzdělávací, zájmové činnosti a terapeuticko-výchovné aktivity realizované v rámci programu činnosti bezdrogové zóny. Úspěšně pokračuje ve své činnosti i poradna drogové prevence.

Do Věznice Pardubice jsou umísťováni rovněž odsouzení cizinci. V současné době jich zde vykonává trest deset, převážně z ruský mluvících zemí. O svých právech a povinnostech jsou poučeni v jazyce, kterému rozumí. Ústavní knihovna je pro ně pravidelně doplňována cizojazyčnou literaturou a v rámci možností věznice jsou zohledňovány i další specifika odsouzených cizinců, včetně náboženského vyznání a kulturních tradic.

Z výročních zpráv Věznice Nové Sedlo, Pardubice a Vazební věznice Ostrava za rok 2004

zpracovala

*Mgr. Eva Montgomeryová
Foto archiv VS ČR*

Malé zamyšlení nad vážným problémem

Napadení příslušníků obviněným, odsouzeným, civilní osobou. Takto jsou rozlišeny podkapitoly dokumentu

„Informace o závažných mimořádných událostech ve věznicích a vazebních věznicích“, který je zpracováván vždy za uplynulý měsíc a poskytován věznicím k seznámení a přijetí případných opatření. Taktéž „ročenka“ přináší souhrnné informace o mimořádných událostech a jedním ze zveřejněných údajů jsou číselné počty pachatelů napadení příslušníků VS, rozlišené podle toho, zda se jedná o muže, ženy, dospělé, mladistvé. Dočteme se dokonce, kolik agresorů bylo z řad cizinců.

Nikde se však nedozvíme o napadení občanských zaměstnanců, ačkoliv NGŘ č. 23/1997, o hlášení mimořádných událostí ve Vězeňské službě České republiky, zahrnuje i tuto povinnost. Ne že by se takové události ve vězeňských zařízeních nikdy nestaly. Případy verbálního i fyzického napadení personálu v naší věznici jsou sice ojedinělé a výjimečné, přesto došlo v minulosti k napadení sociální pracovníce a psychologa odsouzeným. A následně jsme již tuto informaci v analýzách nikde nenašli.

V přímém každodenním kontaktu s vězni je řada občanských

zaměstnanců, kteří jednoznačně tvoří většinu personálu pracující s vězni: vychovatelé, psychologové, pedagogové, sociální pracovníci, lektori-instruktoři, kaplani, lékaři, zdravotní sestry, mistři, proviantní pracovníci, pracovníci výstrojí služby. I oni mají za úkol usměrňovat jednání a chování odsouzených, někteří mají kázeňskou pravomoc a trestají přestupky, řeší konfliktní situace, pracují s jedinci v afektu, zlobném raptu nebo dokonce s jedinci pod vlivem psychotropní látky. Ne vždy jsou zajišťováni příslušníkem, který má dle trestního zákona odpovědnost a ochranu veřejného činitele. Je-li občanský zaměstnanec při výkonu své práce fyzicky napaden a délka léčby případného zranění nepřesáhne 7 dnů, nejedná se o trestný čin, ale pouze o přestupek.

Mezi příslušníky, kteří s vězněm jednají tváří v tvář, pak patří dozorcí, příslušníci oddělení prevence a stížností, členové eskortní skupiny a zásahové hlídky.

Odsouzený, který v roce 2004 v naší věznici fyzicky napadl dva dozorce a nezpůsobil žádnému z nich zranění, které by si vyžádalo léčbu, byl za trestný čin útoku na veřejného činitele odsouzen k trestu odnětí svobody v délce 18 měsíců nepodmíněně a z bezpečnostních důvodů byl přemístěn do jiné věznice. Jiný odsouzený, který pěstí uhořel do obličeje specialistu oddělení

výkonu trestu z řad občanských zaměstnanců, způsobil mu drobné poranění, které si nevyžádalo léčení delší 7 dnů, byl pouze pro přestupek kázeňsky potrestán a přemístěn z bezpečnostních důvodů do jiné věznice. Cítíte také ten nepoměr a nespravedlnost uplatněné zákonné sankce? Snad i proto se tak trochu obávám toho, že vězni si mohou pro svůj agresivní útok zcela racionálně jako objekt násilí vybrat raději občanského zaměstnance, protože v tom případě jim to „docela dobře projde.“

Do novely trestního zákona (zákon č. 140/1961 Sb.) se podařilo prosadit v § 34 písmeno f) – cituji: „Při výměře trestu se jako k přitěžující okolnosti přihlédne zejména k tomu, že pachatel spáchal trestný čin vůči osobě podléající se na záchraně života a zdraví nebo na ochraně majetku.“ Je to důsledek snahy kompetentních orgánů reagovat na v nedávné minulosti časté případy napadení lékařů záchranné služby nebo hasičů při výkonu služby.

Nemůžeme pro zvýšení bezpečnosti a satisfakci našich občanských zaměstnanců prosadit něco obdobného? Jistě by se tam dal zařadit i výkon práce výchovných pracovníků ve výchovných

ústavech pro mládež, kde napadení vychovatelů chovanci před útekem mělo pro oběti ty nejzávažnější zdravotní důsledky.

Samozřejmě že pro minimalizaci případů napadení zaměstnanců je nejdůležitější prevence, důsledné dodržování zásad dynamické bezpečnosti, vytváření vhodného sociálního klimatu ve věznicích, obezřetnost každého z nás, schopnost vnímat a adekvátně reagovat na změnu v chování vězňů, předvídat následky svých rozhodnutí i případných projevů vězňů. To je jistě pravda.

V poslední době však také uvádíme, že právě v těch přísnějších věznicích s ostrahou a zvýšenou ostrahou je vzhledem ke kumulaci nebezpečných odsouzených riziko násilného jednání nejen reálné, ale dokonce s ohledem na složení vězňů a přeplněné kapacity čím dál větší. Vždyť i proto se budují oddělení se zesíleným stavebně-technickým zabezpečením. Domníváme se, že hledání a nalézání dalších možností, jak přispět k zajištění bezpečných podmínek výkonu práce pro všechny zaměstnance vězeňské služby, je úkol důležitý a stále aktuální.

Mjr. PhDr. Radomíra Dlouhá
Věznice Heřmanice

Vážení čtenáři,

co o tom soudíte? Jaké jsou Vaše zkušenosti? Napište nám a přispějte i Vaším slovem do diskuse na toto zajímavé téma.

Soukromá věznice – lék na problémy vězeňství?

Myšlenka zřít na území České republiky soukromou věznici, a vyřešit tak problémy našeho vězeňství, vznikla už před několika lety.

Moderní věznice by měla mít většinou jen jednoduškové cely, čímž se omezí negativní jevy, jako je šikana a násilí. Měla by plnit normy Evropské unie, čímž se zlepší i péče o odsouzené. Až potud se této krásné vizi nedá nic vytknout.

Jenže názory na tento projekt se u odborné veřejnosti různí. A to především s ohledem na to, že americké zkušenosti s privátním vězeňským sektorem nejsou vůbec jednoznačné.

Soukromý vězeňský sektor vytvořil v USA velmi silnou lobby, která vyvíjí tlak na zavírání co největšího množství lidí na co nejdelší dobu. Ze sta tisíc lidí jich v USA sedí za mřížemi 700, což nemá ve světě obdoby. V Rusku je to 606 vězňů, v České republice 170 a v Německu jen 98 vězňů. Podle „Ameriky“ tedy není co kopírovat. Masy

amerických vězňů tvoří velmi levnou pracovní sílu, kterou mohou soukromé kriminály dodávat firmám a vydělávat na tom. Mezi nejznámější odběratele vězeňské pracovní síly v USA patří i takové průmyslové giganty, jako je Microsoft, IBM, Boeing nebo Motorola. Vzhledem k tomu, že tyto společnosti nechtějí o levné pracovníky přijít, spojují se s majiteli věznic ve vlivný vězeňsko-průmyslový komplex, s nímž chtějí být politici a státní úředníci raději zadobře. Ti mají totiž obavy z toho, že kdyby nepodpořovali tzv. odplatový trestní sys-

tém, stále přísnější a vyšší tresty, vysloužili by si nálepku „soft on crime“ (měkký ke zločinu), což by pod tlakem veřejného mínění ve Spojených státech (také dobře „masírovaného“ médiu) znamenalo jistou politickou smrt.

Organické a efektivní implantování soukromého vězeňského sektoru do zaběhlého systému státního vězeňství není a nebude jednoduchou záležitostí, i když bych to českému vězeňství, jeho zaměstnancům (i vězňům) opravdu přál...

Mgr. Václav Sušánka,
Věznice Plzeň

Informace z odborné knihovny

Představujeme vám výběr z ediční řady odborných příruček ministerstva spravedlnosti, které mají své nezastupitelné místo i ve fondu odborné knihovny VS ČR. Příručky začal původně vydávat v rámci resortu Institut pro další vzdělávání soudců a státních zástupců. V současné době v této vydavatelské činnosti pokračuje Justiční akademie se sídlem ve Stráži pod Ralskem. Její oddělení Edice a knihovna zahájilo činnost 1. října 2002.

CÍSAŘOVÁ, Dagmar

– **VANDUCHOVÁ, Marie**

Nepřičetný pachatel: Aktuální praktické a teoretické problémy trestního práva a trestního řízení v ČR v souvislosti a posuzování nepřičetnosti – srovnávací studie

Institut pro další vzdělávání soudců a státních zástupců, Praha 1995. – 92 s. + tabulky – Sv. 55

Z obsahu:

- Právní úprava nepřičetnosti v trestním zákoně České republiky
- Trestněprocesní problematika spojená s ustanoveními o nepřičetnosti a zmenšené přičetnosti
- Důsledky nepřičetnosti a zmenšené přičetnosti v oblasti sankcí

Aplikace evropského práva národním soudcem

Sborník česko-francouzské spolupráce v oblasti justice

Institut pro další vzdělávání soudců a státních zástupců, Praha 1997. – 63 s. – Sv. 56

- Evropské instituce a jejich pravomoci. Soudní dvůr Evropského společenství a Tribunál první instance. Úloha a kompetence. Řízení před těmito soudními orgány /Philippe Leger/
- Role soudu členských států a Evropského soudního dvora při budování vnitřního trhu /Bernard Mongin/

- Úloha národního soudce při aplikaci práva Evropského společenství /Daniel Ludet/

KÜHN, Zdeněk

Ochrana lidského plodu v trestním právu

Institut pro další vzdělávání soudců a státních zástupců, Praha 1998. – 63 s. – Sv. 57

KOLEKTIV AUTORŮ

Trestná činnost na českém kapitálovém trhu a bankovní sféře

Institut pro další vzdělávání soudců a státních zástupců, Praha 1998. – 590 s. – Sv. 58

LORTIE, Serge – POLANSKI

Margaux – SOTOLÁŘ, Alexander – VÁLKOVÁ, Helena

Soudnictví pro mladistvé v Kanadě a v České republice

Institut pro další vzdělávání soudců a státních zástupců / Ministerstvo spravedlnosti Kanady, Praha 2000. – 319 s. – Sv. 59

Z obsahu:

1. Soudnictví pro mladistvé
Kanadský systém soudnictví pro mladistvé

- Úvod
- Politická a právní úprava
- Trestná činnost mládeže
- Vývoj soudnictví pro mladistvé
- Podrobná analýza některých aspektů současného systému
- Navrhovaný zákon o trestním soudnictví pro mladistvé z roku 1999

Kanadský zákon o mladistvých
2. Soudnictví nad mládeží v České republice

Nová koncepce českého soudnictví nad mládeží

- Úvodem
- Současný stav
- Mezinárodní závazky
- Věcné řešení klíčových otázek osnovy
- Koncept restorativní justice
- Mediace, její funkce a význam v konceptu nové trestní spravedlnosti
- Závěr

Osnova českého zákona o soudnictví nad mládeží.

Miloslava Černá

Doporučujeme

Rodinná pouta

Vězni a jejich rodiny. To je téma květnového vydání britského odborného časopisu Prison Service Journal. Rodiny, píše se v úvodníku, hrají v životě vězňů velkou roli. Zaprvé je nesmírně náročné udržovat rodinné vztahy, když je člověk ve vězení. Zadruhé rodiny uvězněním svého člena trpí a stávají se v podstatě druhotnou obětí zločinu. Zatřetí rodina poskytuje cennou podporu vězňům při jejich návratu do společnosti. A konečně – uvěznění otce nebo matky má dopad i na jejich děti, neboť se tím u nich vytváří předpoklady, že se i ony v budoucnosti dostanou za mříže.

Odhaduje se, že v Anglii a Walesu je asi 125 tisíc dětí, které mají alespoň jednoho z rodičů ve vězení. I na odsouzené rodiče má pobyt ve vězení vážný dopad. Mají obavy, zda je o jejich děti dobře postaráno, a trpí tím, že nemohou ovlivnit dění venku. To je obzvláště těžké pro matky, na nichž výchova dětí převážně leží (dvě třetiny uvězněných žen má děti do 16 let). Bolest z odloučení může vést až k tak zoufalým činům, jako je sebepoškození, násilí nebo útoky. Vězeňská služba je povinná a sama má zájem zacházet s vězni slušně. Právě proto je tak důležité pečovat o to, aby rodinná pouta nebyla zpretrhána.

Rodiny v důsledku uvěznění svého člena trpí finančně i psychologicky. Samozřejmě že to neplatí pro všechny případy – odstranění agresivního jedince z rodinného kruhu je pro ostatní členy vysvobozením – většinou je však dopad vězení na rodiny negativní.

Je dokázáno, že pevné rodinné vztahy snižují riziko recidivy. Sdružení Action for Prisoners Families na základě výsledků výzkumu zveřejnilo, že vězni, kteří mají dobré rodinné zázemí, se opětovně dopouštějí trestných činů šestkrát méně než odsouzení, kteří nikoho nemají. Bohužel ve výkonu vazby kontakt se svými rodinami ztrácí 40–50 % vězněných osob. A přitom pro většinu vězňů je návrat domů ke svým blízkým po propuštění na svobodu šancí, jak začít znovu a dát si život do pořádku.

Výzkumy ukazují, že zatímco některým dětem se daří lépe, když jsou bez rodičů, kteří se o ně nejen nestarají, ale způsobují jim fyzické i psychologické utrpení, pro většinu dětí je uvěznění jednoho nebo obou rodičů traumatická zkušenost s vážnými následky. Děti, jejichž otcové byli nebo jsou ve vězení, trpí depresemi, strachem, sníženým sebevědomím, nesoustředěností, mají špatné studijní výsledky, utíkají z domova a samy se stávají delikventy.

Přes všechny tyto poznatky a i přesto, že za mřížemi je čím dál více provinilců, počet návštěv vězňů se snižuje. Action for Prisoners Families vidí důvod v tom, že návštěvní místnosti jsou nevládné, zvláště pro děti; návštěvní hodiny jsou nevyhovující – návštěvy si musí brát volno ze zaměstnání a děti uvolňovat ze školy; objednat si návštěvu ve věznici je proces často velmi komplikovaný a stresující; vězni nejsou umisťováni v blízkosti svého bydliště, mnoho věznic je situováno do odlehlých končin a jsou pro rodinné příslušníky v podstatě nepřístupné.

V této oblasti je třeba ještě hodně udělat. Vyhrazené návštěvní místnosti s nepřetržitým dozorem jsou sice vyhovující z hlediska bezpečnosti, ale ne z hlediska utužení rodinných vazeb. Poučení lze nalézt například v Rusku. Prodloužené návštěvy, které se tam praktikují, nesouvisí pouze se sexuálními vztahy, ale představují přístup, který klade důraz na rodinnou soudržnost, na podporu rodiny odsouzenému a roli, kterou má uvězněná osoba ve své rodině a vůči jejím příslušníkům. Tento přístup dává odsouzeným pocit, že jejich rodiny za nimi stojí a že jim pomohou, píše se mj. v úvodníku časopisu Prison Service Journal.

(mon)

Vězeňství jako lukrativní byznys

Kam s vězni, kterých neustále přibývá? V některých zemích, například v Německu, Francii, Velké Británii či USA, se snaží tento problém řešit vstupem soukromého kapitálu do vězeňského sektoru, především výstavbou a provozováním moderních soukromých věznic, které svými parametry splňují požadavky doby. Jenže to má háček.

Ríká to profesor Randal G. Shelden z Univerzity Nevada-Las Vegas, specialista na trestní právo, v článku Těžít z lidského neštěstí (Making Profits out of Human Misery), uveřejněném v letošním lednovém čísle britského odborného časopisu Prison Service Journal.

Autor poukazuje na to, že vězeňství je podobně jako např. vojensko-průmyslový komplex zdrojem velkých peněz. Není proto divu, že je tato oblast předmětem zájmu vlivných lobbistických skupin, které své požadavky prosazují prostřednictvím politiků. A politici jdou s podnikateli vždy ruku v ruce, vždyť současná konzumně orientovaná společnost má nenasytnou touhu přeměňovat peníze ve zboží a zboží v peníze – od tak jednoduchých výrobků, jako je například papír a tužka, až po lidské bytosti (zotročování, obchod se ženami). „Každý aspekt naší společnosti, který může vytvořit zisk, včetně zločinu, bude využit. Dokonce i život se v jistém smyslu stává zbožím,“ cituje profesor Shendel autora knihy The Nature and Logic of Capitalism Roberta Heilbrонера.

Do vězeňství plyne obrovské množství peněz. V USA v roce 2000 šlo ze státního a federálního rozpočtu na nápravná zařízení 34,1 miliard dolarů, což bylo o 80 % více než v roce 1992. Náklady na jednoho vězně za den se v posledním desetiletí zvýšily ze 49 dolarů v roce 1991 na 58 v roce 1999.

Tisíce velkých i malých společností a firem se proto snaží přizivit na tomto kvetoucím průmyslu a o překot nabízejí celou škálu služeb – výstavbu věznic a jejich kompletní vybavení nábytkem a bílou keramikou, stravování, zdravotní péči, dodávky elektřiny, vody, vzdělávání, zdravotní péči, ošacení, praní prádla,

dopravu, vyhledávání drog, výrobu bezpečnostních zámků a mnoho dalších za více než 100 miliard dolarů ročně. Dobře to ilustruje množství reklam na zboží určené pro vězeňský trh na internetových stránkách či ve vězeňských časopisech.

Privatizace vězeňství je trend, který je v současné době na vzestupu. Jakási „mantra nového světového řádu“, odvolává se autor článku na slova Edwarda Hermana v publikaci Privatisation: Downsizing Government For Principles and Profit, kdy ekonomická a politická elita společnosti spolu s médii přesvědčivě hlásá do světa, že privatizace jednoznačně přináší výhody a posouvá nás k lepší společnosti. Ve skutečnosti však přináší stále větší moc podnikatelským subjektům. Důsledkem je vznik neoliberální ideologie, která vyzdvihuje efektivnost soukromého trhu a je pro omezení vlivu („nehospo-

57 000 za lůžko). V témže roce 146 věznic zvýšilo nebo renovovalo počet lůžek za 470 milionů dolarů (přibližně 30 000 dolarů za lůžko). V roce 2000 bylo ve výstavbě 29 nových vězeňských zařízení a dalších 137 se renovovalo nebo zvýšilo počet lůžek. Celkové náklady na tuto výstavbu činily více než 2,2 miliardy dolarů.

Jenže privatizace má i své stinné stránky. Profesor Shendel upozorňuje na to, že v privatizovaném vězeňství, stejně jako ve zdravotnictví, má tvorba zisku přednost před potřebami lidí. Své tvrzení opírá i o slova nositele Nobelovy ceny, ekonoma Milтона Friedmana, který se pozastavuje nad současnou tendencí v poskytování privátní zdravotní péče, totiž odmítáním pacientů, u nichž se kvůli věku nebo zdravotnímu stavu léčba nevyplácí. Nejzávažnější výhradou proti soukromé zdravotní péči je to, že

dárného“) státu. Takže stát, aby vytvořil „příznivé podnikatelské prostředí“, musí snižovat daně podnikům a omezovat sociální výdaje obyvatelům.

Privatizace je podle Hermana to, že firma vlastními prostředky postaví vězení, ale pak pošle státu a potažmo i všem daňovým poplatníkům pěkně mastný účet. Jde tedy o typický příklad socializace nákladů a privatizace užitku.

Zisk především

Výstavba nových věznic se stala hitem ve světě velkého byznysu. Věznice rostou jako houby po dešti. V devadesátých letech bylo v USA otevřeno 371 nových věznic (ročně přibýlo asi 92 000 lůžek). Jen v roce 1999 bylo vybudováno 24 nových věznic za miliardu dolarů. Průměrné náklady na výstavbu jedné budovy nové věznice se pohybovaly kolem 105 milionů dolarů (asi

její nové hodnoty jsou v rozporu s kořeny humánní společnosti a samaritánskými tradicemi nemocnic, že si z lékařů a zdravotních sester dělá investiční nástroje a pacienty považuje za zboží. Zdravotní péče je pro volný trh příliš cenná, intimní a korumpovatelná, uzavírá Friedman.

Je třeba přiznat, pokračuje Shendel, že vězeňský systém není dokonalý, nedaří se mu snížit kriminalitu, dlouhodobé problémy přetrvávají. Jednu nespornou výhodu však podle něho má – musí se (alespoň teoreticky) zodpovídat veřejnosti. Soukromá zařízení se nemusí zodpovídat nikomu. Je dokázáno, že soukromé vězeňské instituce jsou zamořeny problémy s bezpečností, kvalitou služeb (stravování, zdravotní péče) a personální politikou. Ví se i to, že řada skandálů a mimořádných událostí byla raději utulána, protože jejich zveřejnění by mohlo odradit či znepokojit akcionáře, a tím zařízení finančně poškodit.

Vězni jako zboží

Zisky z provozování soukromých věznic závisí na neustálém zvyšování počtu vězňů – klientů (neboli zboží). Co by se stalo, kdyby se jejich počet začal snižovat? Několik případů již bylo zaznamenáno. Například ve státě New York, kde je 36 věznic, dochází k poklesu vězňů. V roce 2001 bylo vážně ohroženo 600 pracovních míst. „Kdo by si pomyslel, že dojde k poklesu zločinnosti, že bude nedostatek mukul,“ posteskl si jeden ze zaměstnanců věznice. Ve státě Mississippi bylo neobsazeno 2000 lůžek. Jen věznice v Holly Springs měla 130 volných lůžek! Totéž se stalo v Jižní Karolíně, kde měli 1000 volných míst. To jsou špatné zprávy pro soukromá zařízení, jakým je například Wackenhut. Hrozí jim, že zbankrotují. Takže čím víc vězňů, tím líp. To se však nelíbí mnoha lidem. Ředitel jedné věznice, který se ještě jako policejní důstojník nikdy nerozpačkoval posílat zločince do vězení, se vyjádřil naprosto jednoznačně: „Nové věznice slouží příliš mnoha lidem k tomu, aby vydělávali na vězních, a to je špatné.“

Nulový přínos

Z výsledku podrobné studie, která na šedesáti soukromých vězních (polovině všech privátních věznic v zemi) zkoumala dopad privatizace, vyplývá, že ze slibovaných výhod pro stát a místní vlády nebylo nic. A co je ještě důležitější, že 73 procent věznic dostalo od vlád poměrně slušné dotace.

Nejvíce byly dotovány dvě největší soukromé společnosti, které se zabývají výstavbou nových věznic, Corrections Corporation of America a Wackenhut. Studie nenašla důkazy pro to, že by soukromé věznice měly příznivý vliv na místní komunity.

V závěru svého článku profesor Shendel píše, že bez ohledu na to, zda privatizace vězeňství bude pokračovat (o čemž se mezi odborníky stále více a více pochybuje) či ne, vězení nezaniknou a i nadále budou zajišťovat zaměstnání pro velkou skupinu pracovníků a plynulý zisk těm firmám, které ve vězeňství podnikají.

(mon)

Byl jednou jeden hrad

K nesporným turistickým atrakcím naší země patří hrady a zámky. Jsou oděné do gotického, barokního, renesančního, rokokového a jiných hávů, vypínají se na strmých skalních návrších, dekorují malebné roviny nebo se jejich siluety odrážejí v hladinách řek a jezer. Každoročně lákají tisíce návštěvníků a otvírají jim dveře k cestě za poznáním naší historie. Ale znám jedny hradní dveře, které návštěvníky nelákají. Jsou mohutné, otvírají se ztěžka a za přísných bezpečnostních opatření. Vedou do hradu, který se jmenuje Mírov, a lidé, kteří jimi vstupují v doprovodu uniformovaných mužů, tak nečiní z vlastního rozhodnutí.

Historie hradu sahá až do 13. století, kdy ho uprostřed svého rozsáhlého pozemkového panství nechal vystavět olomoucký biskup. První doložená zpráva o jeho existenci pochází z roku 1266. Na počátku byl zájem církve soustředěn na nedaleké město Mohelnice, ale později si to rozmyslela a k ochraně svého zdejšího majetku nechala vybudovat mohutnou hradní pevnost, jejíž červenožlutá barva vyzařuje daleko do okolní krajiny. Přes svou výraznou dominantu, krásné okolí a zejména bezpečnost, kterou poskytoval svým obyvatelům, se Mírov nikdy nestal oblíbeným místem svých zakladatelů. Většinu času se o něj staral purkrabí, zatímco církevní hodnostáři dávali přednost svému letnímu sídlu v Kroměříži. Teprve v letech po husitských válkách postupně nabýval na významu a představoval centrum již jednotného majetku biskupského statku, spravovaného hejtmánem.

Tak jako mnoho jiných hradních pevností a tvrzí byl i Mírov často terčem nájezdů cizích vojsk. Za třicetileté války, v roce 1643, byl po čtrnáctidenním obléhání dobyt švédským vojskem, zpusťšen a částečně vypálen. Následující rok ho ale znovu dobylo císařské vojsko a 150 mužů

švédské posádky pobilo. Druhý švédský pokus zmocnit se hradu v roce 1645 se již nezdařil. V období let 1655–1684 byl hrad přestavěn do podoby velké, barokně pojaté pevnosti, jejíž jádro s mohutnými zdmi a věží zůstalo zachováno do dnešních dnů. Uvnitř hradu byla zřízena velká zbrojnice s řadou děl, tisíci puškami a dalšími zbraněmi. Vybudovány byly příkopy a násypy, údajně jako ochrana pro případ nájezdů v té době mocnářství ohrožujících Turků.

Osud Mírova se začal naplňovat v době, když sem olomoucké biskupství začalo posílat do internace či vězení neposlušné a nezdárné kněze a poddané. Tento úděl nese hrad dodnes a v rámci českého vězeňského systému se stal takovou raritou, jako je pro Francouze pevnost If nebo Alcatraz pro Američany. V současné době je profilován jako věznice se zvýšenou ostrahou, ale slouží také k výkonu trestu odnětí svobody odsouzených mužů v dozoru, ostraze a na doživotí. Je zde i specializované oddělení pro výkon trestu odsouzených s poruchou duševní a s poruchou chování, v roce 2004 zde zřídili bezdrogovou zónu. Při současném stavu kriminality v České republice, odrážející se mj. v ros-

toucím počtu vězněných osob, je kapacita mírovské věznice vytížena v plném rozsahu. Počet odsouzených se pohybuje okolo 350 osob. „Rozšiřování ubytovací kapacity jsme z velké části řešili vlastními silami,“ říká ředitel věznice plk. Mgr. Vladimír Lang, který nás k návštěvě Mírova pozval. „V minulém roce to bylo například zprovoznění objektu bývalé vazby a přemístění výstupního oddělení do nových místností, přičemž se nám podařilo rozšířit prostor pro zacházení s odsouzenými.“

Programy zacházení

O životě ve věznici kolují mezi lidmi nejrůznější představy, většinou ovlivněné historií, dobrodružnými filmy nebo zkrslujícími a neověřenými zprávami a reportážemi některých dnešních médií. Jenže tak, jak se vyvíjí společnost, se vyvíjí i vězeňství. Už v roce 1990 započala jeho transformace, která odstranila třídněpolitickou diferenciaci vězňů, tolik typickou pro období totality. Změnil se i cíl (smysl) výkonu trestu odnětí svobody. Represi, kladoucí důraz na ekonomické využívání pracovní síly odsouzených, vystřídal nové pojetí trestního práva, zdůrazňující vyrovnávací a regulativní funkci trestu. To znamená, že trest začal být chápán jako prostředek k naplnění spravedlnosti a současně také k dosažení změny v chování jedince, který porušil zákon. Můžeme hovořit o humanizaci českého vězeňství, kladoucí důraz na respektování Listiny základních práv a svobod při zacházení s vězni a s tím i související vytváření příznivého sociálního klimatu v místech výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody.

„Výkon trestu odnětí svobody upravuje zákon č. 169/1999 Sb. a podle § 41 tohoto zákona zpracováváme na každého odsouzeného program zacházení vycházející z komplexní zprávy o jeho osobě,“ říká Vladimír Lang a pokračuje: „Při jeho zpracování se přihlíží k délce trestu, charakteristice osobnosti a příčinám trestné činnosti. Například v minulém roce bylo takto zpracováno přes 70 nových programů zacházení,

z toho 63 bylo pro odsouzené ve zvýšené ostraze. Plnění programů je pravidelně vyhodnocováno, a pokud u odsouzeného došlo k zásadním změnám, jsou aktualizovány.

Chtěl bych připomenout, že při sestavování těchto programů, které mají odsouzené osobě umožnit úspěšnou resocializaci, je vězňům nabídnuta možnost výběru zájmových aktivit, které lze na Mírově realizovat. Jde o aktivity, které jsou v souladu s § 36 Řádu výkonu trestu odnětí svobody. V první řadě to jsou aktivity pracovní, v nichž odsouzeným nabízíme možnost zaměstnání na našich pracovištích, brigádnickou činnost nebo pracovní terapii. Samozřejmě, že možnosti pracovních aktivit nejsou neomezené, zvláště když si uvědomíme, že naši vězni mohou pracovat pouze uvnitř věznice. Zaměstnáváme je ve vnitřním a výrobním provozu a v rámci samostatné hospodářské činnosti.

Když jsme se v doprovodu ředitele věznice dostali za její zdi, viděli jsme, co všechno zde odsouzení vyrábí. Kancelářský nábytek, vertikální i horizontální žaluzie, dopisní obálky a výměníky pro plynové ohřívače. Jsou zde vězni, kteří vkládají vinutí do asynchronních elektrických motorů, provádějí apretace hliníkových odlitků, separaci kabelů, montáže drobných dílců nebo třídí a balí hřebíky, šijí prachovky a zemovky a podle potřeby provádějí úpravy oděvů. Právou je, že některá pracoviště by už potřebovala opravit, ale peněžních prostředků není nazbyt. „Přesto usilujeme o to, abychom práci nabídlí co největšímu počtu vězňů,“ podotýká Vladimír Lang, „i když se nám v uplynulém roce podařilo trochu zvýšit míru zaměstnanosti, v průměru jsme zaměstnávali přes 53 procent vězňů, hledáme další příležitosti, neboť práce pro odsouzené tou nejúčinnější terapií.“

Vedle zaměstnávání se vězni na Mírově mohou věnovat aktivitám vzdělávacím, například jazykovým kurzům, práci na PC či kurzům právního minima a vaření. Vězeňská služba jim umožňuje i účast na speciálních výchovných aktivitách, jako je psychoterapie, arteterapie a muzikoterapie. V rámci zájmových aktivit se mohou zúčastnit kon-

dičních cvičení, práce v dramatickém či hudebním kroužku, kreslení nebo sportu. Vedle toho zde probíhá další odborné a všeobecné vzdělávání, v jehož rámci mohou vězni absolvovat kurz topiče nízkotlakých kotlen, kurz řidiče vysokozdvizných vozíků, svářečský nebo elektrikářský kurz.

Specialisté

Olomouctí biskupové by se asi moc divili, kdyby zavítali na svůj hrad a mohli vidět, kdo všechno se dnes o vězně stará. Těžko říct, zda by záviděli nebo naopak si mnuli ruce, kolik ušetřili, když jejich vězně mělo na starosti jen několik strážných pana purkrabího. Jenže Vězeňská služba ČR, to nejsou jen strážníci, dozorcí a justiční stráž, ale také speciální pedagogové, psychologové, sociální pracovníci, vychovatelé-terapeuti a vychovatelé. Všichni tyto lidé se snaží o úspěšný návrat odsouzených do života, záleží jim na tom, aby si každý vězeň uvědomil, že správné je žít v souladu se zákony, nikoli opačně. Uvedení specialisté mají stanovenou náplň práce tak, aby pokrývala veškeré povinnosti vězeňské služby dané zákonem o výkonu trestu odnětí svobody a dalších souvisejících norem. Pod jejich vedením se někteří odsouzení věnují i svým volnočasovým aktivitám a jednou ročně si své schopnosti porovnají v celovězeňské soutěžní přehlídce výtvarných a rukodělných prací, jejíž součástí je také recitace a vystoupení hudebních skupin. Letos na jaře se jí zúčastnilo 60 soutěžících a představeno bylo na 160 děl. Tradiční úspěch měly zejména dřevěné hračky a didaktické pomůcky, které byly

po soutěži předány dětem z mateřských škol a speciálních dětských center.

Na Mírově mají i Poradnu drogové prevence, v jejímž rámci je veden registr uživatelů drog a žadatelů o léčbu z řad odsouzených. „Poradna navázala kontakt s nadací Podané ruce,“ doplňuje mě informace ředitel věznice a dodá-

vá, že v rámci této spolupráce byl personál věznice proškolen v oblasti drogové problematiky a byla uspořádána tematicky zaměřená beseda pro odsouzené. Podařilo se rovněž dohodnout tuto spolupráci i na příští léta, stejně jako pokračovat v úzkých kontaktech se zástupci církví a dalších nevládních organizací.

Bezpečnost

Možná teď někoho napadne otázka, když je tolik péče věnováno vězňům, jak jsou na tom zaměstnanci vězeňské služby. Pokud připustíme, že snad každý člověk považuje svou práci za důležitou a nepostradatelnou, můžeme s klidem prohlásit, že lidé, kteří si vybrali vězeňství jako svou životní profesi, si to o své práci myslí také. Jenže na rozdíl od těch, kteří si zmíněný přívlastek přisvojují jen z čiré domýšlivosti, jim přísluší právo. Jsou důležitou součástí trestní politiky státu a připadá jim nepostradatelná úloha v jeho bezpečnostním systému. „V naší věznici pracuje 305 zaměstnanců, z toho 203 jsou příslušníci a ostatní občanskí zaměstnanci. Převažují muži, žen je u nás zaměstnáno něco přes čtyřicet,“ uvádí ředitel Lang.

Z výroční zprávy Věznice Mírov za rok 2004 je patrné, že podle délky služebního nebo

pracovního poměru jsou nejpočetněji zastoupenou skupinou zaměstnanci, kteří zde pracují 6 až 15 let.

„Snažíme se vytvářet takovou věkovou strukturu zaměstnanců, která by spojovala vyzrálост a zkušenost starší a střední generace s perspektivním rozvojem lidských zdrojů věkově mladších pracovníků,“ poznamenává Vladimír Lang a jen tak na okraj podotýká, že dávno pryč je doba, kdy se o lidech pracujících u vězeňské služby říkalo, že jejich jedinou kvalifikací je umět pít pivo a jíst tlačenko. „Personální politika Vězeňské služby České republiky dnes usiluje o takovou zaměstnaneckou strukturu, která bude vyhovovat stále se zvyšujícím nárokům na odbornost, profesionalitu a vzdělanost. Součástí tohoto úsilí jsou programy celoživotního vzdělávání, v nichž si zvyšuje svou kvalifikaci řada našich zaměstnanců,“ říká šéf Mírova a obrací naši pozornost k profesnímu výcviku příslušníků. Ten je mimořádně důležitý, neboť lidé odsouzení k výkonu trestu v ostraze, zvýšené ostraze či k doživotí opravdu nejsou žádní beránkové. Svě mohou vyprávět příslušníci zařazení do eskortních směn a plnící hlavně úkoly na úseku zabezpečení přímých mezikrajoých eskort s odsouzenými k doživotním trestům a s vězni, které lze považovat za vysoce nebezpečné. Je jistě potěšitelné, že přes obtížnost této práce standardně dosahují výtečných výsledků. „Naši základní filozofie je prohlubování a upevňování vědomostí, dovedností a návyků nutných pro výkon dané funkce,“ konstatuje ředitel Lang. „Jsem rád, že její dodržování nám pomáhá plnit stanovené úkoly, ať již přímo na Mírově nebo u soudů, státních zastupitelství či jiných místech činnosti soudů, jejichž bezpečnost zajišťují naši příslušníci justiční stráž.“

O Mírovu bychom mohli hovořit ještě dlouho, ale budme skromní a připomeňme si jen, že byl jednou jeden hrad, který měl původně sloužit k ochraně majetku církve, ale v příštím roce to bude už 150 let, co slouží k ochraně společnosti před lidmi, kteří porušili zákony. A slouží jí dobře!

Ing. Miroslav Jílek
Foto autor a archiv VS ČR

Oboustranná spokojenost

OPAVA • Když si ředitel opavského Ústavu sociální péče Marianum Antonín Janýška přečetl v odborném tisku článek o pracovních aktivitách v pobočce pankrácké věznice v Řepích, dostal nápad udělat totéž v Opavě a rozhodl se, že s ním seznámí vedení místní věznice.

Tak se stalo, že první tři vybrané ženy s možností volného pohybu denně od května docházejí do Mariana a personálu pomáhají s péčí o postižené chovance. „Nebudu zapírat, že jsme původně měli ze vzájemného kontaktu mezi těmito ženami a našimi zaměstnanci trochu obavy, ale naštěstí byly liché. Jsem rád, že odsouzeným ženám můžeme nabídnout určitou formu seberealizace, která jim prospívá. Pracují u nás k oboustranné spokojenosti a nemohl bych s čistým svědomím uvést sebemenší výhradu,“ říká ředitel ústavu Janýška.

Po dobrých zkušenostech s odsouzenými ženami je dokonce ochoten pomoci jedné z nich doplnit si vzdělání, a pokud to zvládne, chce ji hned po propuštění zaměstnat. Jde o čtyřadvacetiletou dívku, která musí v opavské věznici strávit ještě několik let. Jednou z docházejících žen je také dívka na invalidním vozíku. V ústavu sociální péče pracuje s klienty ve výtvarné dílně. „Po příchodu do věznice byla v hrozném psychickém stavu a práce mimo vězeňské zdi jí nesmírně pomohla. Psychicky se postupně uvolňuje a působí daleko vyrovnaněji než dřív,“ vysvětluje zástupce ředitele věznice Ivo Turok. Vhodné adepty pro práci mimo věznici vybírá vedoucí oddělení výkonu trestu Jiří Vícha s psychologkou Hanou Kušnírovou. „Mohli bychom doporučit i další, ale současný počet je zatím postačující. Doplnovat ho budeme postupně v návaznosti na propouštění stávajících žen. Ty, které do Mariana posíláme, se nadšením vůbec netají. Rychle jim ubíhá čas, ke slovu přichází důležitý pocit vlastní užitečnosti a roli možná hraje i typicky ženská potřeba o někoho se starat,“

(red)

Vězni pomáhají důchodcům

KYNŠPERK N. O. • Dohodu o spolupráci s Domovem důchodců v Kynšperku nad Ohří-Pochlovicích uzavřeli dne 10. května

ředitel Věznice Kynšperk nad Ohří plk. JUDr. Miroslav Bednář a zástupce Domova důchodců PhDr. Pavel Čáslava.

Skupina pěti odsouzených chodí dvakrát až třikrát týdně pomáhat při rekonstrukci a údržbě parku v areálu Domova důchodců. Oboustranný přínos takového pomoci pro zaměstnance i obyvatele domova není třeba zdůrazňovat. Odsouzení se v rámci pracovní terapie za doprovodu vychovatele dostanou mimo věznici, což je vždy vítané, a navíc mohou zažít uspokojení z dobře vykonané práce, která přináší užitek a radost druhým. To je může do jisté míry motivovat k prosociálnímu jednání i po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody.

Petra Bělíková

Foto archiv V Kynšperk n. O.

Radost dětí i učitelů

MÍROV • Další dřevěné hračky a školní pomůcky vyrobené odsouzenými ve věznici Mírov rozzářily dětské oči. Tentokrát prvňáčkům Základní školy v Moravské Třebové. Předat je přijeli 12. května 2005 zástupci věznice v čele s ředitelem plk. Mgr. Vladimírem Langem. Ředitelka ZŠ Bc. Mgr. Lenka Bártová poděkovala jménem všech dětí i učitelů a ocenila, že hračky byly vyrobeny ve velmi krátké době. Pedagogové měli radost především z pomůcek, které dětem budou pomáhat ve výuce matematiky.

Vzhledem k tomu, že předání natáčela TV Mohelnice, byl tento den pro děti zcela jistě vytržením z běžného průběhu vyučování.

Bc. Magda Petříková

Návštěva zvědavých dětí

ORÁČOV • Věznici Oráčov navštívily děti z Výchovného ústavu a Dětského domova ve Žluticích. Věnoval se jim vedoucí oddělení výkonu trestu mjr. Mgr. Brich, který pro ně připravil zajímavou besedu o právech a povinnostech odsou-

zených, o zájmových činnostech a zákonech, které toto vše upravují. Děti byly zvědavé, jak to ve vězení vlastně funguje, hodně se ptaly a na všechny otázky dostaly odpovědi. Akce měla preventivní a výchovný charakter.

(pg)

Dárečky od odsouzených

ORÁČOV • Fotbalový klub Hředle pořádá každoročně dětský den. Ceny za dosažené výsledky v soutěžních disciplínách a dárky pro děti – drobné hračky a medaile – vyrobila skupina odsouzených z Věznice Oráčov v rámci pracovní terapie. Klub projevil svou vděčnost za všechny děti písemným poděkováním.

Petra Gregová

V přírodě u ohýnku

ORÁČOV • Dvanáct odsouzených si v rámci projektu „Odsouzení z oráčovské věznice poznávají rakovnický region“ vyšlo v doprovodu čtyř zaměstnanců koncem května na výlet. Vyrázili lesní cestou směrem k obci Bedlno. Asi po třech kilometrech došli do malebného místa ke starému lomu, kde si konečně mohli odpočinout a najíst se. Odsouzení se hned dali do sbírání suchého dřeva a za chvíli už plápolal oheň a voněly pečené špekáčky. Cestou zpátky si vychutnávali vzácné okamžiky svobody a pochvalovali si příjemnou, byť fyzicky náročnou vycházku.

Mgr. K. Kodetová,

Mgr. M. Sláma,

speciální pedagogové

Specialisté na vyhledávání drog opět zabodovali

PRACOV • V posledním květnovém týdnu se konal již VI. ročník přeboru Vězeňské služby ČR speciálních psů na vyhledávání omamných a psychotropních látek. Místo konání přeboru bylo tradičně zvoleno v areálu Zotavovny Pracov u Tábora. Za podpory pplk. Gensera, velitele VÚ 1825 Tábor, byly v letošním ročníku vytvořeny přímo skvělé podmínky pro pachové práce. Týkalo se to především zabezpečení místností a techniky pro jednotlivé disciplíny.

J. Kovalík se psem Qanto při prohlídce místnosti.

Letos se přeboru zúčastnil rekordní počet závodníků, a to i přesto, že celní správa pořádala ve stejném termínu obdobný přebor. Potěšující bylo, že na náš přebor vyslala i své družstvo. Přijelo také družstvo Vojenské policie a družstvo kolegů ze Slovenska, kteří letos pořádali svůj 1. ročník psů-specialistů.

S napětím jsme čekali na výsledky a celkový projev našich služebních psů, neboť až v závěru loňského roku jsme se jako organizace vypořádali s legislativou a konečně můžeme držet drogy za účelem výcviku. Loňský ročník tým byl velmi poznamenán, psi občas neznali, a to bylo pro nás jasné varování, že tento stav je pro další činnost specialistů nevyhovující.

S ohledem na „drogový trh“ ve společnosti byl na letošním ročníku vyřazen pervitin a práce byly prováděny na heroin, extázi, kokain a marihuanu. Přestože slovenští kolegové s extází průběžně nepracují, při soutěži jejich psi tuto látku zcela jasně značili. Oba Slováci, Jano Kovalík se služebním psem Qanto z Levoče a Pavol Kotras se služebním psem Timo z Dubnice n. V., si ce podali skvělý výkon, umístili se však až na 14. a 17. místě. Především Qanto (letošní slovenský přeborník) předváděl nádhernou samostatnou práci, a pokud psovod ještě zapracuje na systematickosti při prohlídkách místností, nebude mít soupeře.

nejen při prohlídkách místností, ale i vozidel. Není čas se vracet a vzájemná důvěra mezi psem a psovodem musí být samozřejmostí.

Poslušnost

Trochu opomíjenou a snad i podceňovanou disciplínou je poslušnost. Přestože je stanovena na úrovni ZVV 1, ppor. Musila např. v letošním roce připravila o vítězství. Se svým psem Darem byl nejlepší na pachových pracích a stačilo mu povinných 42 bodů,

aby byl jasným vítězem (poslušnost se hodnotila jako poslední disciplína). Jenže právě s poslušností se Dar potýkal již v kurzu a pouhých 29 bodů, které za ni na přeboru získali, je oba odsunulo na 4. místo. Nicméně pravidla přeboru jsou jednoznačná a zvítězit mohou jen ti nejlepší, třeba i s kouskem štěstí.

Přebor měl vysokou úroveň a potvrdil, že speciální psi budou mít v ozbrojených složkách stále své místo.

Mjr. Ing. Luděk Hanžl

Foto autor

Celkové výsledky:

První místo, titul přeborník a putovní pohár generálního ředitelství VS ČR získal s počtem 480 bodů
pprap. Jan PETŘÍČEK
a jeho služební pes CID z Věznice Stráž p. Ralskem,

na druhém místě s 477 body se umístil
kpt. Pavel POCHMAN
a jeho služební pes ARGO z Věznice Oráčov,

třetí místo se 470 body obsadil
pprap. Jiří KAIML
a jeho služební pes AIM z Věznice Vinařice

Nepostradatelní pomocníci

V České republice narůstá šíření omamných a psychotropních látek (OPL). Drogy postihují zejména mladé lidi, šíří se všude kolem nás, vězení nevyjímaje. V loňském roce bylo 28 % osob nastupujících do výkonu vazby a trestu pozitivně označeno z užívání OPL. Ve věznicích, kde je dnes ve výkonu vazby či trestu okolo 19 500 osob, bylo v roce 2004 zneužito OPL v 171 případech, tj. o 17 % více než v roce 2003.

Řešit tento problém pomáhá i služební kynologie. Bylo zjištěno, že při vyhledávání drog je dokonce nejúčinnější. Psi-specialisté, vycvičení na vyhledávání omamných a psychotropních látek, jsou v našich věznicích již od roku 1997 využíváni zejména k prohlídkám poštovních i doručených zásilek a balíků, cel, ložnic, společných prostor i pracovišť. V odůvodněných případech se využívají i při prohlídkách vstupujících osob a vjíždějících vozidel. Při hledání drog jsou zkrátka nepostradatelní.

Vězeňská služba ČR má celkem 271 služebních psů. Z tohoto počtu je 48 plně vycvičených

na vyhledávání drog, dalších 22 je ve výcviku. Čtyři psi jsou zaměřeni na vyhledávání výbušnin.

Za rok 2004 bylo ve věznicích evidováno celkem 55 pozitivních nálezů OPL a psi značili dalších 67 míst, kde v minulosti mohla být OPL ukryta. Nejvíce nalézali marihuanu (20 případů), dále heroin, extázi a kokain. Čtyřnozí specialisté se brzy budou muset

naučit rozeznávat ještě jednu látku – Subutex –, která se bude používat jako substituční léčba odsouzených při závislosti na opioidech a kterou lze jako OPL zneužít.

Vězeňská služba bohužel nemá vlastní výcvikové středisko, a využívá proto zařízení Celní správy ČR a částečně i středisko Policie ČR. Ta ovšem nestačí pokrýt po-

žadavky na základní a kondiční výcvik psovodů a speciálních psů Vězeňské služby ČR. Zřízení výcvikového střediska je tedy nevyhnutelné. První kroky, pokud jde o výběr lokality a řešení organizačního zabezpečení chodu tohoto střediska, již byly učiněny. Zdá se, že nejlépe by vyhovovaly prostory psince ve Věznici Jiřice. (red)

Zleva prap. J. Šťastný, Sambo, kpt. P. Pochman.

Příběh ze života (tentokrát se šťastným koncem)

ORÁČOV • V květnu došlo v naší věznici k události, kterou dozajista nikdo nečekal. Z nestřeženého prostoru pro ustájení psů v bývalém vojenském areálu byl odcizen služební pes Sambo. Když jeho psovod přišel ráno ke kotci, s hrůzou zjistil, že pes zmizel. Neznámý pachatel překonal visací zámek a zvíře si odvedl.

Krádež Samba naše psovody pořádně dopálila. Rozhodně se nemínili smířit s myšlenkou, že by se jejich miláček už nikdy nenašel. Byl to jeden z našich nejlepších psů, kteří dosahují výborných výsledků ve službě i na sportovním poli, a odměňují tím své psovody.

A tak se ho rozhodli hledat. Strávili bezesné noci, projeli

okolí křížem krážem, zažili různé peripetie, ale příběh skončil šťastně. „Páníček“ svého psa našel a ve spolupráci s policií pachatele zadržel. Otázkou zůstává, zda se odcizení podaří prokázat.

Chtěl bych i touto cestou poděkovat nejen držiteli nalezeného psa prap. Janu Šťastnému, ale také celému kolektivu psovodů v čele s kpt. Pavlem Pochmanem, neboť bez jejich pomoci by pes nalezen nebyl. Děkuji jim zároveň za dosahované výsledky, plnění služebních úkolů, a především za lásku a péči, se kterou svoji profesi vykonávají.

Plk. Mgr. Pavel Třasák,
ředitel Věznice Oráčov
Foto archiv V Oráčově

U pankráckých psovodů

Vedoucí střediska služební kynologie VV Praha-Pankrác por. Viliam Majdan.

Střediska služební kynologie vězeňské služby jsou v devatenácti z pětaticeti vazebních věznic a věznic. Jedno takové – ve Vazební věznici Praha-Pankrác – jsme na začátku léta navštívili. Jeho vedoucí, inspektor strážní služby pro psovody por. Viliam Majdan, který tu šéfuje deseti psovodům, nás nejprve vede ke kotcům. Ozývá se z nich zuřivý štěkot. „Jsou to obranáři, ostří psi, chrání si své teritorium. Cizí tu rádi nevidí,“ omlouvá své svěřence náš průvodce.

Mají jich tu celkem třináct. Čtyři psi jsou vycvičeni na vyhledávání drog, ostatní jsou tak zvaně všestranní. Vesměs němečtí ovčáci, ale také belgičtí ovčáci a jeden přátelsky se tvářící (soudě podle toho, jak vrtěl ocasem) šedý bandog. Když však zjistil, že od nás nemůže nic očekávat, lehnu si a ostentativně od nás odvrátil hlavu. Není to příliš

rozšířené plemeno a na Pankráci ho zkoušejí. Zatím jsou s ním spokojeni. „Je vyrovnaný a má to v hlavě srovnané,“ říká instruktor, „při obranných pracích je nekompromisní.“

Mohla bych si některého pohladit? ptám se naivně. „To těžko, pokud nechcete, aby vás kousnul. To víte, jsou to služební psi, žádní gaučovní mazanci,“ rozmlouvá mi ten nápad instruktor. „Snad jedině drogaři, ti jsou klidnější. Pohybují se mezi lidmi a jsou vycvičeni tak, aby si lidí nevšímalí,“ dodává mírněji. A tak vyvedli Bena, německého ovčáka, který patří k těm nejlepším pankráckým psům-specialistům. Je tak šťastný, že vidí svého pána, strm. Stanislava Václavka, že snad ani nevnímá, že ho škrábu za ušima. Zdá se mi trochu hubený. „Kdepak,“ nesouhlasí jeho psovod. „Váží třicet čtyři kila, je akorát.“

„Krmíme je především granulami. Mají to rádi a je v nich všechno, co pes k výživě potřebuje, minerály, vitamíny..., ale dostávají i maso a za odměnu pamlsky,“ vstoupí do řeči por. Majdan.

Sami ostatně vidíme, že je tu o psy dobře postaráno. Mají všechno, co potřebují – trávnik na proskotačení a vyvenčení, dokonce i bazén, kde se mohou osvěžit. Jak se v něm šplouchají, nám názorně předvedl Ben. To bylo radosti, skákání a cákání! A závistivého štěkotu ostatních,

kterí ho pozorovali. Vsadila bych se, že mu i nadávali. Přestože je Ben zvyklý na slovo poslouchat, příkaz *K noze* mu jeho pán musí dát dvakrát. *Jen dvakrát.*

pejskařinu, musí tomu věnovat i něco ze svého volna a srdce. To není jen zaměstnání od osmi do čtyř. Řada našich psovodů si své psy bere večer domů, takže jsou

Strm. Stanislav Václavek s Benem.

Ve středisku je psí koupelna, dobře zásobený sklad s kynologickými potřebami. Kromě krmiwa jsou tu i hračky a kosmetické prostředky včetně lékárny.

Pankráčtí psovodi si vlastními silami vybudovali i vlastní „cvičáček“ s překážkami pro nejnutnější výcvik. Jinak cvičí převážně na pronajatém soukromém cvičišti na Zbraslavi.

Když je čas. A ten často chybí. Podle tabulek jsou psovodi totiž v první řadě strážní. „Na pořádnou psovodinu,“ říká poručík Majdan, „je kolikrát nutno nastavovat službu. Ošidit to nejde, pes musí mít péči, kterou potřebuje, nejde to dělat jen napůl.“

Služební psi vězeňské služby jsou dobře vycvičeni. Metodika výcviku je propracovaná, existuje spousta literatury, ale to hlavní, co přináší úspěch, je přístup psovodů ke zvířatům. „Každé zvíře má jinou povahu, a musí se s ním podle toho zacházet,“ pokračuje ve vyprávění V. Majdan, který se výcviku psů věnuje už dvacet let. „Bez lásky to nejde. Já vždycky říkám, že kdo chce dělat

vlastně součástí jejich rodin. Prostě mají je rádi a ten pěkný vztah mezi nimi se projeví i ve výsledcích práce.“

Jsou to spolehliví partáci do služby? zajímá mě.

„Určitě, dal bych za ně ruku do ohně,“ odpovídá S. Václavek bez zaváhání. „Na vyhledávání drog nic lepšího než služební pes není,“ potvrzuje jeho slova V. Majdan cestou do výcvikové místnosti, kterou si do střediska prosadil a vybavil ji důmyslným zařízením, „okoukaném“, jak říká, v cizině. Je tam cihlová zeď s vydlabanými úkryty na drogy, zamřížovaná polička s aromatickými předměty, kterými se pes při vyhledávání drog nesmí nechat rozptýlit, kout zařízený jako cela a speciální bedny, z nichž při správném označení omamné látky vypadne psovi za odměnu míček. Místnost je určena k výcviku mladých psů-drogařů, ale i pro zpestření života starších „mazáků“. A pak se řekne psí život.

Mgr. Eva Montgomeryová
Foto PaedDr. Lubomír Bajcura

V horku je i psům nejlépe ve vodě. Ben si to dovede užít!

Hosté z Owensbora

OLOMOUČ • Delegace z amerického města Owensboro ve státě Kentucky, která začátkem června zavítala do partnerského města Olomouc, měla ve svém programu rovněž návštěvu vazební věznice. Zúčastnili se jí Reid Haire, volený přednosta okresního úřadu, v jehož regionu je věznice, a Larry Mayfield, bankéř a organizátor výměnných pobytů obyvatel sprátených měst, za doprovodu Silvie Malinové ze zahraničního oddělení Magistrátu města Olomouce.

Zdeněk Šafář, první zástupce ředitele Vazební věznice Olomouc, je seznámil s historií vazební věznice a posláním vězeňské služby. Dále pohovořil o tom, jak se v praxi projevíly změny zákona o výkonu trestu odnětí svobody a zákona o výkonu vazby, jaká péče je poskytována osobám ve výkonu vazby a výkonu trestu, a nastínil perspektivy při zaměstnávání odsouzených na nestřežených pracovištích.

Hosty zajímala rovněž problematika předcházení nepovolenému jednání obviněných a odsouzených, např. agresivité, sebepoškozování, suicidálního chování. Z. Šafář vysvětlil, v čem spočívají pedagogické a psychologické intervence při řešení krizových stavů vězňů osob a jaká opatření se přijímají k včasnému odhalování všech forem násilného a jiného protiprávního jednání, které by mělo za následek újmu na zdraví vězňů nebo které by mohlo ohrozit účel výkonu vazby nebo trestu. Zmínil se i o systému poradenství, jehož cílem je minimalizovat psychickou zátěž vězňů z dlouhodobého pobytu ve VV nebo VT.

Při prohlídce vazební věznice se hosté zajímali o kapacitní možnosti a pochvalně se vyjadřovali o práci zaměstnanců a čistotě na celách i ve společných prostorách.

Mgr. Martina Žbánkova

Návštěva velvyslance JAR

Dr. Noel Lehoko se zástupci Věznice Mírov, GŘ Praha a OÚ Mírov.

MÍROV • Velvyslanec Jihoafrické republiky dr. Noel Lehoko navštívil 31. května 2005 na pozvání hlavního kaplana VS ČR Mgr. Bohdana Pivoňky Věznici Mírov.

Po úvodním setkání se zástupci vedení věznice, představiteli OÚ Mírov a duchovními následovala prohlídka věznice a beseda s odsouzenými. Na českém

vězeňství zvláště ocenil jeho humanitní přístup k vězňům, odbornou zdravotnickou péči, nabídku volnočasových aktivit a možnost náboženského vyznání vězňů u široké škály církví. Prohlásil, že pokud jde o systém vězeňství, jeho země by se u nás mohla inspirovat.

*Bc. Magda Petřková
Foto autorka*

Sjednání vnitřních řádů vazebních věznic

HRADEC KRÁLOVÉ • Ve dnech 3.–5. 5. 2005 zasedala ve Vazební věznici Hradec Králové pracovní skupina, která se zabývala myšlenkou vytvořit univerzální vnitřní řád pro vazební věznice. Z odboru výkonu vazby a trestu generálního ředitelství VS ČR byli přítomni Miloslav Burian a Vladimír Koranda, Vazební věznice Brno byla zastoupena pplk. Mgr. Rudolfem Soudkem, Věznice Plzeň Bc. Pavlem Hrdličkou, za hostující věznici se jednání účastnil pplk. Mgr. Ivan Khom.

Sjednání některých ustanovení vnitřních řádů jednotlivých vazebních věznic by mohlo řadu věcí zlepšit, například stanovením týdenní částky na nákupy by se mohlo předejít nespokojenosti v řadách eskortovaných vězňů. Vzhledem k tomu, že univerzální vnitřní řád musí být stručný, specifika jednotlivých vazebních věznic by bylo nutno řešit prostřednictvím příloh. Čas ukáže, zda se tato iniciativa setká s úspěchem.

*Pplk. Mgr. Ilja Jurka
Foto archiv VV Hradec Králové*

Personální změny

OLOMOUČ • Pplk. Bc. Jiří Ruprecht byl dne 1. 8. 2005 pověřen funkcí ředitele Vazební věznice v Olomouci. Personální změny ve vedení Vazební věznice Olomouc nastaly poté, kdy generální ředitel Vězeňské služby České republiky plk. Mgr. Luděk Kula pověřil řízením odboru logistiky generálního ředitelství VS ČR plk. PhDr. Zdeňka Kreuzziegera, který řídil olomouckou vazební věznici od r. 2002.

Pplk. Bc. Jiří Ruprecht pracuje u vězeňské služby od r. 1992. Za dobu svého působení ve VS ČR prošel několika řídicími funkcemi. Od roku 2003, před nástupem do funkce ředitele olomoucké vazební věznice, byl 1. zástupcem ředitele ve Věznici Mírov.

Mgr. Martina Žbánkova

Pietní akt

PLZEŇ • Vedení Věznice Plzeň v čele s jejím ředitelem plk. Ing. Jaroslavem Zemanem uctilo v den výročí poprav generála Heliodora Příky položením kytice památku všech, kteří položili životy za principy demokracie. (vs)

Těžko na cvičišti, lehký na bojišti

Foto Soňa Haluzová

PRAHA-PANKRÁC • Příslušníci operativně-eskortní skupiny pankrácké vazební věznice se opět velmi dobře prezentovali 27. května 2005 ve Frýdlantě, kde se v rámci 8. mezinárodního mistrovství psovodů Celní správy ČR ve vyhledávání drog uskutečnil prezentační program ozbrojených složek státu.

Za Vězeňskou službu ČR předvedli ukázkou z výcviku – slánění plně vyzbrojeného týmu z městské radnice s následným zásahem proti ozbrojené osobě zadržující rukojmí v místnosti a činnost týmu při ozbrojeném napadení motorizované či pěší eskorty. Akci komentoval mjr. Petr Dostál z odboru speciálních činností OVAJS GR VS ČR.

Kpt. Jiří Kudrna
Foto archiv VS ČR

DOLNÍ LHOTA • Čtyřicet příslušníků z vazebních věznic Brno, Břeclav a věznic Kuřim, Znojmo absolvovali dne 17. 6. 2005 na střelnici Policie ČR v lomu obce Dolní Lhota na okrese Blansko za velmi teplého a slunečného počasí oblastní cvičení služebního zákroku pod jednotným velením. Šlo o výcvik nejen v pořadové přípravě a povelové technice, ale i o nácvik

taktiky v plné protiúderové výstroji při řešení hromadné nezákonné činnosti vězňů. Při cvičení si zasahující příslušníci jednotky vyzkoušeli použití speciální expanzní zbraně Kraken. Ta je určena pro nízkorychlostní střelbu na blízké cíle a jako střely je možné použít i tenisové míčky.

Příslušníci VV Brno provedli také krátké secvícení taktiky pro-

vádění eskort nebezpečných nebo zájmových osob.

Součástí oblastního cvičení byl výcvik vyjednávačů jmenovaných věznic, kteří v rámci námětového cvičení řešili konkrétní modelové situace, např. když vězeň vzal jako rukojmí psycholožku věznice a ohrožoval ji nožem nebo když se odsouzený zabarikádoval v dílně věznice.

PhDr. Soňa Haluzová

KYNŠPERK n. O. • Přípravenost a součinnost věznic 1. oblasti (organizační jednotky Kynšperk nad Ohří, Horní Slavkov, Ostrov, Oráčov, Všehrady, Nové Sedlo a Drahonice) při řešení nepokojů nebo jiných hromadných nezákonných vystoupení vězňů prověřilo ve dnech 25. a 26. května 2005 společné námětové cvičení jednotek urče-

ných pro zákrok pod jednotným velením.

Po slavnostním zahájení se jednotky věnovaly nácviku zásahu k potlačení nezákonného jednání vězňů.

Druhý den se jednotky přesunuly do Věznice Kynšperk nad Ohří. Tam se nacvičovala modelová situace, kdy šest odsouzených odmítlo nastoupit na

snídani, fyzicky napadlo vychovatele, poté se zabarikádovalo na ložnicích a ničilo majetek věznice. Vzhledem k tomu, že jednání skupiny vyjednávačů s odsouzenými bylo neúčinné, byl vydán povel k provedení zákroku, jehož cílem bylo zajistit agresivní odsouzené a nastolit na oddíle opět klid a pořádek.

Petra Bělková

PŘÍBRAM • Operační jednotka VS ČR Věznice Příbram předvedla 1. června na sportovním stadionu v Milíně dětem z tamější základní školy zákrok proti vzbouřeným nebezpečným osobám. Děti s úžasem sledovaly, jak příslušníci v protiú-

derových kompletech, kuklách a s patřičnou výbrojí potlačují vzpouru vězňů. Akci komentoval pplk. PhDr. Vavřín Matúšek, který zajímavou formou seznámil návštěvníky se životem ve vězení a strukturou vězeňské služby. Na své „tvrdé hochy“ se přišel

podívat i ředitel Věznice Příbram plk. Mgr. Jiří Bureš a starosta obce Milín ing. Pavel Nekl.

Akce byla nejen prezentační činnosti Vězeňské služby ČR, ale i vhodnou pedagogickou součástí prevence kriminality mládeže.

Por. Petr Prokeš

Zákaz poprav mladistvých

USA • Americký nejvyšší soud zrušil trest smrti pro nezletilé. Odporoval podle něj osmému dodatku ústavy, který zakazuje krutý a neobvyklý trest. Rozhodnutí nejvyšších soudců zachrání život 72 delikventů, kteří spáchali hrdelní zločin jako mladiství a čekali na vykonání rozsudku v amerických celách smrti. Nezletilé až dosud popravovali v devatenácti státech unie.

Radikální změny

Švédsko • Zostřením předpisů po nedávné sérii útěků vězňů se švédská vězeňská služba nyní snaží vybudovat věznice, z nichž nelze utéct. Jádrem spočívá v reformě používání technických prostředků, kterými je kontrolována bezpečnost eskort, kolem věznic mají vyrůst nové zdi, nad oploceními se budou instalovat elektrické dráty s vysokým napětím, nová nařízení limitují provoz mobilních telefonů a provádějí se kontroly detektorem.

Předseda odborového svazu státních zaměstnanců Per Sunnenborn se domnívá, že změny povedou ke zhoršení situace odsouzených. Ohrožena je rovnováha mezi úrovní zacházení s vězni a mírou bezpečnostních opatření zaměřených na předcházení útěkům.

Růžová show drsníků

USA • Zajímavou terapii pro vězně ve Phoenixu a účinnou prevenci pro ty, kteří jsou náchylní k porušování zákonů, vymyslel a uplatnil šerif Joe Arpaio, považovaný za nejtvrdšího strážce zákona a pořádku v USA. Asi 700 trestanců oblékl do růžového prádla, pantoflí a růžových pout a takto vyšňořen je nechal maširovat městem, když se stěhovali z přeplněné věznice do asi tři kilometry vzdáleného nového zařízení. „Aspoň je přejdou myšlenky na útěk,“ zdůvodnil růžovou show v ulicích šerif a dodal, že to snad odradí i další potenciální zločince. Neobvyklý průvod se uskutečnil za velmi přísných bezpečnostních opatření.

PPP projekty věznic v Británii

Do dvou britských věznic HMP Kilmarnock a HMP Parc Bridgend vybudovaných a provozovaných formou Partnerství veřejného a soukromého sektoru směřovala 23.–29. června 2005 pracovní cesta členů týmu, který v rámci projektu Public Private Partnership (PPP) připravuje výstavbu věznice v České republice. Českou delegaci tvořili náměstek místopředsedy vlády a ministra spravedlnosti Mgr. Ivo Hartmann, MBA, náměstek ministra spravedlnosti Ing. Antonín Liberda, ředitel odboru poradců ministra spravedlnosti Ing. Vojtěch Dubový, manažerka projektu PPP Ing. Veronika Vokounová, ředitel investičního odboru ministerstva spravedlnosti Ing. Michael Mrzkoš, generální ředitel Vězeňské služby ČR plk. Mgr. Luděk Kula a ředitelka ekonomického odboru GŘ VS Ing. Radoslava Hüttnerová. Cílem cesty bylo seznámení s fungováním již realizovaných projektů PPP, konzultace zaměřené na studium forem implementace PPP do právního prostředí Velké Británie a využití soukromého kapitálu pro efektivní rozvoj materiálně-technické základny ve vězeňské praxi.

HMP Kilmarnock (Skotsko)

Základní informace o vězni získal český tým při setkání s ředitelem věznice Nickem Cameronom a vládním inspektorem Ianem Bannatynem.

V prostoru bývalých skladů munice vznikala od roku 1997 nová věznice formou PPP se zárukou u šesti bank, do provozu byla dána v březnu 1999. Jejím provozovatelem je firma SERCO, která má 45 000 zaměstnanců a zajišťuje služby ve 37 zemích. Kontrakt byl uzavřen na 25 let, po uplynutí této doby přejde věznice do majetku státu. Investiční náklady dosáhly výše 32 milionů liber (GBP). Po 15 letech bude vězeňská služba platit pouze provoz.

Původní kapacita věznice činila 500 ubytovacích míst, nyní v ní vykonává vazbu, krátkodobé, dlouhodobé i doživotní tresty celkem 600 osob. Princip platby za tuto službu je dvousložkový, tvoří ji úhrada za 500 vězňů a úhrada za počet nad 500 osob. Provozní náklady jsou zhruba poloviční – ve státní věznici jsou náklady na vězně ve výši 30 tisíc liber ročně a v soukromé 15 tisíc liber. Poskytované služby jsou na vyšší úrovni než ve státních zařízeních. Plnění smlouvy o provozování kontrolují pravidelně inspekce.

Architektonický a technický popis: ohradní zeď vysoká 5,2 m, vnitřní oplocení, kamery, perimetr, vstupní a administrativní objekt, návštěvní místnost, kuchyně, dílny, učebny, tělocvična, hřiště, zdravotní středisko, dva bloky ubytoven situované do tvaru kříže, uprostřed operační středisko. Ubytování po jednom, 200 vězňů ve společných celách po dvou. Veškeré koridory jsou

kryté, komplex budov je vystavěn z betonu a ošetřen pouze nátěrem, který umožňuje snadnou údržbu.

mimo celu, v praxi dosahují dokonce 14 hodin denně, kdy vězni za účelem zaměstnání a vzdělávání bezproblémově cirkulují

Věznice má 305 zaměstnanců, což je s ohledem na celkovou kapacitu věznice méně než ve věznicích spravovaných státem. Kilmarnock patří mezi regiony s velkou nezaměstnaností, proto s náborem zaměstnanců, také díky dobrým stykům s místním tiskem, nebyly problémy. Fluktuace počátku dosahovala 38 %, ale nyní se výrazně snížila. Skotští kolegové motivují personál odměnou za dobrou práci. Mají systém hodnocení, který začíná ve věznici soutěží o nejlepšího pracovníka měsíce a končí každoroční celostátní soutěží věznic. Přímou ve věznici probíhá také školení a další výcvik personálu. Zdejší tým pro potlačování vzpour se již uplatnil v akci v jiné státní věznici.

Smlouva požaduje umístění vězně minimálně 35 hodin týdně

z věznice do státních i nestátních zařízení a zpět. Při zacházení s vězni se stejně jako ve státních věznicích dodržují všechny platné zákony o výkonu vazby a trestu odnětí svobody.

HMP Parc Bridgend (Wales)

První informace prezentoval Paul Francis, senior manager provozovatele věznice, jímž je firma Group 4 Securition. Podle jeho názoru soukromý sektor dobře zajišťuje služby, je plně otevřen inovaci, lépe zvládá náklady. Počínaje rokem 1991 se první kontrakty této firmy s vězeňstvím v rámci PPP týkaly např. eskort a elektrického monitorování. První věznice byla za účasti této soukromé firmy postavena v roce 1995. Group 4 Securition v Britá-

nii zajišťuje službami 12 věznic, z toho 4 věznice pro mladistvé a 4 imigrační střediska. Veřejný sektor si v pozici zákazníka určí, jaké chce služby, která rizika zůstanou jemu a která převezme soukromý sektor. V rámci provozování věznic jsou zajišťovány personální služby, zdravotnické služby, vzdělávání personálu i vězňů a údržba objektů. Roční výdaje na vězně ve státním sektoru se pohybují od 18 do 45 tisíc liber, v soukromém sektoru představují 20 až 22 tisíc liber.

V soukromých věznicích mají zadržení i věznění stejná práva jako ve státních zařízeních a to též platí pro zaměstnance.

Ve smyslu zákona jsou pro veřejný i soukromý sektor schvalovány tytéž standardy poskytovaných služeb. Kontrakt kontroluje vláda, jejíž kontrolní mechanismus zahrnuje poskytování služeb, roční přehledy činnosti, zacházení s vězni a vnitřní audit. Existuje i kontrola na místní úrovni, prostřednictvím bank a v neposlední řadě i sdělovacích prostředků.

Do vedení soukromé věznice přicházejí většinou lidé, kteří zastávali

pozice na úrovni vyššího a středního managementu ve veřejném sektoru. Noví zaměstnanci z regionu jsou přijímáni na úroveň řadových pracovníků.

Podrobnosti o provozu věznice vystavěné v letech 1995–1997 nákladem 60 milionů liber sděloval ředitel Jerry Knight. HMP Parc Bridgend má kapacitu cca 1000 vězňů při 450 až 460 zaměstnancích (ve státních věznicích připadá na 1000 vězňů 600 až 650 zaměstnanců).

Kontrakt byl uzavřen na 800 vězeňských míst denně, dalších 120 míst přibýlo na základě dodatku ke smlouvě. Za nedodržení kontraktu hrozí provozovateli velké sankce. Ve věznicích jsou umístěny všechny kategorie vězněných osob.

Ve Velké Británii přetrvává zvykové právo, že na činnosti

s vězni připadá 30 hodin týdně a 11 hodin denně mají být mimo celu. Optimální počet vězňů na věznici není stanoven. V soukromých zařízeních bývá umístěno 400 až 3000 vězněných osob. Za neefektivnější tam považují malý počet kapacitně velkých věznic.

Jednání v Londýně

V závěru studijní cesty se delegace v Londýně setkala s představitelem nejvyššího managementu britské vězeňské služby na HM Prisons service Headquarters. Pan Water MacGowen během rozhovoru projevil zájem navštívit některou z našich věznic.

Delegace měla příležitost seznámit se s činností společnosti Skanska BOT UK, která budovala věznice v Kilmarnocku i v Bridgendu. Postřehy soukromého sektoru jsou v tomto ohledu převážně komerční, vycházejí z efektivity projektu. Hlavní úlohu v efektivitě procesu hraje banky, které projekt financují, od jejich úroků se odvíjí i konečná cena pro zákazníka, tzn. pro veřejný sektor.

V zásadě lze říci, že čím je projekt připravenější a vyzkoušenější, tím jsou pak nižší i náklady po celou dobu provozování. Efektivita samotné investice spočívá v užití co nejstandardnějších materiálů, tj. převážně monolitického betonu. Užití nejmodernějších zabezpečovacích systémů přináší rychlou návratnost vynaložených prostředků a uspoří značné prostředky po dobu provozu zařízení.

Ředitel Partnership UK David Kent seznámil české kolegy s filozofií PPP ve Velké Británii. Partnership UK je nositelem politiky využití soukromého kapitálu ve prospěch veřejného sektoru. Prvním projektem PPP ve Velké Británii byla malá vazební věznice, na které si vláda vyzkoušela přínos projektů PPP. Dnes je v Anglii a Walesu devět privátních věznic, všechny fungují bez větších problémů. Při realizaci projektů je velmi důležité přenesení rizik ze státního sektoru na soukromý, v tom tkví smysl PPP. Jedná se především o provozní rizika. Soukromý sektor přinesl díky tomu inovativní metody a efektivní návrhy věznic tak, aby kontrakt byl oboustranně

výhodný. V kontraktu musí být uvedena konkrétní sazba určená na úhradu počáteční investice, druhá smluvní částka, která pak pokrývá provoz, je valorizována podle míry inflace. Principem kontraktu je poskytnout ubytovací místa pro vězně (topení, voda, přístup ke sportu, zdravotní péči, volnočasovým aktivitám a ke vzdělávání). Riziko spojené s poptávkou nese veřejný sektor. Ten musí platit na principu dostupnosti, tzn. i za každé volné místo, které je ovšem k dispozici. Nejsou-li plněna kritéria kontraktu ze strany soukromého sektoru, dochází k penalizaci, veřejný sektor v takovém případě platí méně.

Ve Velké Británii funguje i soukromá ostraha věznic, proto je v každé věznici přítomen vládní inspektor (SPS Controller), který neustále kontroluje dodržování kritérií kontraktu. Zároveň plní funkce nepřenosné na soukromý sektor, tzn. ukládání kázeňských trestů vězňům, řízení ve věci podmíněného propuštění atd. Vládní inspektor kontroluje především podmínky ubytování (předepsaná plocha na jednoho vězně v m², topení, větrání cel), zacházení s vězni (přístup k jídlu, vodě, hygieně), dodržování stanovených hodin mimo celu, funkčnost poplašného zařízení v každé cele, aby si vězeň mohl kdykoli zavolat pomoc atd. Efektivita takového kontraktu je zabezpečena především tím, že i dozorcí jsou zaměstnanci soukromého sektoru. V České republice není zatím takovýto model možný z důvodu rozdílné legislativy. Podobnou legislativu však mají i ve Francii či Německu, kde spolupráce PPP funguje také na velmi dobré úrovni.

Pracovní cesta byla velkým přínosem pro přípravu vlastního projektu české věznice, protože Velká Británie je zakladatelem procesu PPP a v této oblasti má již bohaté zkušenosti. Pracovníci ministerstva spravedlnosti i generálního ředitelství VS ČR se seznámili s mnoha zkušenostmi, negativními (ty bývají nejdůležitější, abychom je neopakovali) i pozitivními. Velkým přínosem byly zejména informace o samotné přípravě projektů, která právě v České republice probíhá.

Ing. Radoslava Hüttnerová,
ředitelka EO GR VS

ZAJÍMAVOSTI

Peklo Carandiru

Brazílie • K nejdrsnějším věznicím světa patří Carandiru v Sao Paulu. V budově pro 3500 trestanců se jich tísní 7500. Téměř pětina z nich je HIV pozitivní. Bitky mezi vězni a vraždy jsou na denním pořádku. Když je někdo zraněn nebo onemocní, má jen mizivou šanci dostat se k lékaři. V říjnu 1992 tu vypukla obrovská násilná vzpoura, při níž zahynulo přes sto lidí.

Fešácký kriminál

Velká Británie • Britský vrah dvou školaček byl odsouzen k doživotnímu vězení. Má v něm pohodlí, jaké mu mohou někteří bezúhonní občané jen závidět: dostal speciální byt v hodnotě sto tisíc liber (4,5 milionu korun). V obývacím pokoji má televizi, hi-fi věž, DVD přehrávač, počítač, kuchyňku s mikrovlnkou, vlastní záchod, koupelnu a malou tělocvičnu. K dispozici je mu i instruktor, který mu pomůže se vzděláváním v jakémkoli oboru, který si odsouzenec vybere. Kromě běžné vězeňské stravy dostává 50 liber týdně (2250 korun), za které si může objednat jídlo, na které má chuť. Celý byt je 24 hodin denně monitorován kamerami, jednou za půl hodiny ho kontroluje strážník. S ostatními vězni vůbec nepříjde do styku. „Je to experiment, musíme se o něj postarat a hlídat ho, i když většina lidí by byla nejradši, kdyby se zabil,“ uvedl zdroj z wake fieldské věznice, v níž se staví další tři podobné byty. Jsou určeny pro pachatele násilných zločinů odsouzených na dlouhá léta, jimž hrozí napadení od spoluvězňů a je u nich riziko, že spáchají sebevraždu.

Alarmující situace

Itálie • Situace v italských věznicích není dobrá. V současné době je v nich na šedesát tisíc vězňů, což je rekord v historii italského vězeňství, a doslova praskají ve švech. Ministr spravedlnosti Roberto Castelli označil situaci za alarmující a chystá opatření.

Nejhorší místo na světě

Keňa • Věznice v Nairobi byla postavena v roce 1911 pro 800 chovanců. Dnes jich je tu asi 3800. Mají hlad, sužují je nemoci a špína. Celou budovu prostupuje pach špíny, potu a exkrementů. Rozpočet na jednoho vězně je osm korun na den. V místnosti pro 50 lidí je jich 250. Matrací mají jen pět, přikrývky žádné. K snídani dostávají horkou vodu s kukuřičnou moukou, k obědu shnilou zeleninu, k večeři chléb. „Je to nejhorší místo na světě. Přežíváme jen z milosti boží,“ řekl britské BBC jeden z vězňů, Nigrijec Colin Alexander.

Luxusní restaurace

Itálie • Skupina trestanců v jednom římském vězení si z kriminálu udělala luxusní restauraci. Uspořádali si tam soustěž ve vaření, a protože pocházejí z nejrůznějších zemí, vznikly skutečné mezinárodní speciality. Ze svých receptů dokonce sestavili knihu, která vyšla v Itálii po názvem Únikové cesty – vaření za mřížemi. Jednoduché vaření to ale rozhodně nebylo. Vězni totiž nesměli používat nože. Jeden z „kuchařů“ tak krájel víkem od plechovky. Podle odborníků vaření vězňům psychicky pomáhá. „Je to pro mě moc důležité, na jednu si víc vážím obyčejného života a mám chuť začlenit se do normální společnosti,“ řekl vězeň z Alžírka.

Pořezali si zápěstí

Rusko • Přibližně 180 vězňů si koncem června pořezali zápěstí a krky na protest proti podmínkám v zařízení. Naštěstí šlo jen o povrchová zranění. Do protestní akce se údajně zapojilo až 500 vězňů. Stěžovali si na to, že jsou ve věznici vystaveni psychickému tlaku, ponižování i fyzickému násilí ze strany dozorců a požadovali výměnu vedení věznice. Ruské věznice bývají často přeplněné a vězni žijí ve špatných podmínkách, výskyt tuberkulózy a AIDS není ojedinělý. Žije v nich 767 tisíc lidí. Větší počet vězňů mají jen ve Spojených státech a Číně.

Setkání tří generálních ředitelů

Zleva generál JUDr. Oto Lobodáš, generál Jan Pyrcak a plukovník Mgr. Luděk Kula.

POLSKO • Rekreační středisko polské vězeňské služby v Zakopaném bylo v červnu 2005 místem přátelského setkání nejvyšších představitelů polské, české a slovenské vězeňské služby. Kromě oficiálního pracovního programu si tentokrát generální ředitelé vyhradili dostatek času na neformální rozhovory a turistiku v náročném, ale velmi krásném terénu polských Tater.

Generální ředitel VS ČR plk. Mgr. Luděk Kula a generální ředitel polské vězeňské služby gen. Jan Pyrcak podepsali při této příležitosti dohodu o výměnné rodinné rekreaci mezi generálními ředitelstvími obou vězeňských služeb. Pro celkem 35 zaměstnanců VS ČR a jejich rodinných příslušníků tak vznikla možnost strávit již letošní dovolenou v Zakopaném. Stejněmu počtu polských kolegů s rodinami se otevřely dveře zotavoven ve Šlovicích a v Praze-Květnici.

(LB)

Foto archiv VS

Pracovní návštěva na Slovensku

SLOVENSKO • Generální ředitel Vězeňské služby ČR plk. Mgr. Luděk Kula si za cíl své první oficiální zahraniční cesty zvolil Slovensko. Ve dnech 10.–11. května 2005 se v Bratislavě setkal s generálním ředitelem Sboru vězeňské a justiční stráže SR gen. JUDr. Oto Lobodášem, který ho také doprovázel při návštěvě slovenského ministerstva spravedlnosti.

Oba pozitivně hodnotili dlouhodobý odborný a společenský standard přátelské spolupráce mezi vězeňskými službami obou zemí a vyjádřili zájem na pokračování tradičně dobrých vztahů na profesionální i přátelské úrovni.

Při jednání, které pokračovalo v rekreačním zařízení Omšenie poblíž Trenčianských Teplic, byli za Českou republiku přítomni také ředitelka sekretariátu generálního ředitele Mgr. Miloslava Havlíčková spolu s ředitelem odboru vězeňské a justiční stráže plk. JUDr. Miloslavem Mádlem, za Slovenskou republiku ředitel sekretariátu generálního ředitele plk. JUDr. Dušan Lukačka s náčelníkem odboru ochrany a obrany plk. PaedDr. Vladimírem Raganem. Předmětem jednání bylo plnění Dohody o podmínkách rozvoje spolupráce mezi Vězeňskou službou ČR a Sbozem vě-

Přijetí na ministerstvu spravedlnosti v Bratislavě. Zleva ekonomický náměstek generálního ředitele ZVJS SR plk. Ing. Štefan Nozdrovický, generální ředitel ZVJS SR gen. JUDr. Oto Lobodáš, náměstek generálního ředitele ZVJS SR plk. Mgr. Milan Jašurek, ředitel odboru pro vězeňství generálního ředitelství ZVJS SR plk. JUDr. Jozef Korec, generální ředitel sekce trestního práva ministerstva spravedlnosti SR Mgr. Miroslav Lehoczky, generální ředitel VS ČR plk. Mgr. Luděk Kula.

zeňské a justiční stráže SR a Plánu výměnných stáží mezi oběma zeměmi.

Na závěr jednání si generální ředitelé stanovili konkrétní úkoly směřující k intenzivnější výměně zkušeností v oblasti zacházení s vězni a ostraze vězeňských objektů na úrovni odborů generálních ředitelství. Zabývali se rovněž připravovanými dohodami o spolupráci mezi konkrétními

věznicemi obou zemí. Výměna zkušeností by měla nadále zahrnovat i účast slovenských kolegů na poradách organizovaných českými odbory generálního ředitelství a naopak. V příjemném prostředí zotavovny Omšenie hovořili generální ředitelé také o rozšíření možností výměnných rehabilitačních pobytů.

(LB)

Foto Mgr. M. Havlíčková

Vyznamenání pro Ludka Kulu

POLSKO • Vysoké vyznamenání, zlatou medaili za rozvoj a přínos v oblasti penitenciární péče, předal generálnímu řediteli Vězeňské služby České republiky plk. Mgr. Ludku Kulovi ministr spravedlnosti Polské republiky Andrzej Kalwas. Stalo se tak u příležitosti promoční slavnosti posluchačů Centrálního školícího střediska Vězeňské služby Polské republiky konané počátkem července letošního roku v Kaliszi.

Slavnostnímu aktu, jenž tradičně patří k významným událostem v životě Vězeňské služby Polské republiky, byli dále přítomni její generální ředitel gen. Jan Pycak, generální ředitel Sboru vězeňské a justiční stráže Slovenské republiky gen. JUDr. Oto Lobodáš, představitelé města a politických stran, rodinní příslušníci vyřazených posluchačů a zástupci sdělovacích prostředků.

V průběhu slavnostního ceremoniálu bylo generálem Pycakem pasováno do důstojnické hodnosti podporučík 364 kadetů, kteří úspěšně dokončili studium. Vzdělávání příslušníků polské vězeňské služby zde probíhá od roku 1950. Prvních pět let se zde školili pouze poddůstojníci. Potom došlo ke sloučení s důstojnickou školou vězeňské služby v Ilawie a vzniklo výcvikové centrum ve Szczepiornie. V roce 1969 bylo centrum výcviku ustanoveno jako Ośrodek Szkolenia Służby Więziennej (Středisko školení vězeňské služby) s posláním zajišťovat didakticko-výchovnou činnost pro nově přijímané příslušníky (důstojníky a poddůstojníky) a organizo-

vat kurzy k doplnění vzdělání a profesního zdokonalování se příslušníků.

V roce 1987 kaliské pracoviště změnilo svůj název na Centralny Ośrodek Szkolenia Służby Więziennej (Centrální školící středisko Vězeňské služby) a o dva roky později došlo i k podstatným změnám v zaměření výukové činnosti, především obsah učebních plánů byl orientován

Dnes lze ve středisku současné ubytovat ve čtyřech školních rotách téměř 500 posluchačů. K dispozici mají 35 přednáškových místností, včetně učeben specializovaných pro výuku střelby, informatiky, tělesné výchovy a sebeobrany, zdravotní služby atd. Ve volném čase mají studenti k dispozici sportovní sály, sál pro judo, dvě posilovny, saunu, internetovou místnost a klub.

na požadavky vyplývající z rozvoje vězeňství ve světě a standardů dosažených ve vyspělých zemích Evropské unie. V té době středisko navázalo úzké kontakty s vysokoškolskými centry a stalo se iniciátorem a organizátorem různorodých projektů vědeckého charakteru, například pravidelných celostátních kongresů a symposií k vězeňství.

Generální ředitel VS ČR Luděk Kula se během svého pobytu v Kaliszi setkal s nejvyššími představiteli polské justice a vězeňské služby, generálním ředitelem Sboru vězeňské a justiční stráže Slovenské republiky a projednal s nimi možnosti další vzájemné spolupráce.

Ing. M. Jílek, PhDr. J. Pavlů

Foto Piotr Kochański

ZAJÍMAVOSTI

Kuriózní trest

Itálie • Mladík, který se dostal před soud kvůli vandalismu, pomlouvám a rušení klidu, odešel domů s nečekaným trestem: musí se zbavit nadbytečných kilogramů. Stokilová váha měla „neblahý dopad“ na morální vlastnosti sedmnáctiletého hochy a dieta „posílí jeho sebevědomí“, cituje ze soudcovy rozhodnutí list *Messaggero*. Neuvádí však už, kolik kilogramů musí shodit, aby se polepšil.

Uklízečkám odzvonili

Irsko • Krušné časy nastanou vězňům v irských káznících. Už si nebudou smět najímat uklízečky ani soukromě objednávat jídlo a alkohol, používat za úplatu vlastní nábytek. Vyplývá to z návrhu nových vězeňských zákonů, které zveřejnilo irské ministerstvo vnitra. Jde o první revizi těchto zákonů za posledních 50 let. Návrhy rovněž vylučují používání trestů, jako je omezení potravy, tělesné tresty nebo povinnost vykonávat těžké práce.

Stopařský pech

Izrael • Velkou smůlu měl izraelský vězeň, když si při stopování zastavil dozorce z věznice, odkud před devíti měsíci upláchl. Dozorce měl po službě a vydal se s přáteli na výlet k moři. Stopaři zastavil, ale brzy v něm poznal svého „svěřence“, a tak namísto k moři zamířil na nejbližší policejní stanici. Na devět let odsouzenému vězni za pašování drog se podařilo utéct, když mu byla povolena návštěva rodičů.

Byznys ve vězeňství

USA • Jeden z největších provozovatelů soukromých věznic v USA, GOE Group, koupil za 62 milionů dolarů menšího konkurenta *Correcional Services*. Skupina má ve své správě více než 40 věznic a vazebních věznic a několik ústavů pro duševně choré. Zařízení jsou rozmístěna v Severní Americe, Austrálii, na Novém Zélandu, v Británii a Jižní Africe. Firma má kapacitu 35 tisíc klientů. (mon, LB)

Mezinárodní konference v Dolním Sasku

SRN • Na pozvání ministerstva spravedlnosti Dolního Saska se delegace Vězeňské služby České republiky zúčastnila mezinárodní konference, která se 21. 6.–25. 6. 2005 konala v Institutu vzdělávání dolnosaské vězeňské služby ve Wolfenbüttelu.

Delegaci tvořili plk. PhDr. M. Jůzl, PhD, ředitel Institutu vzdělávání Vězeňské služby ČR, plk. PhDr. Z. Kalivodová, ředitelka Věznice Kuřim, a JUDr. J.

Nejedlý z oddělení mezinárodních vztahů a evropské integrace GR VS. Konference byla zaměřena na výměnu zkušeností v oblasti budování vězeňských systémů v Dolním Sasku, Maďarsku a Polsku.

Účastníci konference společně navštívili věznici ve Wolfenbüttelu včetně tamního Památníku obětem fašistického násilí a věznice Braunschweig, Hannover a Langenhagen.

Vězeňské služby Dolního Saska a České republiky poji dlouholetá spolupráce na smluvním základě, naposledy byl text smlouvy novelizován a parafován v roce 2004. Kolegové z Dolního Saska si mnoho slibují od připravované oficiální návštěvy generálního ředitele VS ČR v Hannoveru. Mají zájem na zintenzivnění vzájemných styků na úrovni institutů vzdělávání a věznic.

(LB)

Dynamická bezpečnost

Tématem letošního společného semináře Vězeňské duchovenské péče a zaměstnanců VS ČR, který se konal v polovině června v zatahovně Přední Labská nedaleko Špindlerova Mlýna, byla dynamická bezpečnost.

Zahájení si vzal na starost organizační tým – předsedkyně VDP Renata Balcarová, hlavní kaplan VS ČR Mgr. Bohdan Pivoňka a metodická psychologů VS ČR PhDr. Eva Biedermannová.

Úvodní příspěvky přednesli čelní představitelé VS ČR – za „humanitní“ oblast ředitel OVVaT Ing. Michal Řeháček a za „represivní“ složku vedoucí oddělení speciálních činností OVAJS GR plk. Pavel Schrötter. Každý z nich se zabýval svým rankem působnosti, ve výsledku však auditorium dostalo celistvou a vyváženou informaci o tom, co pojem dynamická bezpečnost zahrnuje a čím bude třeba se zabývat nejen na této poradě, ale i v praxi.

Večerní program patřil odborným příspěvkům. Plzeňský psycholog PhDr. Jaromír Škopec, Ph.D. poutavě hovořil o psychosociální pomoci pozůstalým z autobusové dopravní nehody u Nažidel a kaplan téže věznice Bc. Milan Mrázek se pomocí prezentace fotografií svěřil se zkušenostmi z návštěvy tří britských věznic, zprostředkované členem vedení tamní kaplanské služby.

Druhý den zhlédlo auditorium projekci filmů o dvou amerických věznicích z kategorie maximum security. První z nich se v Orlahomě zaměřila na restrikcii bez jakýchkoli prvků zacházení s odsouzenými včetně pracovního zařazení. Ve druhé nabídli stejné skupině zločinců možnost volby: buď nejrůznější aktivity (studium, sport, práci a další zájmové činnosti) při dodržová-

ní norem, nebo nerespektování řádu, ale žádné aktivity a trávení času převážně na cele.

Velmi zajímavý byl i další program: připravené animované situace ilustrující obě stránky práce s vězněnými osobami – pohovor s duchovním a nedovolené jednání odsouzeného a vyjednávání, které vyústilo v provedení služebního zákroku pod jednotným velením. Oba odsouzení věrohodně sehrál mjr. Bc. Miroslav Loula z OVAJS GR, duchovním byl zástupce hlavního kaplana Mgr. Otto Broch a vyjednavčem karvinský vedoucí OVVaT mjr. Mgr. Jiří Byčkov, Ph.D. Zbývajícím čas byl vyhrazen práci v tematických skupinách, jejichž závěry vám rovněž nabízíme:

Potřebuji mít krytá záda (nejen v restauraci) – „Mít krytá záda zevnitř a zvenku vlastní profesionalitou i oporou svého soukromého a pracovního prostředí.“

Mluvíčím této skupiny byl P. Mgr. Pavel Michal, externista Věznice Bělušice. Její účastníci začali profesionalitou vyjádřenou vzděláním a zkušenostmi jak profesními, tak výchovnými. Za důležitou považují i podporu nadřízených a spolupracovníků, tedy celého týmu. Významné je též rodinné zázemí, zvláště pro exponované situace, cenu má širší sociální prostředí, a to jak obecní, tak církevní. Bez významu není ani atmosféra ve věznici a pracovní podmínky, inkluzivně i rozdělení kompetencí. Akcentovali rovněž možnost supervize. Varovali před alibismem, jemuž lze čelit otevřeností, zdravou skepsí, poctivostí, přiznáním osobní spirituality a vzděláním.

Osud člověka mě neodradí od vztahu k němu: „Osud člověka mě neodradí od vztahu k němu, neboť vztahy k člověku bytostně patří. Svou láskou, očekáváním

a pohledem na druhého člověka spoluformují jeho další život.“

Mluvíčím byl metodický asistent hlavního kaplana Martin Škoda (Stráž pod Ralskem). Téma vyvolalo potřebu profesního dia-

logu. Člověk je tvor společenský a z toho vyplývá potřeba vztahů. Osud nepojali jako konečnou fázi lidského života, nýbrž určitou celoživotní lidskou cestu. Životní těžkosti jako nedílná součást osudu probouzí soucit, solidaritu a touhu po pomoci. Bůh je v lásce k člověku stálý a jeho vztah se nemění a z toho plyne jedinečné a nezastupitelné poslání duchovního v dikci biblického podobenství o marnotratném synu. To může člověka zbavit strachu a přivést k respektování bližních. Setkání s druhým a jeho osudem vede i k obohacení pomáhajícího. Správně nastavený vztah k člověku a k sobě je důsledkem vnímání skutečné lásky.

Lidskostí směřuji k pořádku – pořádkem směřuji k lidskosti: „Přijetí všeobecných norem lidského chování, podporované osobním příkladem zainteresovaných osob, povzbuzované odměnami, až k eventuálnímu předčasnému propuštění vede ke změnám postojů v nejrůznějších směrech. Toto progresivní jednání povede vězně k respektování pořádku v průběhu VTOS a zároveň jej bude motivovat k trvalému uplatňování lidského přístupu.“

Mluvíčím byl Mgr. Ladislav Tušík, speciální pedagog V Horní Slavkov. Prvním směrem je zde působení zaměstnanců na vězně,

druhým vazba vězňů na další spolupráce i zaměstnance. V dodržování řádů a pořádku je velmi důležitá motivace ze strany VS i duchovních, včetně prezentace Dekalogu, což by mělo vést k bezkonfliktnímu výkonu trestu, a také výhodami včetně kázeňských odměn pro odsou-

zené (zvýšení doby návštěv, přerušení trestu, po podmíněné propuštění). Výsledkem působení by mohla být změna postojů vězněných osob a přijetí odpovědnosti za život po skončení výkonu trestu. Pak je předpoklad zlepšení vztahů mezi vězni navzájem, s rodinou i personálem.

Zločin a trest, milost a odpuštění: „Podstatnou součástí dynamické bezpečnosti je kreativní vstup do životní situace vězně při zachování jeho svobody a důstojnosti. Doprovázením napomáháme procesu vyrovnání, které je motivací k novému začátku. Nový začátek je vždy milostí.“

Mluvíčím byl zástupce hlavního kaplana Mgr. Otto Broch. Odpuštění je primární pro přijetí milosti. Každý člověk má právo na zachování lidské důstojnosti. Každý spáchaný zločin je nutné vyrovnat. Každá služba pomáhajících profesí je součástí tohoto procesu. Důležité je pomáhat odsouzeným tak, aby přijali sebe samé, svoji vinu a trest. Duchovní zde vytváří prostředí naděje ve smyslu otevření cesty. Každý z doprovázejících je za tento proces zodpovědný.

Jistota a bezpečí: „Jen v bezpečí (vnitřním i vnějším) lze efektivně pracovat. Ohrožujícím faktorem bezpečnosti jedince je jedinec sám.“

Prezentoval kaplan, tiskový mluvčí a vyjednavář Věznice Pardubice Mgr. Martin Kocanda – skupina zvolila několik různých pohledů, do nichž patří nejen dynamická bezpečnost, ale také vnitřní i vnější lidské pocity bezpečí. K tomu je nutné minimalizovat všechna rizika ve smyslu technickém i psychickém. Je důležité uvědomit si, co člověka ohrožuje, teprve potom s tím lze začít pracovat. Ohrožujícím faktorem bezpečnosti jedince je jedinec sám – nejvíce se ohrožujeme my sami. Pocit nejistoty pramení často z nejednoznačně stanovených mantinelů. Z toho ve věznicích plynou mnohá nedorozumění. Z legislativního pohledu je VS ČR bezpečnostním sborem, přesto má velkou část výkonné složky civilní. Je to správně?

Co nás spojuje: „V daném typu věznice přispět společně k dynamické bezpečnosti tím, že si navzájem posloužíme zpětnou vazbou a dle potřeb (možností) budeme vyvolávat účast na konzultacích (poradách), které mohou vyústit v týmovou spolupráci.“

Mluvčím byl P. Mgr. Václav Šašek, externista věznic Horní Slavkov a Kynšperk. Spojuje nás pracoviště, zájem o člověka, ale například i vědomí seberealizace (dělám něco, co má smysl, mám radost i z minimálního úspěchu) a potřeba humoru i nadsázky.

Solidním a poctivým přístupem probouzím lidskost a působím lidsky: „Když se setkáš s blbostí, zkus to na ní s lidskostí. Na hrubý pytel pevná záplata. Jak chceš, aby se z lesa ozývalo, tak do něj volej! Lepší splněný vrabec, než slíbený holub. Vlídne slovo – nejlepším donucovacím prostředkem (a nemusí se o něm psát služební záznam). Třikrát měř, jednou nařež!“

Mluvčí této skupiny byla Mgr. Magdaléna Štajřová, kaplanka Věznice Jiřice. Důležité jsou detaily – trpělivost, laskavost, ale i pozdrav, gesto, mimika nebo plnění slibů. Důležité je i dodržování zpovědního tajemství. Pokud klient udělá dobrou zkušenost, nese se tato informace dál a přináší nové klienty. Solidnost znamená pravidelnost návštěv, neslibování nemožného

i dodržování pravidel a hranic. Věznění jsou citliví na jednotlivé detaily. Podstatné je jednat přímo a na rovinu s vězni i zaměstnanci. Lidskost, to jsou emoce, empatie, komunikace. Důležitý je holistický přístup k vnímání člověka, transparentnost a úcta k životu i zdraví. Je možné ukázat, že „pravda je pohodlnější“.

V pátek ráno po společné bohoslužbě proběhl výběr členů panelu pro diskuzi, z níž vám nabízíme nejzajímavější glosy. Podle psychologa Věznice České Budějovice dr. Jaroslava Hály je třeba vyjít z významu slova dynamická = silová, jde o to uvědomit si, že

ve skupině odsouzených působí určité síly, které bychom měli poznat, monitorovat a regulovat především tak, aby nebyly proti příslušníkům a zaměstnancům VS ani proti vězňům navzájem. Dynamická bezpečnost je protikladem technické bezpečnosti. Mjr. Mgr. Byčkov se domnívá, že ve výrazu je implikován pohyb. Jde ale o schopnost reagovat razantně na nové formy trestné činnosti a dynamická bezpečnost je i postpenitenciární péče. Podle psychologů Věznice Mírov PhDr. Anny Braunerové je důležitý pocit, zda se pohybují správně, zda něco nepřekračují. Je podstatné pracovat s jistotou, že všechno se děje tak, jak má, nemuset tlumit agresi odsouzeného, zamezit zbytečně vzniklým tensím.

Dr. Hála připomněl, že nezbytně nutná je také pasivní bezpečnost, která představuje první krok, na nějž musí dynamická bezpečnost navázat. Moderní vězeňství je postaveno na třech principech: bezpečnosti, humanitě a účinnosti.

Mgr. Václav Mitáš
Foto archiv VDP

Nová kaple pro odsouzené

ZNOJMO • Duchovní služba je důležitou a nedílnou součástí práce s odsouzenými a obviněnými. Znojemská věznice se proto rozhodla vybudovat z vlastních zdrojů odsouzeným z původně novinového stánku samostatnou kapli. Oddělení zaměstnávání odsouzených a logistiky se to podařilo za necelých šest měsíců. Odsouzení teď mají místo, které alespoň částečně navodí atmosféru skutečného kostela, ve kterém cítí člověk pokoru a oddanost.

Ludmila Kurdíková
Foto autorka

Liberecká schůzka kazatelů

LIBEREC • Kazatelé středočeského seniorátu Církve bratrské se sešli 9. května 2005 v kapli liberecké vazební věznice. Nebylo to samoúčelné, neboť tato oblast má ve svém distriktu několik věznic, v nichž duchovní zatím příliš neslouží. Přesto faráři tohoto obvodu docházejí do věznic v Jiřicích (Mgr. Petr Dvořáček) a Rýnovicích (Jan Valeš sen.) a mezi řádné členy tohoto společenství patří i plnoúvazkoví vězeňští kaplani Mgr. Václav Mitáš z Liberce a Martin Škoda ze Stráže pod Ralskem. Do svého odchodu na zasloužený odpočinek působil do 1. května 2005 ve Věznici Rýnovice a Vazební věznici Liberec i kazatel Jiří Hofman, jemuž za práci pro vězně a personál Vězeňské služby ČR nedávno dopisem poděkoval ředitel Vazební věznice Liberec plk. Mgr. Stanislav Joha.

➤➤ Členové středočeského seniorátu v kapli Vazební věznice Liberec.

Církev bratrská bere službu svých kazatelů ve věznicích velmi vážně a komunikace vězeňských kaplanů s kolegy z jednotlivých farností má nemalý význam. Poskytuje pravidelný vzájemný kontakt, který dodává kaplanům velmi potřebný pocit sounáležitosti s mateřskou církví. Ti mohou na oplátku své kolegy obohatit o zkušenosti z oblasti církevní služby se specifickou klientelou, s níž se však čas od času každý farář setkává, a je velmi prospěšné, je-li na to alespoň v základu připraven. Liberecké schůzky se zúčastnil i tajemník Rady Církve bratrské ing. Karel Fojtík.

(kmit)
Foto archiv VS ČR

Vězeňské umění

POLSKO • Celkem 13 odsouzených z Věznice Rýnovice se svými výrobky prezentovalo na II. mezinárodní a XIV. celopolské výstavě vězeňského umění Sztum 2005 pořádané centrem kultury a věznicí ve Sztumie.

Na výstavu zaslali díla vytvo-

řená v malířských a keramických kroužcích. Jednotlivé výrobky hodnotila odborná porota. Stovky prací tu v literárním a rukodělném oboru představily nejen domácí, ale také věznice z Německa, Litvy a Česka. Za keramiku a obrazy získali vysoké ocenění také dva odsouzení z Věznice Rýnovice. Delegation zaměstnanců věznice jim z Polska přivezla hodnotné věcné dary, které jim 14. června slavnostně předal ředitel rýnovické věznice plk. Bohuslav Baudyš. Při této příležitosti jim poděkoval za důstojnou reprezentaci věznice na mezinárodním fóru.

Ocenění odsouzení na sebe mohou být právem hrdí.

*Bc. Karel Charvát,
speciální pedagog*

Foto archiv V Rýnovice

Eva zpívá i pro odsouzené

SVĚTLÁ n. S. • Na jaře navštívila naši věznici zpěvačka, kytaristka, skladatelka a textařka Eva Henychová, představitelka hlavní role v dětském seriálu „My holky z městečka“. Nejen svým zpěvem, ale především charismatickou osobností dokáže zasáhnout srdce lidí všech generací. Její písně jsou osobní výpovědi člověka, který umí nahlédnout hluboko pod povrch skutečností všedního života.

JÍŘICE • Letní hudební open-air festival, který se díky slunečnému počasí konal koncem června v lesoparku Věžnice Jiřice, byl skvělou příležitostí, jak prezentovat výsledek dlouhodobé přípravy hudebního kroužku vedeného panem Šafaříkem a předvést se „z té dobré stránky“. Účinkovaly na něm dvě místní kapely odsouzených a jako hosté pražská folk-rocková amatérská skupina Nezapomeň kočku a folková zpěvačka a kytaristka Eva Henychová.

„Koncerty zde pořádáme pravidelně, většinou v adventu, příležitostně i jindy, ale akce tohoto charakteru a rozsahu se tu ještě nekonala. Musím přiznat, že organizace nebyla úplně bez-

chybná, ale i tak byl myslím účel splněn,“ řekla místní kaplanka Mgr. Magdaléna Štajřová, která akci za pomoci zaměstnanců věznice uspořádala.

„Je výborné, že hostující kapely po svém vystoupení poslouchaly i produkci odsouzených, akce má tak mnohem větší smysl, než když host hned odjíždí,“ pochvaloval si vydařený koncert další z organizátorů, speciální pedagog Bc. Roman Farkaš. Z rozhovorů s odsouzenými bylo zřejmé, že se jim koncert pod širým nebem velmi

líbil. Také hosté byli spokojeni a shodně konstatovali, že akce zbořila některé jejich předsudky ohledně odsouzených a vězeňského prostředí obecně.

*Ppor. Mgr. J. Novák
Foto archiv V Jiřice*

Kulturní odpoledne v kapli

VALDICE • Pracovníci oddělení výkonu trestu ve spolupráci s duchovním Alešem Jaluškou uspořádali 11. června v kapli valdické věznice koncert pro padesát vybraných odsouzených.

Pozvání přijal i populární redaktor TV Nova, skladatel a písničkář Josef Klíma, který za doprovodu folkového kytaristy a klavíristy Pavla Puty zazpíval písně z repertoáru Jarka Nohavici i své vlastní písničky. Druhým interpretem hudebního odpoledne byla skupina Všechny devět z Hradce Králové. Velmi očekávané bylo vystoupení kapely pětice odsouzených Náhodná setkání. V rámci programu zacházení se

tito muzikanti intenzivně věnují hudbě a produkují vlastní písňovou tvorbu z oblasti folku a pseudofolku. Skupina předvedla vynikající výkon, za který by se jistě nemuseli stydět ani profesionální hudebníci, a zaslouženě sklídila od posluchačů bouřlivé ovace.

Koncert trval přes dvě hodiny a byl velkým kulturním přínosem pro všechny zúčastněné. Ukázalo se, že i v tak náročných podmínkách, jaké ve vězení bezesporu jsou, lze kvalitně prezentovat výsledky snažení odsouzených i profesionální práci zaměstnanců věznice a prožít příjemné kulturní odpoledne.

*Mgr. Daniel Vinkler,
speciální pedagog,
Milan Rudolf, vychovatel*

Velmi dobrý. Možná je to také tím, že jste nově zrekonstruovaná věznice a všechno tu dýchá novotou. Na prohlídky u vstupu do objektu jsem si již zvykla a chápu i jejich účel. Obdivuji příslušníky, kteří musí tuto práci neustále bděle a bez chyby vykonávat.

Co pro vás znamená zpívat vězňům?

Lidem, kteří ve svém životě mnohdy vícekrát klopýtli. Je to pro mne úplně normální věc, kterou dělám ráda. Možná, že tito lidé mnohem více než ostatní rozumí mým textům i hudbě.

Nemyslím si, že by pro ta někdy nešťastná klopýtnutí měli být navždy mimo společnost, až na výjimky, samozřejmě. Vždyť za to, co provedli, už trest dostali, a tak mohou vnitřně doufat ve změnu sama sebe.

Na vašich koncertech bývá dobrá atmosféra. Je rozdíl mezi koncerty veřejnými a těmi za „mřížemi“?

Ani ne. I odsouzení jsou po určitém čase spontánní a vděční za energii, kterou se jim pokouším dát.

Por. Luboš Kořánek

Nový úspěch fotbalové reprezentace VS ČR

FRANCIE • Ve francouzském Venarey Les Laumes nedaleko Dijonu se ve dnech 17.–18. 6. 2005 konal mezinárodní fotbalový turnaj vězeňských služeb, jehož se zúčastnila i fotbalová reprezentace Vězeňské služby ČR.

Na turnaj bylo přihlášeno 36 fotbalových družstev z několika zemí Evropy, zejména z Francie. Vlastní turnaj byl zahájen dne 17. 6. v podvečer setkáním představitelů jednotlivých zemí. O dvě hodiny později byl sehrán zápas veteránů – mezi družstvem Venarey Les Laumes a výběrem internacionálů Evropy. Druhý den ráno nastoupil náš výběr proti domácímu celku Venarey Les Laumes, nad kterým jsme zvítězili 4 : 1. V první skupině, ve které jsme byli zařazeni, sehrál český tým celkem čtyři vítězná utkání v následujícím pořadí :

1. Venarey Les Laumes	4 : 1
2. Fresnes	1 : 0
3. Privas	3 : 0
4. Claivaux	2 : 0

Zápasy se hrály vždy jedenkrát 20 minut bez střídání stran. Z každé skupiny do osmifinále postupovala dvě nejlepší družstva. Pro doplnění počtu do 16 družstev byli z některých skupin donominováni ještě hráči ze třetích míst. Po rozlosování osmifinále již následoval „pavouk“ (rozpis) dalších zápasů, tedy zápasů o postup do čtvrtfinále, semifinále až finále. Přáním naší reprezentace bylo již od počátku postoupit v tomto žebříčku na místo nejvyšší. Toto přání se začalo pomalu naplňovat, když v osmifinálovém zápase náš výběr porazil soupeře z Chateaudun 2 : 0 a v semifinálovém zápase zvítězil nad týmem z Mielun 3 : 0.

Zajímavé bylo pozorovat zápasy druhé větve, a to zejména semifinálový zápas mezi Slovenskem a Polskou republikou, ze kterého vzešel náš finálový soupeř. Lepší z obou celků byli zástupci Polska. Finálový zápas Česko – Polsko probíhal již v pozdních večerních hodinách za umělého osvětlení, kdy v čase mezi 23.00 a 23.30 česká reprezentace zaslouženě zvítězila 1 : 0, a potvrdila tak oprávně-

nost úřadujících mistrů Evropy z roku 2004.

Kromě velmi zdatných soupeřů jsme letos navíc museli čelit daleko nebezpečnějšímu soupeři – tropické teplotě vzduchu a v neposlední řadě, zejména ve finálovém zápase, i nepřízní rozhodčích.

Sestava našeho týmu: Čerstvý Lukáš, Farník Radim, Galbavý Slavomír, Hloušek Michal, Jakš Ivo, Kaluža Miroslav, Knop Milan, Kozárek Antonín, Kroulík Radovan, Návrat Tomáš, Šnidl Petr, Nohavica Roman, Skopal Václav, Stráněl Jan, Tomek Miroslav, Trmal Vítězslav, Vašíček Petr, Zavadil Daniel.

Na úspěchu české reprezentace má velký podíl generální ředitel VS ČR plk. Mgr. Luděk Kula, který byl před nástupem do funkce jedním z hlavních činitelů organizační skupiny pro výběr reprezentace spolu s plk. JUDr. Karlem Kocourkem, plk. Mgr. Milanem Václavkem a plk. PaedDr. Zdeňkem Kreuzziagerem, kteří celou akci organizačně zajišťovali.

Plk. JUDr. Karel Kocourek

Osmifinále Česko - Orleans		
Výsledek	Hráči	Střelci
4 : 0	Trmal, Čerstvý, Skopal (Kozárek), Nohavica, Kaluža, Šnidl (Tomek), Kroulík (Návrat), Stráněl (Farník) Zavadil, Hloušek, Knop (Galbavý)	2x Hloušek, Knop, Tomek

Čtvrtfinále Česko – Chateaudun		
Výsledek	Hráči	Střelci
2 : 0	Trmal, Čerstvý, Kroulík (Nohavica), Skopal, Kozárek, Tomek (Šnidl), Návrat, Farník (Stráněl), Zavadil, Galbavý, Knop	Galbavý, Zavadil

Semifinále Česko – Mielun		
Výsledek	Hráči	Střelci
3 : 0	Trmal (Čerstvý), Kozárek, Nohavica, Skopal, Kaluža, Šnidl (Tomek), Návrat (Kroulík), Stráněl, Farník, Hloušek, Knop (Galbavý)	Šnidl, Kaluža, Čerstvý

Finále Česko – Polsko		
Výsledek	Hráči	Střelci
1 : 0	Trmal, Čerstvý (Skopal), Kroulík, Nohavica, Kaluža, Šnidl, Návrat, Farník (Stráněl), Zavadil, Galbavý (Hloušek), Knop	Šnidl

NEJLEPŠÍ STŘELCI:

Hloušek – 4, Galbavý – 3, Knop – 3, Šnidl – 3, Tomek – 2, Čerstvý – 2, Kaluža – 1, Zavadil – 1, Nohavica – 1.

Zlatý Mirek Varga

KANADA • Na Světových hrách policie a hasičských sborů, které se konaly v červenci 2005 v kanadském Quebecu, získal nstrm. Miroslav Varga z Věznice Světlá nad Sázavou zlatou medaili v zápase ve volném stylu a stříbrnou medaili v zápase řecko-římském ve váhové kategorii do 76 kg.

Ministerstvo vnitra a ministerstvo spravedlnosti letos vyslalo do Kanady šest zápasníků, z nichž nstrm. Varga jediný reprezentoval vězeňskou službu.

Generální ředitel Vězeňské služby České republiky plk. Mgr. Luděk Kula udělil nstrm. M. Vargovi za skvělou reprezentaci Medaili Vězeňské služby České republiky III. stupně, vyznamenání převzal náš sportovec 18. 7. 2005 z rukou I. náměstka generálního ředitele VS ČR plk. PaedDr. B. Burkiewiczze.

Nstrm. M. Varga má za sebou řadu sportovních úspěchů. V ro-

ce 1985 zvítězil v zápase řecko-římském na mistrovství Československa v kategorii dorostu, v roce 1988 zvítězil v kategorii juniorů a v roce 1994 v kategorii seniorů. Od roku 1998 trénuje žáky a kadety v TJ Jiskra Havlíčkův Brod, od roku 2004 působí jako trenér II. třídy.

Krátce před odjezdem do Kanady složil všechny zkoušky v I. ročníku bakalářského studia oboru speciální edukace bezpečnostních složek na Masarykově univerzitě v Brně.

Slavnostního přijetí prvním náměstkem generálního ředitele VS ČR jsme využili ke krátkému rozhovoru se šampionem.

Jak jste se dostal ke sportu a řecko-římskému zápasu?

V první třídě základní školy dělal oddíl zápasu v Havlíčkově Brodě nábor. Sport mne pak přivedl do Prahy, kde jsem působil ve středisku vrcholového sportu. Do mateřského oddílu v Havlíčkově Brodě jsem se vrátil až v roce 1998. Zápas mám rád, zahrnuje v sobě prvky obratnosti, gymnastické prvky, ale je tam i příležitost srovnat síly s jinými. Zápas je dřina a chce to celého člověka. Učí poctivostí, dodržování pravidel a vůli něčeho dosáhnout.

Hovoříte o sportu, ale stejné zásady platí i pro vězeňskou službu. Co vás přivedlo do naší uniformy?

V Praze jsem se vyučil u dopravních podniků, po vojně jsem sloužil u Policie ČR. Pak jsem se s manželkou vrátil do rodného

Slavnostní okamžik na generálním ředitelství VS ČR.

kraje a pracoval nejprve v kamenolomu, potom jsem nastoupil do strážní směny ve Věznici Světlá nad Sázavou. Dodělal jsem si maturitu, a začal studovat vysokou školu. Víím, že kolegové mi fandí i ve sportu, věznici jsem vděčný za mnohé. Za možnost zúčastnit se Světových her bych rád poděkoval celému vedení Věznice Světlá nad Sázavou, které mi důvěřovalo, a především prvnímu zástupci ředitelky věznice panu Bc. Pšeničkovi, který mi s realizací účasti na těchto hrách pomohl.

Můžete laikům stručně vysvětlit rozdíl mezi volným stylem a řecko-římským stylem?

Ve volném stylu se smí dělat záběry a úchopy po celém těle, i za nohy a dolní část těla, což je

v řecko-římském stylu zakázáno. Tam lze provádět úchopy jen od pasu nahoru. Já jsem od počátku odchován na klasickém stylu, který také trénuji, a volný styl je pro mne trápení, musím si hlídat nohy.

Fyzická kondice je jistě pro službu výborným přínosem, ale uplatníte také to, že umíte zápasit?

Zápas je vysloveně kontaktní boj, ve službě se uplatní lépe, když si udržujete distanc. V rámci služební a profesní přípravy působím jako instruktor pro sebeobranu. V práci trénuji kolegy, po službě pak děti. Pěstování zápasu považuji i za dobrou prevenci kriminality.

Lubomír Bajcura
Foto autor

Přeborník VS ČR – družstvo VV Olomouc.

Olomouc vyhrála

PRACOV • Celkem osm družstev odbíjenkářů bojovalo ve dnech 22.–23. června o medaile v tradičním přeboru Vězeňské služby ČR na Pracově. Vítězství si vybojovalo družstvo Vazební věznice Olomouc, které kromě medailí získalo také čestný úkol – zahrát si přátelské utkání s družstvem polské vězeňské služby. Jedinou nepřijemnou vzpomínku si z Pracova odnášel polský kolega, který odjížděl s výronem v kotníku.

Výsledné pořadí:	
1.	VV Olomouc,
2.	VV Brno,
3.	V Oráčov,
4.	VV Liberec,
5.	V Plzeň,
6.	V Světlá,
7.	V Opava,
8.	VV Praha-Pankrác

(LB)
Foto archiv VS ČR

Přebor ve střelbě

BOREK • Celkem 45 příslušníků a 24 příslušnic se zúčastnilo Přeboru Vězeňské služby ČR ve střelbě ze služebních zbraní ve dnech 13.–17. června 2005. Účastníci byli ubytováni v Zotavovně Pracov, závodilo se na střelnici Borek u Českých Budějovic v těchto disciplínách: pistole vz. 50/70/82/85 (30 + 30 ran) a samopal vz. 61 (3 x 20 ran). Třetí disciplínu „Evropský

policejní parkur“ na 50 ran střelili pouze muži. V soutěži družstev startovalo 8 družstev žen a 15 družstev mužů. Již tradičně přebor hostil družstva kolegů ze Slovenska (4. místo) a Polska (14. místo), na domácí půdě předvedlo své umění také družstvo Policie ČR z Českých Budějovic (3. místo).

(LB)

Foto Jan Pitálek

Výsledky v soutěži žen:

Družstva:	
1. místo:	nstrm. Lucie Burdová, V Opava, por. Bc. Olga Navrátilová, V Opava, nstrm. Jarmila Pleváková, VV Pankrác;
2. místo:	pprap. Martina Rukavičková, VV Hradec Králové, pprap. Naděžda Čermáková, VV Hradec Králové, ppor. Helena Součková, V Světlá;
3. místo:	kpt. Bc. Jolana Hodková, GŘ Praha, pprap. Iveta Zechovská, V Pardubice, ppor. Miroslava Chejnovská, V Pardubice

Střelba ze služebních zbraní:	
1. místo:	por. Bc. Zora Špundová, VV Olomouc;
2. místo:	pprap. Naděžda Čermáková, VV Hradec Králové;
3. místo:	nstrm. Bohuslava Šenbauerová, VV České Budějovice.

Střelba ze samopalu vz. 61:	
1. místo:	pprap. Naděžda Čermáková, VV Hradec Králové;
2. místo:	por. Bc. Zora Špundová, VV Olomouc;
3. místo:	pprap. Renata Krejčířková, V Horní Slavkov.

Střelba z pistole:	
1. místo:	por. Bc. Zora Špundová, VV Olomouc;
2. místo:	nstrm. Bohuslava Šenbauerová, VV České Budějovice;
3. místo:	nstrm. Lucie Burková, V Opava.

Výsledky v soutěži mužů:

Družstva:	
1. místo:	VV Hradec Králové, pprap. Luděk Stolárik, kpt. Mgr. Michal Frynta, prap. Jiří Holický;
2. místo:	VV Praha-Pankrác, por. Jiří Míšek, kpt. Jiří Kudrna, por. Václav Ibermajer;
3. místo:	Policie ČR České Budějovice, nstrm. Petr Kališ, npor. Jan Jungwirth, npor. Karel Gažák.

Střelba ze služebních zbraní:	
1. místo:	npor. Radomír Pokorný, V Příbram;
2. místo:	kpt. Jiří Kudrna, VV Praha-Pankrác;
3. místo:	kpt. Mgr. Michal Frynta, VV Hradec Králové.

Střelba ze samopalu vz. 61:	
1. místo:	npor. Jan Jungwirth, Policie ČR;
2. místo:	nprap. Miroslav Šimanský, ZVJS SR;
3. místo:	npor. Milan Zeman, V Plzeň.

Střelba z pistole:	
1. místo:	npor. Radomír Pokorný, V Příbram;
2. místo:	pprap. René Scholz, VV Brno;
3. místo:	kpt. Mgr. Michal Frynta, VV Hradec Králové.

Střelba z VP vz. 82 – Evropský policejní parkur:	
1. místo:	kpt. Jiří Kudrna, VV Praha-Pankrác;
2. místo:	pplk. Bc. Pavel Žiaček, V Horní Slavkov;
3. místo:	npor. Radomír Pokorný, V Příbram.

Naši střelci měli dobrou mušku

POLSKO • Na IV. mezinárodních střeleckých závodech o Pohár generálního ředitele polské vězeňské služby, které se konaly 25. června 2005 v polském Kaliszi, se sjeli reprezentanti 11 družstev ze 7 evropských zemí (Polsko, Česká republika, Francie, Německo, Litva, Maďarsko a Slovensko).

Střílelo se v několika disciplínách z pistole a samopalu, které používá polská vězeňská služba.

Naše družstvo se stalo bezkonkurenčně absolutním vítězem

a získalo Pohár generálního ředitele polské vězeňské služby.

V celkovém hodnocení jednotlivců zvítězil pplk. Bc. Pavel Žiaček z Věznice Horní Slavkov a třetí místo získal opět náš reprezentant npor. Radomír Pokorný z Věznice Příbram.

Lubomír Bajcura
Foto archiv VS ČR

➤➤ Vítězné družstvo VS ČR. Zleva pplk. Bc. Pavel Žiaček, kpt. Mgr. Michal Frynta, npor. Radomír Pokorný.

Družstvo střelců VS ČR zvítězilo v Leopoldově

SLOVENSKO • Mistrovství Sboru vězeňské a justiční stráže Slovenské republiky ve střelbě ze služebních zbraní se ve dnech 28. 6. až 1. 7. 2005 zúčastnilo 68 střelců rozdělených do 20 družstev. Vězeňskou službu České republiky reprezentovalo druž-

stvo ve složení: plk. JUDr. Miloslav Mádle (vedoucí družstva), pplk. Bc. Pavel Žiaček z Věznice Horní Slavkov, npor. Milan Zeman z Věznice Plzeň a npor. Radomír Pokorný z Věznice Příbram. Střílelo se ze služební pistole (30 + 30 ran na 25 metrů), ze

samopalů vz. 61 (3 x 20 ran vleže, vstoje a vkleče) na 50 metrů a ze samopalů vz. 61 (30 + 30 ran na 25 metrů).

Již během prvního dne mistrovství bylo jasné, že ani tentokrát

reprezentační družstvo VS ČR nejde přemožitelem, a po třech disciplínách jasně zvítězilo. V soutěži jednotlivců se stal absolutním vítězem npor. Radomír Pokorný. Na 9. místě se umístil pplk. Bc. Pavel Žiaček a na 13. místě npor. Milan Zeman.

Letošní vavříny ze střeleckých závodů v Polsku a na Slovensku přinesly jasné srovnání úrovně připravenosti našich střelců, kteří skvěle reprezentovali Vězeňské služby ČR v zahraničí.

Střelcům osobně pogratoval 20. července 2005 generální ředitel Vězeňské služby ČR plk. Mgr. Luděk Kula, předal jim finanční ocenění a npor. Radomír Pokornému při této příležitosti udělil za dlouhou reprezentaci ve střelbě ze služebních zbraní Medaili Vězeňské služby České republiky III. stupně. (LB)

Nejlepší byl Květoslav Pavlů

POLSKO • Na pozvání polské věznice Wrocław se od 30. května do 1. června 2005 konal již patnáctý ročník střelecké soutěže mezi zaměstnanci družebních věznic Wrocław a Valdice.

Na střelnici ve Volowu se soutěžilo ve střelbě z pistole vz. 1998 (3 nástřelné rány + 2 x 12 ran 25 m) a samopalů ráže 9 mm (3 nástřelné rány + 3 x 10 ran polohového závodu 50 m).

Poláci vyhráli, ale první místo v jednotlivcích a titul nejlepšího střelce si vybojoval Květoslav

Pavlů z valdické věznice. Vyhodnocení střelecké soutěže provedl ředitel věznice Wrocław plk. Mgr. Kazimierz Markiewicz.

Po skončení soutěže měli valdičtí střelci možnost seznámit se s novou technikou včetně odstřelovací pušky, která je ve výzbroji polské vězeňské služby. Příští střelecká soutěž mezi těmito družebními věznicemi by se měla konat v září ve Valdicích.

Bc. Josef Witschel

Foto archiv V Valdice

Zleva npor. R. Pokorný, plk. Mgr. L. Kula, npor. M. Zeman, pplk. Bc. P. Žiaček.
Foto archiv VS ČR

Úspěšná reprezentace VS ČR

PLEŠIVEC • Již 16. ročník mezinárodní střelecké soutěže „FREE CONTEST 2005“ se uskutečnil na vojenské pěší střelnici Plešivec u Karlových Varů ve dnech 29.–30. dubna pod patronátem ministra obrany Karla Kühnla a hejtmana Karlovarského kraje Josefa Pavla.

Soutěže se zúčastnilo 200 družstev a 600 jednotlivců ze šesti zemí, kteří byli rozděleni do osmi kategorií. Vězeňskou službu ČR reprezentovalo tříčlenné druž-

stvo z Věznice Horní Slavkov. V silné konkurenci dosáhl cenného úspěchu – ve své kategorii ozbrojených složek se stalo absolutním vítězem. Z celkového počtu 200 družstev si vybojovali 2. místo. V jednotlivcích se umístili v tomto pořadí: 1. místo kpt. Jan Kuttner, 3. místo pplk. Bc. Pavel Žiaček, 4. místo strn. Petr Krčka. Dohromady si odnesli dvě zlaté a jednu bronzovou medaili, tři diplomy a pohár.

Pavlaína Lorenzová

Květoslav Pavlů

Příbramští nohejbal umí

Npor. Pehe v akci.

PŘÍBRAM • Nohejbalistům, kteří v polovině června bojovali o Putovní pohár ředitele Věznice Příbram, počasí přálo. Čtyři tříčlenná družstva byla zastoupena příslušníky z oddělení vězeňské a justiční stráže, oddělení výkonu trestu a specializovaného oddělení výkonu trestu.

Průběh turnaje sledoval bedlivým zrakem hlavní rozhodčí Rampas. Vyvrcholením soutěže byla strhující bitva o první místo. Ve vyrovnaném finálovém boji plném akrobatických výkonů nakonec zvítězilo družstvo příslušníků výkonu trestu ve složení Pehe, Plzeňský, Slánský.

Jitka Stloukalová

Foto autorka

Tenis

HORNÍ SLAVKOV • Čtvrtému ročníku tenisového turnaje „O pohár ředitele věznice“ na kurtech v Horním Slavkově letos počasí přálo. Zúčastnilo se ho deset hráčů z Věznice Horní Slavkov včetně jejího ředitele plk. Václava Hrabáka, čtyři hráči z Věznice Kynšperk a jeden z oddělení PČR Plzeň.

První místo si vybojoval ppor. Martin Hrabák (PČR Plzeň), druhý byl kpt. Martin Bulíček (V Horní Slavkov), třetí plk. Václav Hrabák (V Horní Slavkov), čtvrtý kpt. Jiří Pazdera (V Horní Slavkov) a na 5. místě skončil nstrm. Pavel Škoda (V Horní Slavkov).

Paulína Lorenzová

Foto archiv V Horní Slavkov

Vyhráli policisté

VALDICE • Již 8. ročník fotbalového turnaje „O putovní pohár ředitele Věznice Valdice“ se uskutečnil dne 24. 6. 2005 na fotbalovém hřišti pod Zebínem. Tradičními účastníky byla družstva z ÚVTOS a ÚVV Leopoldov, VV Hradec Králové, VV Praha-Ruzyně, PČR Jičín, PČR Semily a družstvo pořadatele Věznice Valdice.

V penaltovém rozstřelu o 5. místo porazili domácí Leopoldov. Utkání o 3. místo skončilo remízou, a tak o vítězi rozhodly pokutové kopy. Pevnější nervy měli hráči PČR Semily, kteří porazili VV Praha-Ruzyně. Ve finálovém utkání potvrdili hráči Policie ČR Jičín své kvality a zvítězili 2 : 0 nad VV Hradec Králové. Tak skončila třiletá nadvláda družstva z Leopoldova. Nejlepším brankařem turnaje byl vyhlášen ppor. Bronislav Musil z týmu Věznice Valdice, nejlepším střelcem byl autor čtyř branek nstrm. Tomáš Ulvr z celku PČR Jičín.

Bc. Zbyněk Šoltys

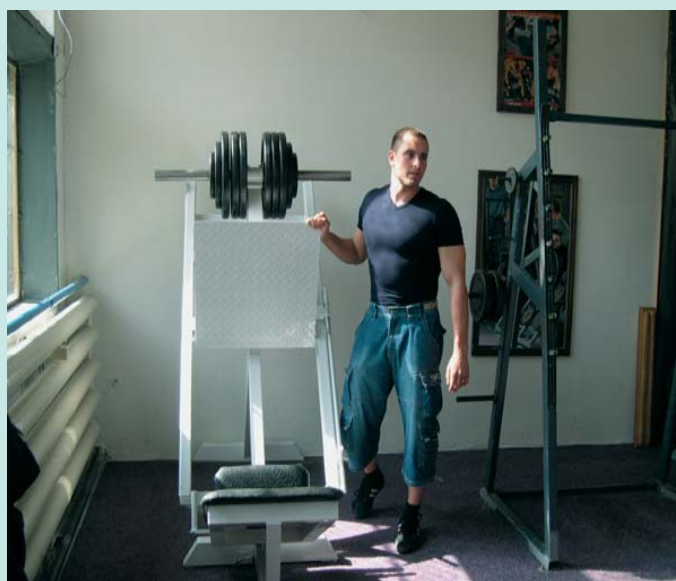
Jak správně posilovat

RÝNOVICE • Beseda se čtyřnásobným mistrem světa ve fitness WNBf, dvojnásobným mistrem ČR ve fitness a mistrem světa ve free style karate kata Radkem Hadrovským, která se konala začátkem května ve Věznici Rýnovice, se pro vězně, kteří berou vážně cvičení v posilovně, stala malým svátkem.

Mistr Hadrovský byl od samého počátku besedy na stejné vlně s posluchači. Asi hodinu a půl pak u jednotlivých posilovacích strojů ukazoval správné provedení jednotlivých cviků, upozorňoval na nejčastější chyby a zodpovídal dotazy. Zdůraznil, že dává přednost technice před hrubou silou, doporučil cvičencům posilovat s lehčími činkami, protože to pomůže lépe zvládnout techniku a šetřit se tak klouby, a pořádně se před cvičením rozhýbat. Radek Hadrovský vyjádřil také svůj negativní postoj k užívání drog či tzv. podpůrných prostředků. Na závěr obdaroval všech čtyřicet přítomných svými fotografiemi s věnováním a do vězeňské knihovny daroval dvě knihy – o správném posilování a o výživě.

Vladimír Louda, lektor-instruktor

Foto archiv V Rýnovice

Pohár putoval do Vinařic

BĚLUŠICE • Již devátý ročník v kopané „O putovní pohár ředitele Věznice Bělušice“ se uskutečnil 20. května v areálu Čechie Louny a Meteor Louny. Turnaje se zúčastnila mužstva věznic Nové Sedlo, Vinařice, Všehrda a Bělušice, PČR Most a PČR Louny. O 3. místo svedla dramatický boj družstva V Nové Sedlo a PČR Most, ze kterého vyšli vítězně až po penaltovém rozstřelu mostečtí hráči. Ve finále, které řídil rozhodčí Ladislav Macke, se střetly týmy Věznice Vinařice a Všehrd. Zápas vynikal obrovským nasazením, byl plný zajímavých herních momentů a hezkých brankových situací. Šťastnějším mužstvem, které si nakonec odvezlo putovní pohár, byla Věznice Vinařice, když porazila Všehrdu těsným rozdílem 3:2.

(jv)

Dárci krve

BRNO • Za uplynulé dva roky odměnila komise FKSP již osm zaměstnanců Vazební věznice Brno, kteří získali za bezpříspěvkové dárcovství krve vyznamenání Českého červeného kříže. Tři z odměněných zaměstnanců obdrželi za 10 odběrů bronzovou medaili prof. MUDr. Jana Janského a čtyři za 20 odběrů stříbrnou medaili.

Nejvyšší ocenění, Zlatý kříž ČČK 3. třídy za 80 odběrů krve, získal strážný 2. třídy, pyrotechnik pprap. Libor Kanala.

Npor. Mgr. Petra Pelanová

Den otevřených dveří

HRADEC KRÁLOVÉ • Krajský soud v Hradci Králové pořádá v polovině června Den otevřených dveří. Vedení královéhradecké vazební věznice přivítalo nabídku spolupodílet se na této akci prezentací své činnosti. Příslušníci eskortní směny a místní jednotky justiční stráže předvedli veřejnosti zajištění simulovaného soudního jednání s obviněným z trestného činu loupeže. Zástupce ředitele vazební věznice Bc. Ladislav Louda seznámil návštěvníky s problematikou současného vězeňství v ČR. Součástí prezentace byla i prohlídka simulované cely pro obviněné, ukázky služebního stejnokroje příslušníků VS a fotogalerie snímků z historie a současnosti Vazební věznice Hradec Králové.

Pozvání ke spoluúčasti na této akci potvrdilo dlouhodobě dobré vztahy představitelů krajského soudu a vazební věznice.

Pplk. Mgr. Ilja Jurka

SVĚTLÁ n. S. • Součástí zábavného programu pro odsouzené, který se konal první letní den, byla i soutěž o nejkrásnější ženu věznice – Miss krimi 2005. Zúčastnilo se jí deset soutěžících, které se porotě představily ve stejných, vlastnoručně ušitých bílých mini šatech. Ve volné disciplíně si mohly vybrat tanec, zpěv, recitaci, četbu úryvků z knížky. Přitom musely čelit záludným otázkám konferenciérky. Při soutěži nechyběla ani populární proměna a pózování v plavkách, při které soutěžící nejvíce odkryly své půvaby. Poslední disciplínou byla přehlídka společenských šatů.

Porota, ve které zasedla také ředitelka věznice plk. Mgr. Kamila Meclová, neměla lehkou práci.

Všechny soutěžící ze sebe vydaly opravdu maximum a každé velmi záleželo na dobrém výsledku. Podle reakcí obecnostva však nakonec porota vybrala dobře.

Výkony soutěžících i organizaci akce ocenili i hosté z nizozemských věznic, kteří se zábavně odpoledne také zúčastnili.

Bc. Petr Hodný

Celebrity za mřížemi

HEŘMANICE • Znamé osobnosti vídáme na obrazkách, hřištích, jevištích, ale jen výjimečně se s nimi setkáme osobně. To však neplatí pro heřmanické vězně. Od roku 2000 se na besedách s nimi přímo ve věznici vystřídalo třiatřicet známých tváří – hokejista Holáň, Cagaš, Kysela, Černík, Neuwirth, Vůjtek, Peterek, Svozil, Šimíček, fotbalový trenér Gürtler, Cviertňa, Komňacký, fotbalista Bolf, Lukeš, Slončík, Látal, Radimír a Vlk, basketbalista Hummel, střelec Tenk a trenér házenkářů Kekrt. Zajistit taková setkání není jednoduché. Znamí lidé nemívají mnoho volného času a někdy ani dost odvahy posadit se před skupinu „nebezpečných jedinců“.

Věznice Heřmanice má to štěstí, že do funkce vychovatele přijala Mgr. Návrata, který jako bývalý sportovní novinář má se sportovci dobré vztahy a je hlavním „dodavatelem“ hostů.

Osobnosti z kulturního života zajistila prezidentka občanského sdružení Kiwanis klub Ostrava paní Pastušková jako poděkování za téměř tři tisíce látkových panenek, které odsouzení bezplatně vyrobili pro děti do nemocnic. Odsouzení si kromě pozitivních dojmů z těchto akcí často odnáší i drobné upomínkové předměty – plakáty či vlaječky klubů, podepsané fotografie. Při návštěvě střelce Tenka měli dokonce možnost potěškat v ruce olympijskou bronzovou medaili. Organizátoři od začátku vedou o besedách podrobnou kroniku včetně fotografií a podpisů návštěvníků. Do budoucna se budou snažit přilákat za mříže i známé sportovkyně či umělkyně. Ženy tu totiž bohužel dosud neměly.

Mjr. Mgr. Květoslav Jordán

Módní přehlídka 2005

SVĚTLÁ n. S. • Jednou ze vzdělávacích aktivit ve Věznici Světlá nad Sázavou je záuční kurz výroby konfekce. Účastnice se učí jednotlivé úkony na dětské konfekci, a tak přišly s nápadem připravit malou módní přehlídku, aby mohly nejen prezentovat své výrobky, ale především udělat ostatním radost.

Ve věznici je specializované oddělení pro matky s dětmi do tří let a byly to právě tyto děti, které si 15. června zahrály na modely a modelky. Za hudebního doprovodu postupně vystupovaly se

svými maminkami na přehlídkové molo a předváděly zdařilé kreace, jejichž autory tentokrát nebyli slavní oděvní návrháři, ale odsouzené ženy. Prezentaci doplňoval erudovaný komentář mistrové odborného výcviku Jiřiny Micháلكové.

Bavily se nejen děti, které na závěr i zazpívaly, ale také odsouzené v publiku, které se tak přesvědčily, že i čas ve výkonu trestu lze naplnit i aktivně a smyslně.

Bc. Petr Hodný

Foto archiv V Světlá n. S.

Děti a indiánský kmen Dakotů

KRASNICE • Již čtvrtým rokem se pod záštitou GŘ VS ČR uskutečnila v termínu od 1. do 15. července letošního roku letní dětská rekreace v příjemném prostředí rekreačního zařízení Věznice Pardubice v Krasnici.

Děti se letos proměnily v indiány a navštívily podhůří legendárních severoamerických PAHA SAPA (Černých hor). Nahlédly do života kmene Dakotů v době, kdy se v prériích před 200 lety objevil první bílý muž. Učily se indiánskému způsobu života a lov zvěře a sběr lesních plodů byly základem jejich obživy. Vyráběly různé indiánské předměty, poznávaly základy dakotského jazyka a mentalitu hrdých indiánských kmenů.

V každém rodu stáli na nejvyšším stupínku úcty nejlepší stopaři, kteří neomylně vystopovali zvěř, nejlepší lovci, kteří zvěř

přemohli, nejlepší bojovníci, kteří dokázali ulovek i svůj tábor uhájít proti nepřátelskému kmeni Černých vran.

Jen nejlepší rod, rod silných, odvážných, lstivých a zároveň čestných a upřímných dětí měl právo střežit kmenové kouzlo, medicínu kmene – amulet – bez něhož by nebylo úspěchu při lovu nebo v boji.

Poděkování patří všem, kteří se zasloužili o zdárný průběh této letní rekreace. Výrobu různých indiánských předmětů, které byly použity při táborové hře, zajistili v rámci stanovených programů zacházení odsouzených zaměstnanci Věznice Oráčov.

František Špatenka,
hlavní vedoucí LDR – Krasnice
Foto archiv VS ČR

Zážitek z tábora

PLZEŇ • Děti na letním táboře ve Žluticích zažily zajímavý den. Přišli za nimi příslušníci zásahové jednotky z plzeňské věznice a předvedli jim ukázky potlačení vzpoury, psodvů jim ukázali práci se psy při zadržení pachatele a vyhledávání drog a přidali i ukázkou poslušnosti svých čtyřnohých přátel. Děti si také prohlédly výstroj a výzbroj příslušníků a dokonce si zastříšlely slepými náboji z pistole.

Mgr. Václav Sušánka

Kdo si hraje, nezlobí

OSTRAVICE • Po dvouleté přestávce se Věznice Znojmo znovu rozhodla zorganizovat dětem svých zaměstnanců rekreaci. Děti byly za příznivé ceny ubytovány v horské chatě hotelového typu Ondráš v Beskydech, které patří organizaci Sepetná Ostravice.

Kromě každodenního koupání v krytém bazénu prošly mnoho zajímavých míst této části Beskyd – Rožnov pod Radhoštěm,

muzeum Tatry Kopřivnice, ZOO Ostrava, Štramperk. Náročnější byly výšlapy na Lysou horu a Radhošť.

Organizátoři dětem připravili olympiádu, karneval, táboráky, hledání pokladu a další akce. Děti si rekreaci opravdu užily, protože jak se říká, kdo si hraje, nezlobí.

Ludmila Kurdíková
Foto archiv V Znojmo

Pro zábavu i poučení našich dětí

Zvuky sirén se rozléhají v lesním údolí a vzápětí již přijíždí speciální vozidlo, ze kterého vyskakují maskovaní ozbrojení muži v černých kuklách...

Takto dramaticky začínala ukázka činnosti zásahové jednotky příslušníků vězeňské služby Věznice Píseň na letním dětském táboře Krušnohor nedaleko Plzně v polovině července. Téměř tři sta dětí mělo možnost zhlédnout ukázky různých typů zákroků příslušníků proti pachatelům protiprávního jednání. A pachatelé to byli velmi agresivní. Neuposlechli výzev příslušníků, házeli po nich různé předměty a snažili se ukrýt. Avšak marně. Příslušníci předvedli, že si dovedou poradit se vzniklou situací a již „poslušné“ pachatele po chvíli odváděli, za vydatného potlesku dětí, do zamřížované klece ve vozidle. Také ukázky činnos-

ti psodvů ze služebním psem – zadržení prchající osoby a zneškodnění nebezpečného pachatele – byly provázeny bouřlivými reakcemi diváků.

Nakonec si děti prohlédly speciálně upravené vozidlo pro převoz vězeňských osob, přílby, protiúderové komplety a ochranné štíty.

Takováto pozitivní prezentace činnosti vězeňské služby je nejen vhodnou součástí prevence kriminality mládeže, ale může být i podnětem pro budoucí výběr povolání nastupující generace.

Jitka Stloukalová
Foto autorka

Zájezd do Nízkých Tater

OSTRAVA • Vazební věznice Ostrava ve spolupráci se zdejší odborovou organizací uspořádala ve dnech 2.–5. 6. 2005 pro své zaměstnance a jejich rodinné příslušníky čtyřdenní zájezd do Nízkých Tater. Účastníci měli možnost odreagovat se v Aquaparku Tatalandia na břehu přehrady Liptovská Mara. Někteří využili

jedinečný komplex parních, vodních a masážních koupelí, odvážlivci si vyzkoušeli tobogánové dráhy a nadšenci turistiky se vydali na náročný výšlap do Vrátné doliny. Poděkování za pěkný zájezd patří organizátorům Cieluchovi a Stefanovi.

Marie Bílková

Foto archiv VV Ostrava

Za odpočinkem i za poznáním

BRNO • Kurs jižní Evropa nabral začátkem května zájezdový autobus se zaměstnanci Vazební věznice Brno a jejich rodinnými příslušníky. Letos si vyjeli na šest dní do Benátek, Neapole, na ostrov Capri, do Pompejí a Říma. V Neapoli prohlédli např. rezidenci neapolských králů, v Pompejích Forum, Velké divadlo, Stabijské lázně. Poslední dva

dny strávili v Římě, a tak bylo dost času na prohlídku památek hlavního města Itálie i Vatikánu.

Zájezd byl finančně podpořen z FKSP VV Brno a stejně jako v minulých letech, kdy zaměstnanci navštívili Francii a země Beneluxu, se setkal s velkým zájmem.

PhDr. Soňa Haluzová

Foto archiv VV Brno

Pod jedním sluncem

STRÁŽ POD RALSKEM • Asi sedmdesát odsouzených ve Věznici Stráž pod Ralskem prožilo začátkem července skutečně nevšední odpoledne. Při příležitosti 15. výročí vstupu prvního uprchlíka na území tehdejšího Československa připravila Správa uprchlických zařízení MV ČR celostátní projekt „Pod jedním sluncem“, jehož cílem je zlepšit obraz uprchlíků v očích veřejnosti a narušit zažitá stereotypy ve vnímání cizinců. Ředitel věznice uvítal možnost, kterou mu nabídl

vedoucí Pobytového střediska pro uprchlíky ve Stráži pod Ralskem, že uprchlíci vystoupí ve věznici. Bylo to vítané zpestření vzdělávacích a zájmových aktivit pro odsouzené.

Záměrem vystupujících bylo zprostředkovat poznání uprchlické problematiky všemi smysly. Sluchem vnímalo publikum hudební bloky arménské, ruské, arabské a romské hudby, zrakem fotografie pořizené v Maroku a Namibii. Útokem na čich a chuť byly ochutnávky národních jídel.

Mezi hudebními bloky prezentovali zaměstnanci Správy uprchlických zařízení MV ČR s využitím videoprojekce své osobní zkušenosti z pobytu i velmi zajímavé geopolitické informace o Srí Lance a Maroku.

Jeden z odsouzených připravil zcela spontánně jako symbolické poděkování dárek pro každou ženu – kopretinu ze záhonu v areálu věznice. Květiny jim předal s vysvětlením, že nic cennějšího bohužel nemá, ale cítí potřebu poděkovat... Tomuto lidskému

gestu ženy i přes jazykovou bariéru porozuměly a květy přijaly s dojetím.

Ani mřížve na oknech, otlučený vězeňský nábytek a zamčené katory nemohly pokazit družnou náladu a zamezit lidskému porozumění, které silně vnímali všichni zúčastnění. Pod jedním sluncem se sešly a sblížily dvě opomíjené společenské skupiny, na které většina společnosti pohlíží negativně a s obavami.

Mjr. Mgr. Dagmar Roztočilová,
RVS – zástupce vedoucího OVT

ČESKÉ VĚŽENSTVÍ č. 5/2005. Časopis vychází šestkrát ročně.

Vydavatel: Vězeňská služba České republiky, Soudní 1672/1a, 140 67 Praha 4, IČ 00212423

Vedoucí oddělení pro vztahy s veřejností: Ing. Miroslav Jílek

Odpovědný redaktor: Mgr. Eva Montgomeryová

Odborní konzultanti: Mgr. Miloslava Havlíčková, JUDr. Jana Hladíková, Ing. Radoslava Hüttnerová, plk. PhDr. Miloslav Jůzl, Ph.D., Ing. Aleš Kadlec, plk. PhDr. Zdeněk Kreuzziager, JUDr. Jaroslava Kubátová, plk. JUDr. Miloslav Mádle, plk. Mgr. Stanislav Prchal, plk. Ing. Michal Řeháček.

Adresa redakce: Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky, poštovní příhrádka 3, PSČ 140 67 Praha 4;
<http://www.vscr.cz>; redakce-cv@grvs.justice.cz; telefon 244 024 111 (ústředna), 244 024 412, 244 024 415, fax: 241 409 072.

Distribuce časopisu, objednávky a předplatné: Martina Redlichová, tel.: 244 024 407, fax: 244 024 403, e-mail: MRedlichova@grvs.justice.cz

Cena časopisu: 9 Kč, roční předplatné 54 Kč. Grafická úprava a sazba: Zdeněk Relich

Tisk: Tiskárna Věznice Praha-Pankrác. Publikování údajů a článků z Českého vězeňství není dovoleno bez souhlasu redakce.

© Vězeňská služba České republiky, Praha 2005. Registrační značka MK ČR 6334, ISSN 1213-9297. Uzávěrka vydání: 16. 8. 2005.

[illegible]

Autor křížovky: Radomír Hon Autor obrázku: Lubomír Lichý Tajenka z minulého čísla: Jestli v tý bibli nemáte schovanej pilník, tak sbohem!

Stavy vězňů ve vazebních věznicích a věznicích Vězeňské služby ČR dne 12.8.2005

Vazební věznice a věznice	OBVINĚNÍ										ODSOUZENÍ										Vězeňské kerní		
	Dospělí		Mladiství		Úhrnem obvinění		Celkem obvinění		S dohledem		S dozorem		S ostrahou		Se zvýšenou ostrahou		Mladiství		Úhrnem odsouzení			Celkem odsou- zení	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž		M	Ž
Bělušice					0	0	0	0			11			624						635	0	635	635
Brno	283	25	4	2	287	27	314	27	12		135	6	4	89	4	7	1			243	11	254	568
Břeclav	77		2		79	0	79	0			51	1		7					58	1	59	138	
České Budějovice	75	2			75	2	77	2	2		90	3	3	15			1		108	3	111	188	
Drahonice					0	0	0	0			226								226	0	226	226	
Heřmanice					0	0	0	0	2		80			719					801	0	801	801	
Horní Slavkov					0	0	0	0						802					802	0	802	802	
Hradec Králové	157	4	5		162	4	166	111			22	3	42	1				175	4	179	345	345	
Jičice					0	0	0	0			166			488				634	0	634	634	634	
Karviná					0	0	0	0			134					47		181	0	181	181	181	
Kuřim					0	0	0	0			182			390				572	0	572	572	572	
Kynšperk nad Ohří					0	0	0	0			435							435	0	435	435	435	
Liberec	148	2	4		152	2	154	1			52	3	3	178				231	3	234	388	388	
Litoměřice	222	15	6		228	15	243				45			18				63	0	63	306	306	
Mírov					0	0	0	0			3			27		326		356	0	356	356	356	
Nové Sedlo					0	0	0	0			479							479	0	479	479	479	
Odolov					0	0	0	0			301							301	0	301	301	301	
Olomouc	125	3	1		126	3	129		1	93				20				115	1	116	245	245	
Opava					0	0	0	0	58	21	103	105	1	1	66		30	219	222	441	441	441	
Oráčov					0	0	0	0			200			304				504	0	504	504	504	
Ostrava	316	17	12		328	17	345	2			108	9	56	1			2	168	10	178	523	523	
Ostrov	71	6	1		72	6	78	1			716	3	15					732	3	735	813	813	
Pardubice					0	0	0	0			348			218				566	0	566	566	566	
Píseň	170	8	9		179	8	187	35			33	1	813			202	1	1 084	1	1 085	1 272	1 272	
Praha - Pankrác	456	2	6		462	2	464	30			204		195	1	3		3	435	1	436	900	900	
Praha - Ružyně	454	60	5		459	60	519	1	15		92	41	22	9	1		2	118	65	183	702	702	
Příbram					0	0	0	0	6		48		718					772	0	772	772	772	
Rýnovice					0	0	0	0			93		487		12			592	0	592	592	592	
Straž pod Ralskem					0	0	0	0			653		190					843	0	843	843	843	
Světla nad Sázavou					0	0	0	0				245			172			0	425	425	425	425	
Teplice	81	8	2		83	8	91				24		4					28	0	28	119	119	
Valdice					0	0	0	0			16		717		576			1 309	0	1 309	1 309	1 309	
Vinařice					0	0	0	0					1 026					1 026	0	1 026	1 026	1 026	
Všehrdy					0	0	0	0	112		380						64	556	0	556	556	556	
Znojmo	17				17	0	17				194		1					195	0	195	212	212	
Úhrnem	2 652	152	57	2	2 709	154	2 863	373	37		5 717	420	8 166	254	1 174	31		15 562	750	16 312	19 175	19 175	
Celkem	2 804		59		2 863		2 863	410			6 137		8 420		1 205			16 312		16 312	19 175	19 175	

Zotavovna Šlovice

Rekreační zařízení Vězeňské služby ČR, které se nachází v jednom z nejhezčích míst středních Čech nad řekou Berounkou blízko hradu Křivoklát, nabízí ubytování ve dvou a třílůžkových pokojích a apartmánech (koupelna, WC, TV a satelitní příjem). K dispozici je bar s terasou, venkovní bazén, tenisový kurt, půjčovna sportovních potřeb. Lze zde využít i sálu pro 80–100 osob.

Zotavovna VS ČR Šlovice

270 41 Slabce

Tel.: (+ 420) 313 550 114; 313 251 160;

FAX: (+420) 313 550 116;

Mobil: Jaroslava Veselá (+420) 606 746 772

www.mujiweb.cz/www/slovica

e-mail: zotavovna.slovica@iol.cz

